ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Αρ. 48/168

ΕΤΟΣ Δ'

1929

Γιά νά χάνε
Η πόρα

ΔΙΑΛΗΓΕΣ ΑΝΕΙ ΡΟΤΑΝΟΣ

ΖΟΤΑΛ

Δι' ἐντριβάς χρυολογημάτων, ιωνων τῆς μέσης, τῶν ἀρθρώσεων κτλ.

ΧΙΟΝΙΣΤΡΕΣ

Ἔχετε χιονίστρες; — Εἶσθε δυστυχεῖς!!

Ὄχι μόνον διότι σᾶς παραμορφώνουν τὰ ὡραῖα σας δάχτυλα, ὄχι μόνον διότι σᾶς καίουν, σᾶς πονοῦν, ὄχι μόνον διότι σᾶς καθιστοῦν ἀνίκανον δι' ἐργασίαν, ὄχι μόνον διότι δὲν μπορεῖτε νὰ περιπατήσετε, ἀλλὰ καὶ διότι ὅλος ὁ κόσμος σᾶς συμβουλεύει, σᾶς γιατρεύει, καὶ ὅμως κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ σᾶς θεραπεύση.

Μὴ χάνετε χρῆμα καὶ καιρόν, μὴν ἀπελπίζεσθε, διότι εἶνε τόσον εὔκολον νὰ θεραπευθῆτε μὲ τὴν ἀντιχειμετλικὴν κρέμαν

ΕΥΓΚΑΛΑΝ

Ἡ θεραπεία θὰ εἶνε ἀσφαλὴς 100 τοῖς 100

Ἀντιπρ. — Παρακαταθήκη ΦΜΑΡΧ Εὐαγγελιστρίας 7
Μακεδονίας—Θράκης Ι. Μπῆτσος Ἑρμοῦ 21 Θεσσαλονίκη

ΚΟΡΣΕΔΕΣ-ΖΩΝΕΣ
ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ ΜΠΑΚΑΚΟΥ ΟΜΟΝΟΙΑ

ΔΙΑ ΤΑΣ ΚΥΡΙΑΣ
Μὴ λησμονῆτε ὅτι μόνον μὲ τὴν
ΒΑΦΗ VAUBRY
ἠμπορεῖτε νὰ βάφετε μὲ ἐπιτυχ-αν τὰ φορέματά σας.
Ἀποφ-ύγετε τὰς ἀπομιμήσεις.
ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΛΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ
ΧΟΝΔΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ
ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ (ΟΜΟΝΟΙΑ)

Γερμανικὸν ραδιόφωνον «CONCERT»
ἀποδίδει εἰς ἀφάνταστον ἔνταιν καὶ διακύγειαν καὶ στοιχίζει λιγώτερα ἀπ' ὅ,τι ἕνας καλὸς φωνογράφος.
Τὸ ραδιόφωνον «CONCERT» εἶνε ὁ ἀπαραίτητος σύντροφος κάθε σπιτιοῦ.
Πωλεῖται: Γραφεῖον Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗ. Ἀθῆναι, Λέκκα 21α.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ
ΙΑΤΡΟΣ—ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ
Ὁδὸς Σίνα 9—Ἀθῆναι
Ἀριθ. τηλεφ. 3-72 (Παλαιὸν)

ΤΟ ΜΟΔΕΡΝΟ ΚΑΠΕΛΛΟ ΤΟΥ 1929 κ 1930

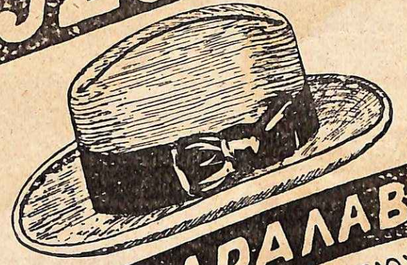

ΝΕΑ ΠΑΡΑΛΑΒΗ
ΣΤΑΔΙΟΥ-ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ
ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗ & ΧΡΗΣΤΟΥ
ΓΕΝΤΕΚΟΥ

ΓΑΛΑ ΒΛΑΧΑΣ
ΠΗΓΗ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΩΣ

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ ΑΡΤΙ

Ἀντιπρόσωπος μονὴ διαρκοῦς παρακαταθήκης: Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Ἀθῆναι Λέκκα 21α.

ΕΤΟΣ Δ'—ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'—ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 48 (168) ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜ. 2.50

Οἰκογένεια

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΔΡΑΧ.	130	
» ΕΞΑΜΗΝΟΥ »	70	
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΛΙΡΑΙ ΑΓΓΛΙΑΣ	1	
ΑΜΕΡΙΚΗΣ	ΔΟΛΛΑΡΙΑ	5
ΑΦΡΙΚΗΣ . . .	ΣΕΛΙΝΙΑ	24
ΒΕΛΓΙΚΟΥ ΚΟΓΚΟ	» »	24

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤ. Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1929

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ ΑΡΙΘ. 7
ΤΥΠΟΓΡ.: ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΠΛΑ. ΠΑΤΡΩΝ 5
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 52 - 63

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»: Ἐν Ἀμερικῇ M. D. STROUMBOS 261 w. 85th Str New-York U.S.A., ἐν Αἰγύπτῳ—Σουδὰν ὁ κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΣΑΡΑΦΗΣ 12 Cheikh Soliman Pacha, Alexandrie καὶ ἐν Βελγικῷ Κονγκὸ ὁ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ B. P. 445 ELISABETHVILLE CONGO-BELGE

Γενικοὶ Πρακτορες ἐν Ἀμερικῇ διὰ τὴν κατὰ φύλλον πώλησιν τῆς «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ» NEW YORK NEWS AGENCY
General P. O. Box 497 NEW YORK, CITY
Ὅπου δέον ν' ἀπευθύνωνται οἱ ἐνδιαφερόμενοι

Ἀπὸ Ὅτι Βλέπω Καὶ Ἀκούω

ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ

Δίκαια, λογικά, ἐφαρμόσιμα, ἄξια πάσης ὑποστηρίξεως τὰ αἰτήματα τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων. Πρέπει νὰ πάψουν ὑφιστάμενοι λευκοὶ δοῦλοι στὸν τόπο μας. Καὶ πρέπει νὰ μπορέση νὰ ζήση κάπως ἄνετα, κάπως ἀνθρωπινὰ καὶ ὁ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ὅπως καὶ ὁ δημόσιος. Ἡ ἄδικες ἀπολύσεις ὑπαλλήλων, ἡ παντοία ἐκμετάλλευσίς των πρέπει νὰ σταματήση. Αὐτὸ συμφέρει ἄλλωστε καὶ τὶς ἐπιχειρήσεις. Δυσαρεστημένοι καὶ πεινασμένοι ὑπάλληλοι οὐδέποτε ἐργάζονται πρέθυμα, εὐσυνείδητα καὶ τίμια.

.....

Η ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

Στὸ Κακουργιοδικεῖο ἔγινε τὴν περασμένη ἑβδομάδα μιὰ δίκη ἀρκετὰ χαρακτηριστικὴ τῶν καιρῶν ποὺ ζοῦμε. Ἕνας γέρος μανάβης, μιὰ γρηᾶ μαμὴ κι' ἕνας μπακάλης, ὁ γαμπρός τους, ὅλοι Καρπενησιῶτες, κατηγοροῦντο γιὰ διπλὸ φόνο καὶ ληστεία . . . Παρέσυραν, ἀνέφερε τὸ κατηγορητήριο, δυὸ μετανάστας στὸ μανάβικό τους, τοὺς ἔσφαξαν, τοὺς πῆραν τὰ χρήματά τους κι' ἐξαφάνισαν τὰ πτώματά τους!....

Σ' ἄλλη ἐποχὴ τὸ ἔγκλημα αὐτὸ θ' ἀναστάτωνε ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα. Σήμερα πειά... Σήμερα συνηθίσαμε σ' ὅλα. Δὲν μᾶς συγκινεῖ πλέον τίποτε. Διαβάζουμε τὰ πιὸ φρικιαστικὰ ἐγκλήματα στὶς ἐφημερίδες καὶ... τερπόμεθα καὶ ἀπολαμβάνουμε....

.....

ΑΙΜΑΤΑ Η ΨΕΜΜΑΤΑ ;

Τί εἶνε ἀλήθεια ἀπ' ὅσα γράφονται περὶ τῆς δράσεως τῶν κομμουνιστῶν; Συνέβησαν ἐγκλήματα πράγματι ἢ ὀργιάζει ἡ φαντασία ὡρισμένων δημοσιογράφων; Αἱ ἀρμόδιαι Ἀρχαὶ πρέπει νὰ ἐνεργήσουν συντόνως στὴν περίστασι αὐτή. Δὲν μπορεῖ ν' ἀναστατώνεται καὶ νὰ τρομοκρατεῖται ὁ κοσμάκης στὰ καλὰ καθούμενα. Ἔγιναν ἐγκλήματα; Δολοφονίαι; Ἐχύθησαν αἵματα; Ἢ εἶνε ὅλα... ψέμματα;...

.....

ΜΙΚΡΟΠΡΑΓΜΑΤΑ

Ἡ ἀπόλυσις τοῦ διευθυντοῦ τῆς Ἀγγλοαμερικανικῆς κ. Μανταφούνη ἐπροκάλεσε ἀναστάτωσιν. Γιατί ὅμως δυσανασχετοῦν ἡ ἐφημερίδες; Ὁ κ. Μανταφούνης ἀπελύθη γιὰ νά... κανονί-ση τὶς ὑποθέσεις του. Ὅσουν ἔχουν λαμβάνειν ἀπ' τὴν Τράπεζά του, θὰ πληρωθοῦν. Καὶ θά... πληρωθῆ ἀκόμα καὶ τὸ ρητὸν ποὺ λέγει:

Ἄρπαξε νὰ φᾶς, ξέρε νὰ κλέβης,
Ἂν θὲς στὸν κόσμο τοῦτο νὰ ζῆς καὶ (νὰ βασιλεύης!....

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

ΤΟ ΝΟΜΠΕΛ

Τὸ Νόμπελ πῆρε ὁ Τόμας Μὰν ποὺ εἶνε ἀπ' τὴ Γερμανία, κι' ὅλοι του οἱ ἀντίπαλοι γίναν πῦρ καὶ μανία γιατὶ τὰ τόσα ὄνειρα διαλύθηκαν καὶ πάν.... Τώρα στὴν πάντα κά- (θουνται καὶ λέν: Ἀ-μάν!... (Ἀ-μάν!... Κι' ἂν πῆς καὶ γιὰ (τοὺς Ἕλληνας αὐτοὶ τῶν... κουρα- (μάν!...

ΛΑΪΚΕΣ

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

— Ἀγκάθια τοῦ καλοκαιριοῦ, μαρούλια τοῦ χειμῶνα.

— Ἄκου γερόντου συμβουλὴ καὶ παιδεμένου γνῶσι.

— Ὁ ἄρχοντας ὅταν βουληθῆ κι' ὁ φτωχὸς ὅταν δυνηθῆ.

— Ἄσπρα στὸ πουγγί, ψάρια στὸ βουνί.

— Ὥσπου νὰ διαβάση ἡ ἀλεποῦ τὰ φιρμάνια της, πᾶν τὰ τρυμάρια της.

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΓΑΜΟΙ

Ὁ κ. Ὄθων Παπαπαῦλος, ἀνθυποπλοίαρχος Πολ. Ναυτικοῦ, καὶ ἡ Δὶς Καΐτη Κανελλοπούλου ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των.

Ἡ «Οἰκογένεια» τοὺς εὔχεται πᾶσαν εὐτυχίαν.

ΠΕΝΝΙΕΣ

Ποιὸς θὰ τὸ πίστευε;... Ὁ διευθυντὴς τῆς μπάντας τοῦ Δήμου τῆς πρωτευούσης εἶνε Τσεχοσλοβάκος!... Χάθηκαν, γιὰ τὸ Θεό! οἱ Ἕλληνες μουσικοί;... Ὡστόσο, πάλι καλὰ ποὺ δὲν ἐφέραμε κανένα Περουβιανὸ ἢ Ἰάπωνα...

— Λέγεται ὅτι ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία πρόκειται νὰ μεταφερθοῦν εἰς τὰ Παλαιὰ Ἀνάκτορα, τὸ δὲ οἴκημα τῆς Βουλῆς νὰ διαρρυθμισθῆ καταλλήλως καὶ νὰ μεταβληθῆ εἰς ἐθνικὸν θέατρον.

— Καὶ ὅμως τί ἄλλο ἦτο ὡς τώρα, παρὰ θέατρον ἐθνικώτατον μάλιστα, ἀφοῦ πρωταγωνιστοῦσαν σ' αὐτό, σὲ κωμῳδίες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οἱ πατέρες τοῦ Ἔθνους;

— Ὁ Πειραιεὺς διαρκῶς προοδεύει καλλιτεχνικῶς. Ἔτσι ἀπὸ τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς θὰ δίδωνται τακτικώτατα εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον τῆς γείτονος, ὀργανούμεναι ὑπὸ τοῦ Δήμου, λαϊκαὶ συναυλίαι μὲ πρόγραμμα ἐκλεκτὸν καὶ μὲ ἐκτελεστὰς πρώτης τάξεως.

— Τὸ σπουδαῖον στὴν περίπτωσι αὐτὴ εἶνε ὅτι αἱ συναυλίαι τοῦ Πειραιῶς θὰ εἶνε πραγματικῶς λαϊκαί, διότι τὸ εἰσιτήριό του ὡρίσθη πρὸς πέντε μόνον δραχμάς.

— Αὐτὸ ἀσφαλῶς θὰ κάνη καὶ πολλοὺς Ἀθηναίους φιλομούσους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ἐκαστοτάρικα γιὰ νὰ διαθέτουν στὰς συναυλίας τῆς πρωτευούσης, αἱ ὁποῖαι ὀργανώνονται μόνον διὰ τοὺς πολὺ ταλάντους, νὰ κατεργῶνται εἰς τὸν Πειραιᾶ γιὰ ν' ἀκοῦνε λίγη... φθηνὴ μουσική.

— Τὰ σταφύλια ἐξηφανίσθησαν ὁ-μιστικῶς ἀπὸ τὴν ἀγορά, γιὰ νὰ παραχωρήσουν τὴ θέσι τους στὰ μῆλα.

ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ
ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,,
ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ
ΘΑΥΜΑ ΘΑΥΜΑΤΩΝ!..

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

ΤΟ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ', ὁ ὁποῖος ἐνδιαφερόταν πολὺ γιὰ τὴ φιλολογία, εἶχε συντάξει κάποτε ἕνα μέτριο ποίημα. Μιὰ μέρα τὸ ἔδειξε στὸ στρατάρχη Γκραμὸν λέγοντάς του:

— Ἔμαθαν ὅλοι ὅτι καταγίνομαι μὲ τὴν ποίησι καὶ κάθε τόσο μοῦ στέλνουν διάφορα ἔργα τους, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ περισσότερα εἶνε ἄθλια. Σήμερα ἔλαβα αὐτὸ τὸ ποίημα καὶ τέ παρακαλῶ νὰ τοῦ ρίξης μιὰ ματιὰ καὶ νὰ μοῦ πῆς τὴ γνώμη σου. Ἐγὼ τὸ βρίσκω ἐλεεινό...

Ὁ στρατάρχης τὸ πῆρε στὰ χέρια του κι' ὕστερα ἀπὸ λίγο ἀπάντησε:

— Βλέπω ὅτι ἡ Μεγαλειότης σας δὲν ἔπεσε ἔξω στὴν κρίσι της. Ποτέ μου δὲν ἐδιάβασα χειρότερους στίχους.

— Γιὰ πές μου, τοῦ εἶπε χαμογελῶντας ὁ βασιλεύς, δὲν σοῦ φαίνεται βλάξ καὶ ἐκεῖνος ποὺ τὸ ἔγραψε;

— Βλακωδέστατος... ἀπάντησε ὁ στρατάρχης.

— Χαίρω ὑπερβολικὰ γιὰ τὴν εἰλικρίνειά σου, τοῦ εἶπε ὁ βασιλεύς. Ἐγὼ εἶμαι ὁ ποιητής του!...

— Ἀ! Μεγαλειότατε, μοῦ τὴν παίξατε, φώναξε καταταραγμένος ὁ Γκραμόν. Δώστε μου τὴν ἄδεια, σᾶς παρακαλῶ, νὰ τὸ διαβάσω πάλι μὲ περισσότερη προσοχή...

— Ὄχι, ἀγαπητέ μου στρατάρχα, τοῦ εἶπε ὁ βασιλεὺς σφίγγοντάς του τὸ χέρι μὲ ἐγκαρδιότητα. Ἡ πρώτη γνώμη εἶνε πάντα ἡ πιὸ εἰλικρινής!

.....

ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὑπάρχει ἀφθονία καὶ τὰ ὁποῖα ὅμως οὔτε ἐκλεκτὰ εἶνε, οὔτε τοὐλάχιστον φθηνά.

— Ὁ νέος δρόμος τοῦ Φαλήρου, ὁ ὁποῖος ἔγινε εἰς τὴν θέσιν ποὺ ἦταν πρῶτα αἱ μεταποπισθεῖσαι ἀριστερώτερα γραμμαὶ τοῦ ἠλεκτρικοῦ, ἐτελείωσε καὶ παρεδόθη εἰς τὴν... κυκλοφορίαν.

— Ἔτσι τὰ διὰ τοῦ Φαλήρου διερχόμενα αὐτοκίνητα δὲν εἶνε ἀναγκασμένα πειὰ νὰ περνοῦν, ὅπως πρίν, ἀπὸ τὰς δυὸ στενωτάτας κι' ἐπικινδύνους γεφύρας. Διέρχονται ἀπὸ τὸν καινούργιο δρόμο ἐντὸς ἑνὸς λεπτοῦ.

Η ΜΕΓΑΛΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ ΤΟΥ "ΤΙΤΑΝΙΚΟΥ,,

Ένας κολοσσός. Ο «Τιτανικός» ένθουσιασμὸς τῶν Ἄγγλων γιὰ τὸν. Ἡ τελευταία νύχτα τοῦ τὰ ξμφάνισις τοῦ τεραστίου ὀγκοπά δυὸ Τιτάνων. Ὅπου ἡ πρώρη τοῦ φοβᾶται καὶ ὁ χορὸς ἐξακολουθεῖ. νεκρικὴ χλωμάδα. C. Q. U. D. καὶ τὸ μεγαλείτερο καὶ ταχύτερο ὑπερωκεάνειο τοῦ κόσμου. Ὁ τὴ ναυπήγησί του. Τὸ πρῶτο του ταξεῖδι. Οἱ ἐπίσημοι ἐπιβάται Ἐνῶ μέσα στὰ σαλόνια χορεύουν καὶ διασκεδάζουν. Ἡ γου. Ὅπου κανεὶς δὲν ἀνησυχεῖ... Ἡ τρομερὴ συνάντησις τῶν «Τιτανικοῦ» μεταβάλλεται σὲ ἄμορφη μάζα... Κανεὶς ὅμως δὲν Τὸ χαμόγελο τοῦ κυβερνήτου Σμὶθ ποὺ μεταβάλλεται σὲ S. O. S.! Ἡ μοιραία προσταγὴ τοῦ κυβερνήτου. Στιγμὲς ἀγωνίας καὶ ἀπελπισίας κ.τ.λ. κ.τ.λ.

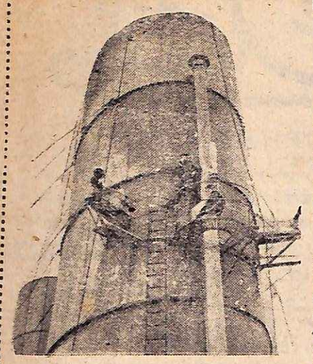

Δ'.

Πρὸ δεκαεφτὰ περίπου χρόνων, τὴ Δευτέρα 15 Ἀπριλίου 1912, ὅλος ὁ κόσμος μάθαινε κατάπληκτος ὅτι ὁ «Τιτανικός», τὸ κολοσσιαῖο ὑπερωκεάνειο τῆς «Οὐάϊτ Στὰρ Λάϊν», εἶχε ναυαγήσει. Τὰ πρῶτα τηλεγραφήματα ποὺ ἀνήγγειλαν τὴν τρομερὴ αὐτὴ καταστροφή, τῆς ὁποίας παρομοίαν δὲν εἶχε γνωσίσει ποτὲ ἡ Ἱστορία, ἦταν κάπως ἀόριστα καὶ δὲν ἀνέφεραν οὔτε τὸν ἀριθμὸ τῶν θυμάτων, οὔτε τὶς σπαρακτικὲς λεπτομέρειες τοῦ ναυαγίου. Ὡστόσο, ἡ ἀγωνία καὶ ἡ συγκίνησις τοῦ Κοινοῦ ἦταν πρωτοφανής. Ποτέ, ἀσφαλῶς, ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ποὺ ἄρχισε ἡ ναυσιπλοΐα, ἡ ἀπώλεια ἑνὸς πλοίου στὸν ὠκεανὸ δὲν εἶχε προκαλέσει τέτοια ὀδυνηρὴ κατάπληξι.

Ἡ κατάπληξις ὅμως αὐτὴ ἦταν ἀπολύτως δικαιολογημένη. Ὄχι μόνο γιατὶ περισσότερες ἀπὸ 1600 ψυχες εἶχαν καταποντιστῆ μαζὺ μὲ τὸ ὑπερωκεάνειο, ὄχι μόνο γιατὶ ἡ πάλη τῶν θυμάτων αὐτῶν μὲ τὸ θάνατο ἦταν ἀφάνταστα τρομαχτική, ὄχι μόνο γιατὶ μεταξὺ τῶν πνιγμένων συγκατελέγοντο καὶ πολλὰ διάσημα πρόσωπα, ἀλλὰ ἀκόμα γιατὶ ὁ «Τιτανικὸς» ποὺ ἦταν τὸ πιὸ μεγάλο, τὸ πιὸ ταχύ, τὸ πιὸ μοντέρνο καὶ τὸ πιὸ ἀσφαλὲς ὑπερωκεάνειο, εἶχε ναυαγήσει στὸ πρῶτο του κύκλας ταξεῖδι, στὸ «ταξεῖδι τῆς παρθενίας» του, τόσο εἰκτρά, σὰν νὰ ἤθελαν ν' ἀποδείξουν ἡ δυνάμεις τῆς φύσεως στὸν τυφλωμένο ἄνθρωπο, ὅτι αὐτὲς εἶνε πάντα πιὸ δυνατὲς ἀπὸ ὅ,τι ἐπινοεῖ τὸ μυαλό του καὶ κατασκευάζει τὸ χέρι του.

***

Στὶς 8 Ἀπριλίου τὸ πρωΐ, ὁ «Τιτανικὸς» εἶχε ἐγκαταλείψει ὑπὸ τοὺς αἰσιωτέρους οἰωνοὺς τὸ λιμάνι τοῦ Λίβερπουλ γιὰ νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ πρῶτο ταξεῖδι στὸ Νέο Κόσμο. Τέσσερα ρυμουλκὰ εἶχαν χρειαστῆ γιὰ νὰ καθελκύσουν ἀπὸ τὶς δεξαμενὲς τὸν κολοσσὸ αὐτό, ποὺ εἶχε τὴν καταπληκτικὴ καὶ γιὰ σήμερα ἀκόμα χωρητικότητα 45.000 τόννων! Ἐπὶ ἡμέρας ὁ Ἀγγλικὸς Τύπος δὲν ἔπαυε νὰ ἐξυμνῆ τὸν «Τιτανικό», τοῦ ὁποίου τὸ πρῶτο ταξεῖδι προανήγγελλε ὡς ἕνα νέο θρίαμβο τῆς Ἀγγλικῆς ναυπηγήσεως ἐναντίον τῶν Γερμανῶν καὶ τῶν Γάλλων. Σὲ ἀτελείωτες στήλες, ἡ ἐφημερίδες περιέγραφαν τὸ τεράστιο ὑπερωκεάνειο ὡς τὶς παραμικρές του λεπτομέρειες. Δημοσίευαν φωτογραφίες τῶν καμπινῶν τῆς πολυτελείας, τῶν αἰθουσῶν γυμναστικῆς, τῶν τεραείν τοῦ τέννους, τῶν γευφυρῶν του, τοῦ ποδηλατοδρομίου του, τῶν τεσσάρων τεραστίων καπνοδόχων του, μέσ' ἀπ' τὶς ὁποῖες θὰ μποροῦσαν νὰ περάσουν δυὸ τραῖνα. κτλ. Ἐκθείαζαν τὶς ἐγκαταστάσεις τοῦ ἀσυρμάτου των, τὰ ὑποβρύχια σήματά του. Ὑπελόγιζαν ἀκόμα καὶ τὴν ποσότητα τῶν τροφίμων, ποὺ εἶχε σ' ἀμπάρια της ἡ πλωτὴ αὐτὴ πόλις, ἀπάνω στὴν ὁποία βρισκόντουσαν περισσότεροι ἀπὸ 2,300 ἐπιβάτες.

Ἔτσι ὁ ἐνθουσιασμὸς ὁλοκλήρου τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ συνώδευε τὸν «Τιτανικὸ» στὸ πρῶτο του αὐτὸ ταξεῖδι, πού, ἀλλοίμονο! ἔμελλε νὰ εἶνε καὶ τὸ τελευταῖο του...

Μεταξὺ τῶν ἐπιβατῶν ἦσαν, ὅπως εἴπαμε, πολλὰ σημαίνοντα πρόσωπα. ὅπως ὁ Τζὼν Ἄστορ, ὁ δισεκατομμυριοῦχος Ἀμερικανὸς καὶ «βασιλεὺς τῶν ξενοδοχείων», ὁ ὁποῖος, μὲ τὴ νεαρὴ σύζυγό του, ποὺ ἦταν κατὰ τριάντα χρόνια νεωτέρα του, ἐπέστρεφε στὴν Ἀμερικὴ ἀπὸ τὸ γαμήλιο ταξεῖδι του, ὁ ταγματάρχης Μπούττ, στενὸς φίλος τοῦ τότε προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Τάφτ, ὁ Ἀμερικανὸς δισεκατομμυριοῦχος καὶ βασιλεὺς τῶν σιδηροδρόμων Κάρολος Χαΐϊ, ὁ συνάδελφός του βασιλεὺς τῶν δερμάτων Βενιαμὶν Κουτζενχάϊμ, ὁ μεγάλος τραπεζίτης τῆς Φιλαδελφείας Βίντενερ, ὁ γνωστὸς συγγραφεὺς καὶ ἀπόστολος τῆς εἰρήνης Φουτρέλλα, ὁ Οὐίλλιαμ Στήντ, ὁ γηραιὸς ἰδιοκτήτης τοῦ μεγαλειτέρου καταστήματος τῆς Νέας Ὑόρκης Ἰσίδωρος Στράους, ὁ πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς «Οὐάϊτ Στὰρ Λάϊν», ὁ μηχανικὸς Ἀντρίους, ὁ ὁποῖος εἶχε ναυπηγήσει τὸν «Τιτανικὸ» καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτας, ἐνῶ ἤθελαν νὰ φύγουν προηγουμένως, εἶχαν παρατείνει τὴ διαμονή τους στὴν Εὐρώπη, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ φύγουν μὲ τὸν «Τιτανικό». Κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς δὲν ὑποψιαζόταν ποτὲ τὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ ταξειδιοῦ...

Ἐπὶ ἕξη μέρες, τὸ ταξεῖδι τοῦ «Τιτανικοῦ» συνεχιζόταν κανονικά, χωρὶς κανένα ἀπρόοπτο. Ἦταν πειὰ ἡ νύχτα τῆς Κυριακῆς 14 Ἀπριλίου 1912 καὶ τὸ ὑπερωκεάνειο προχωροῦσε μὲ ὅλη του τὴν ταχύτητα στὸν ὠκεανὸ κάτω ἀπ' τὸν ἀστερο οὐρανό. Εἶχε ἀναπτύξει ταχύτητα 21 κόμπων καὶ οἱ ἕλικές του ἔκαναν 78 γύρους στὸ λεπτό... Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς σημαίνοντας ἐπιβάτας εἶχαν συστήσει στὸν πλοίαρχο Σμὶθ νὰ περιορίση λίγο τὴν ταχύτητα, γιὰ τὸ φόβο τῶν ὀγκοπάγων ποὺ ἐπλανῶντο στὶς θάλασσες ἐκείνες. Τοῦ κάκου ὅμως... Ὁ πρόεδρος τῆς «Οὐάϊτ Στὰρ Λάϊν» ἐννοοῦσε νὰ πλέῃ ὁ «Τιτανικὸς» μὲ ὅλη του τὴν ταχύτητα, γιὰ νὰ πάρῃ τὸ ρεκὸρ τοῦ διάπλου τοῦ Ἀτλαντικοῦ σὲ λιγότερο χρόνο, τὸ ὁποῖον εἶχαν ὥς τότε τὰ Γερμανικὰ ὑπερωκεάνεια... Ἤθελε ὁ «Τιτανικός», ποὺ ἦταν τὸ μεγαλείτερο πλοῖο τοῦ κόσμου, νὰ εἶνε καὶ τὸ ταχύτερο.

Ὁ «Τιτανικὸς» εἶχε 1400 ἐπιβάτες καὶ χίλιους ἄνδρες πλήρωμα, μὲ τοὺς ἀξιωματικούς. Ἐκτὸς αὐτῶν ὅμως, μετέφερε 7,000,000 ἐπιστολές, ποὺ περιείχοντο μέσα σὲ 3,500 σάκκους. Ἐπίσης ἡ ἀξία τῶν ἐμπορευμάτων του ἀντιπροσώπευε πολλὲς δεκάδες ἑκατομμυρίων. Μονάχα τὰ κοσμήματα ποὺ ἀπεστέλλοντο στὴν Ἀμερικὴ καὶ ποὺ ἦσαν κλεισμένα μέσα σ' ἕνα εἰδικὸ χαλύβδινο θαλαμίσκο, ἀξίζαν περὶ τὰ 500 ἑκατομμύρια σημερινῶν δραχμῶν!...

***

Ἡ νύχτα ἦταν ὁλοκάθαρη καὶ γεμάτη ἄστρα καὶ ἡ θάλασσα ἁπλωνόταν σὰν καθρέφτης... Μέσα στὸ μεγάλο σαλόνι τῶν πρώτων θέσεων, ἡ ὀρχήστρα ἔπαιζε διάφορα ρυθμο-στὲπ τῆς μόδας καὶ οἱ ἐπιβάτες χόρευαν. Μεγάλος χορὸς εἶχε διοργανωθῆ ἐκεῖνο τὸ βράδυ, γιὰ νὰ ἑορτασθῆ τὸ τέλος τοῦ ταξειδιοῦ, γιατὶ τὴν ἄλλη μέρα θὰ ἔφταναν στὴ Νέα Ὑόρκη. Ἄλλοι ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτες ἔπαιζαν χαρτιὰ μέσα στὰ καπνιστήρια καὶ ἄλλοι στὰ μπὰρ ἔπιναν οὐΐσκι. Ἐπάνω στὶς γέφυρες οἱ νέοι φλερτάριζαν, τυλιγμένοι στὰ ἐπανωφόρια τους, γιατὶ ἡ νύχτα ἦταν ψυχρὴ καὶ παγωμένη.

Ὁ κυβερνήτης τοῦ ὑπερωκεανείου Σμὶθ βρισκόταν στὸ καπνιστήριο μαζὺ μὲ μερικοὺς ἐπιβάτες κι' ἀπάνω στὴ γέφυρά του τὸν ἀντικαθιστοῦσε ὁ πρῶτος του πλοίαρχος κ. Μοῦντλοκ. Ἔξαφνα ὁ σκοπιωρὸς τοῦ ἀνήγγειλε ὅτι ἐπλησίαζαν ἕνα μεγάλο ὀγκόπαγο, μὰ ὁ ποίαρχος δὲν ἀνησύχησε καθόλου γι' αὐτό. Τί μποροῦσε τάχα νὰ κάνῃ ἕνας ὀγκόπαγος, σ' αὐτὸν τὸν Τιτᾶνα, ποὺ ἦταν ὁλόκληρος ἀπὸ σίδερο κι' ἀτσάλι; Γι' αὐτὸ ὁ κ. Μοῦντλοκ δὲν μετέβαλε καθόλου τὴν πορεία τοῦ πλοίου... Θὰ ἦταν κρίμα νὰ καθυστερήσουν ἔστω καὶ ἕνα λεπτό... Μονάχα διέταξε νὰ ρίξουν τοὺς προβολεῖς τοῦ «Τιτανικοῦ», οἱ ὁποῖοι, πράγματι, σὲ λίγο φώτισαν τὴ νύχτα καὶ τὸν ὠκεανὸ μὲ τὶς φωτεινές τους δέσμες.

Ἔξαφνα οἱ προβολεῖς καθρεφτίστηκαν ἐκθαμβωτικοὶ ἐπάνω σ' ἕνα τεράστιο λευκὸ βουνὸ ἀπὸ πάγο, ποὺ εἶχε φανῆ πρὸς τὴ δεξιὰ πλευρὰ τοῦ ὑπερωκεανείου. Τότε ὁ κ. Μοῦντλοκ φοβήθηκε... Ποτέ του δὲν εἶχε δῆ τόσο μεγάλο ὀγκόπαγο!... Εἶχε τριακόσια περίπου μέτρα ὕψος κι' ἔμοιαζε κι' αὐτὸς μὲ Τιτᾶνα, καθὼς ἐπρόβαλε μέσ' ἀπ' τὰ κύματα, μὲ Τιτᾶνα

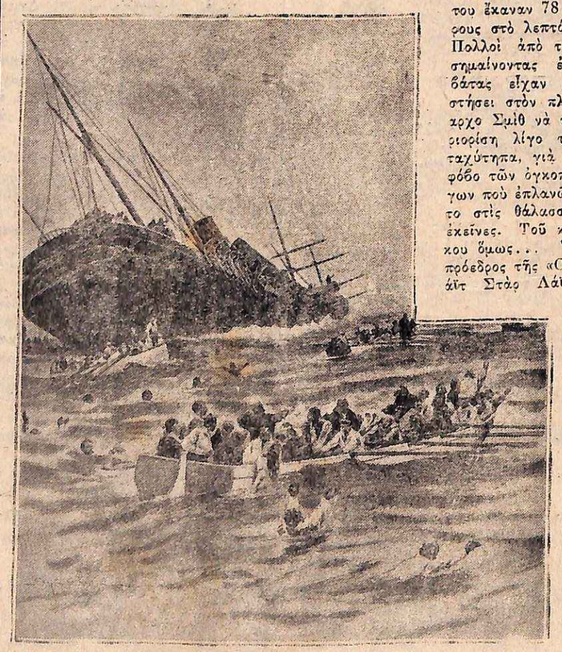

Ἡ στιγμὴ τῆς καταβυθίσεως!...

ὅμως ποὺ δὲν τὸν εἶχε φτιάξει τὸ μυαλὸ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ...

Καὶ ὁ κ. Μοῦντλοκ εἶδε ὅτι τὸ παγόβουνο ἦταν πολὺ πιὸ κοντὰ ἀπ' ὅτι εἶχε νομίσει... πολὺ πιὸ κοντά... Ἄρπαξε ἀμέσως τὸν τηλέγραφο στὰ χέρια του γιὰ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν πηδαλιοῦχο, ἐνῶ κάτω στὰ σαλόνια οἱ κύριοι μὲ τὰ φράκα καὶ ἡ κυρίες μὲ τὶς ἔξωμες ἐσθῆτες ἐχόρευαν τοὺς τελευταίους χοροὺς τῆς μόδας.

Μὰ ἦταν πειὰ πολὺ ἀργά...

Ἕνας ἔξαφνος κλονισμὸς τράνταξε ὁλόκληρο τὸ ὑπερωκεάνειο...

Οἱ δυὸ Τιτᾶνες εἶχαν συναντηθῆ...

Ὁ κ. Μοῦντλοκ εἶχε ξεχάσει ὅτι ἕνα πλοῖο πρέπει ν' ἀπομακρύνεται πολὺ ἀπὸ ἕνα ὀγκόπαγο, γιατὶ τὸ ὀρατὸ μέρος του, ἐκεῖνο δηλαδὴ ποὺ ἐξέχει ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῶν νερῶν, δὲν ἀποτελεῖ παρὰ τὸ ἕνα δέκατο τοῦ τεραστίου ὄγκου του. Τὰ ἄλλα ἐννιὰ δέκατα παραμονεύουν κάτω ἀπὸ τὴ θάλασσα τοὺς ἀσυλλόγιστοι ποντοπόροι σὰν τὸν κ. Μοῦντλοκ. Ἀπάνω λοιπὸν σ' αὐτὸ τὸ ἀόρατο, τὸ ὑποβρύχιο μέρος τοῦ ὀγκόπαγου εἶχε χτυπήσει κι' ὁ «Τιτανικός».

Ὁ κολοσσὸς αὐτὸς τῶν 45,000 τόννων, γιὰ μιὰ στιγμὴ τρεμούλιασε, μὰ οἱ ἐπιβάτες του μόλις κατάλαβαν τὸν κλονισμό... Ὡς ὅτου ὁ κλονισμὸς αὐτὸς νὰ φτάσῃ στὶς καμπίνες πολυτελείας, εἶχε ἐξασθενήσει πολύ...

Στὸ μπροστινὸ ὅμως μέρος τοῦ πλοίου, ἡ καταστροφὴ ἦταν τελεία... Ἡ πλώρη εἶχε γίνει κομμάτια, ἡ γέφυρες ἐ'χαν ἀποσπαστῆ κι' ὅλο τὸ τμῆμα αὐτὸ εἶχε μεταβληθῆ σ' ἕνα σωρὸ ἀπὸ ἀτσάλι δυσκολογνώριστο. Τὰ ἀδιάβροχα διαφράγματα εἶχαν ξεκολλιαστῆ, τὰ σανίδια εἶχαν ξεκιαστῆ σὰν χαρτιά, τόννοι συντριμμάτων σιδήρου εἶχαν ξετιναχτῆ στὰ καπότα καὶ τὸ παγωμένο νερὸ εἰσορμοῦσε ἀκράτητο μέσ' στὰ πλευρὰ τοῦ πλοίου.

Στὰ γειτονικὰ τῆς πλώρης σαλόνια καὶ διαμερίσματα, ὅπου ἡ σύγκρουσις ἔγινε πιὸ αἰσθητὴ ἀπὸ ἀλλοῦ, οἱ ἐπιβάται φοβήθηκαν γιὰ μιὰ στιγμή. Μὰ οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ πλοίου ἔσπευσαν νὰ τοὺς καθησυχάσουν... Τοὺς εἶπαν ὅτι εἶχαν συναντήσει ἕνα ὀγκόπαγο, ἀλλὰ ὅτι ὁ «Τιτανικὸς» ἦταν ἀκαταβύθιστος. Τὸ πίστευαν ἄλλωστε καὶ οἱ ἴδιοι αὐτό...

Ὅταν ὁ κυβερνήτης τοῦ πλοίου Σμὶθ, πέντε λεπτὰ μετὰ τὴ σύγκρουσι, ἡ ὁποία ἔγινε ἕνα τέταρτο πρὶν ἀπ' τὰ μεσάνυχτα, μπῆκε μέσ' στὴν καμπίνα τοῦ ἀσυρμάτου καὶ διέταξε τοὺς δυὸ τηλεγραφητὰς νὰ ζητήσουν βοήθεια, χαμογελοῦσε...

Οἱ δυὸ τηλεγραφητὰ πάλι, οἱ ὁποῖοι φέρθηκαν ὕστερ' ἀπὸ λίγη ὥρα σὰν δυὸ ἥρωες, ἀστειευόντουσαν, καθὼς ἐξαπέστελναν μὲ τὸν ἀσύρματο τὶς πρῶτες προσκλήσεις βοήθειας: «C. Q. U. D.» (Come quickly, danger: Σπεύσατε γρήγορα! κίνδυνος!...)

Μὰ ἔπειτα ἀπὸ δέκα λεπτά, ὁ κυβερνήτης Σμὶθ ξαναγύριζε στὴν καμπίνα τους. Αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν γελοῦσε πειὰ καὶ ἦταν χλωμὸς σὰν νεκρός... Καὶ ἡ φωνή του ἔπαλλε ἀπὸ τὴν ἀγωνία, καθὼς τοὺς ἔλεγε:

— Ἐξαποστείλατε τὸ S. O. S. (Σώσατε τὰς ψυχὰς ἡμῶν)... Γρήγορα!... Γρήγορα... Γιατὶ βουλιάζουμε!...

Ἦταν τότε ἀκριβῶς μεσάνυχτα.

Μέσ' στὸ σαλόνι ὅμως ἐνόμιζαν ἀκόμα ὅτι ὁ «Τιτανικὸς» δὲν μποροῦσε νὰ βυθιστῆ... Ἡ μουσικὴ ἐξακολουθοῦσε νὰ παίζῃ, ἐχόρευαν, ἔπαιζαν κι' ἀπὸ τὰ φενεστρίνια κύτταζαν τὸν ὀγκόπαγο ποὺ ἀπομακρυνόταν ὁλόενα.

Ἀπάνω οἱ δυὸ τηλεγραφηταὶ δούλευαν, δούλευαν στὰ μηχανήματά τους... Τὸ σημεῖο S. O. S., τὸ σημεῖο τῆς ὑπερτάτης ἀπελπισίας, ἐξαποστέλλετο ἀδιάκοπα ἀπὸ τὶς κεραίες τοῦ «Τιτανικοῦ» μέσα στὴ νύχτα, καί, πετῶντας μέσα στὰ κύματα τοῦ ἀνέμου, ἔφτασε πρῶτο στὸ ὑπερωκεάνειο τοῦ Βορειογερμανικοῦ Λόϋδ «Φραγκφούρτη» καὶ ἔπειτα στὴ «Βιργινία», στὸν «Παρισινό», στὴν «Καρπάθια» καὶ στὸ δίδυμο ἀδελφὸ τοῦ «Τιτανικοῦ», τὸν «Ὀλυμπικό».

Ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ ὑπερωκεάνεια, ἐκεῖνο ποὺ βρισκόταν πιὸ κοντὰ στὸν «Τιτανικὸ» ἦταν ἡ «Καρπάθια». Ἀπόσταις 70 μιλλίων τοὺς ἐχώριζε, πέντε ὡρῶν δρόμος. Ἀμέσως ὁ πλοίαρχός της διέταξε νὰ στρέψουν τὴν

πλώρη πρὸς τὸ ναυάγιο...

***

Ἡ ὥρα ἦταν μισὴ ἀκριβῶς μετὰ τὰ μεσάνυχτα, ὅταν ὁ κυβερνήτης Σμὶθ διέταξε:

— Ὅλοι οἱ ἐπιβάται ἐπάνω στὸ κατάστρωμα!

Ὡς ἐκείνη τὴ στιγμὴ κανεὶς ἀπολύτως δὲν εἶχε πιστέψει ὅτι διέτρεχαν σοβαρὸ κίνδυνο. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτες ἀστειεύόντουσαν γιὰ τὸν κίνδυνο, ἐνῶ ἄλλοι ποὺ εἶχαν ἀνησυχήσει καὶ εἶχαν τρέξει στὴ γέφυρα γιὰ νὰ λάβουν πληροφορίες ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς, εἶχαν καθησυχάσει μὲ τὶς διαβεβαιώσεις τους ὅτι ὁ κίνδυνος ἦταν ἀστεῖος.

Καὶ ἔξαφνα ἀνπήγησε ἡ μοιραία προσταγὴ τοῦ πλοιάρχου, ἐνῶ συγχρόνως οἱ ναῦτες ἑτοιμάζαν τὶς βάρκες τῆς σωτηρίας.

Καὶ γιὰ πρώτη φορά, οἱ ἐπιβάται εἶδαν τότε ὅτι τὰ νερὰ εἶχαν ἀρχίσει νὰ φτάνουν ὥς τὸ κύτος τοῦ ὑπερωκεανείου...

Ἀμέσως ἕνας ἀπερίγραπτος πανικὸς ἐπακολούθησε. Ὅλος ὁ κόσμος ἤθελε νὰ ὁρμήσῃ ἐπάνω στὶς βάρκες.

Καὶ τότε εἶδαν μὲ τρόμο ὅτι ἡ βάρκες μόλις τὸ ἕνα τρίτο τῶν ἐπιβατῶν χωροῦσαν. Οἱ δεκάξη βάρκες τοῦ ὑπερωκεανείου ἔπαιρναν 1178 ἀνθρώπους, μὰ τέσσερες ἀπ' αὐτὲς εἶχαν συντριβῆ κατὰ τὴ σύγκρουσι. Ἔμεναν λοιπὸν ἀκόμα δώδεκα, μπρὸς στὶς ὁποῖες στεκόντουσαν ἀξιωματικοὶ μὲ τὰ περίστροφά τους στὰ χέρια γιὰ νὰ ἐμποδίσουν τοὺς ἐπιβάτες νὰ τὶς καταλάβουν διὰ βίας.

Γιὰ δεύτερη φορὰ ἀντήχησε τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ φωνὴ τοῦ κυβερνήτου Σμὶθ:

— Ὅλοι οἱ ἄντρες πίσω! Πρῶτα ἡ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά.

Τὸ ὑπερωκεάνειο εἶχε ἀρχίσει πειὰ νὰ κλείνῃ πρὸς τὰ ἐμπρὸς σημαντικά. Ὅταν ἄρχισε ἡ ἐπιβίβασις τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδιῶν στὶς βάρκες. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτες βοήθησαν στὸ ἔργο αὐτὸ τοὺς ἀξιωματικούς, περισσότερο δὲ ἀπ' ὅλους ὁ δισεκατομμυριοῦχος Ἄστορ καὶ ὁ ταγματάρχης Μπούττ. Καὶ οἱ δυὸ τους φέρθηκαν σὰν πραγματικοὶ ἥρωες κι' οὔτε μιὰ στιγμὴ συλλογίστηκαν νὰ σώσουν τὸν ἑαυτό τους. Ὁ Ἄστορ, ἀφοῦ ἀνέβασε στὴν πρώτη βάρκα τὴ νεαρὴ σύζυγό του, ποὺ ἦταν ἔγκυος, τὴ φίλησε καὶ τῆς εἶπε: «Ὡρεδοὺαρ στὴ Νέα Ὑόρκη!» Καὶ ἔπειτα ἀπομακρύνθηκε μαζὺ μὲ τὸν Μπούττ. Παντοῦ ὅπου ὑπῆρχε ἀνάγκη βοηθείας τοὺς εὕρισκαν καὶ τοὺς δυό. Στὸ τέλος ἀνέβηκαν στὴ γεφυροῦλα τοῦ πλοιάρχου κι' ἐκεῖ πέθαναν, κρατῶντας ὁ ἕνας τὸ χέρι τοῦ ἄλλου.

Γύρω ἀπὸ τὴν τελευταία βάρκα ἀληθινὴ μάχη διεξήχθη γιὰ τὴν κατάληψι μιᾶς θέσεως. Οἱ ἄντρες πολεμοῦσαν μὲ τὰ μαχαίρια τους καὶ πολλοὶ πυροβολισμοὶ ἀντήχησαν.

Τέλος, καὶ ἡ βάρκα αὐτὴ ρίχτηκε στὴ θάλασσα καὶ ἔμειναν ἔτσι ἐπάνω στὸ πλοῖο ποὺ βούλιαζε, περισσότερο ἀπὸ 1600 ἀνθρώπους, σίγουρη λείψι τοῦ θανάτου.

Κοντὰ σ' ἕνα κούφωμα εἶχε ἀποτραβηχτῆ ἕνα γηραιὸ ἀντρόγυνο. Μόλις τοὺς εἶδαν οἱ ἀξιωματικοί. Θέλησαν ν' ἀνεβάσουν τὴ σύζυγο σὲ μιὰ βάρκα. Μὰ ἐκείνη ἀρνήθηκε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ σύζυγό της. Καὶ σφίγγοντάς τον στὴν ἀγκαλιά της καὶ φιλῶντας τον, εἶπε:

— Ὅπως πέρασα μαζύ του μιὰ ὁλόκληρη ζωή, ἔτσι θέλω νὰ πεθάνω μαζύ του!...

Ἡ ἡρωϊκὴ αὐτὴ γρηᾶ ἦταν ἡ κυρία Σκὼτ. Ἡ ἐπιβάτες τῆς τελευταίας βάρκας εἶδαν σὲ λίγο τοὺς δυὸ αὐτοὺς γέρους νὰ τοὺς κυττάζουν χαμογελώντας κι' ἀγκαλιασμένοι νὰ τοὺς κυττάζουν ἀπὸ τὸ κιγκλίδωμα τῆς γεφύρας.

Ὁ οὐρανὸς ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶνε κατακάθαρος καὶ ἡ θάλασσα γαλήνια σὰν καθρέφτης. Ἂν ὁ «Τιτανικὸς» εἶχε ἀρκετὲς βάρκες, ὅλοι οἱ ἐπιβάτες του θὰ εἶχαν σωθῆ. Μὰ δὲν ἔμενε πειὰ οὔτε μία καὶ ἡ πιὸ φρικτὴ ἀπελπισία εἶχε κυριεύσει τοὺς δυστυχισμένους ἐκείνους ἀνθρώπους, ποὺ εἶχαν μείνει ἐπάνω στὸ πλοῖο, καταδικασμένοι σὲ βέβαιο θάνατο...

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τὸ τέλος τῆς τραγῳδίας τοῦ «Τιτανικοῦ».

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ

ΤΟΥ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Ἡ τρομερὴ ἀνακοίνωσις τῶν γιατρῶν. Ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις. Ὁ ἑτοιμοθάνατος βασιλεὺς ὑπαγορεύει τὶς τελευταῖες του θελήσεις. Ἡ ἀγωνία τῆς βασιλίσσης. «"Εφτασε ἡ στιγμὴ νὰ ἐμφανιστῶ στὸ Θεό!...» κτλ. κτλ.

Ὅταν ὁ Λουδοβίκος Φίλιππος προσεβλήθη ἀπὸ τὴν ἀσθένεια, ἡ ὁποία ἐπρόκειτο νὰ τὸν ὁδηγήσῃ στὸν τάφο, ἐκάλεσε τοὺς γιατροὺς του καὶ τοὺς παρεκάλεσε, ὅταν δὲν θὰ ἤμενε πλέον καμμιὰ ἐλπὶς διασώσεώς του, νὰ τὸν εἰδοποιήσουν. Ἔτσι καὶ ἔγινε. Μιὰ μέρα, οἱ γιατροὶ τοῦ ἀνήγγειλαν ὅτι ἡ ἐπισήμη ἦταν ἀνίκανη πειὰ νὰ παλαίσῃ ἐναντίον τῆς ἀσθενείας του καὶ ὅτι, κατὰ συνέπειαν, τοῦ ἔμεναν ἐλάχιστες ὧρες ζωῆς.

Ὁ Λουδοβίκος-Φίλιππος ἄκουσε ψυχραιμότατα τὴν καταδικαστικὴ αὐτὴ ἀπόφασι. Κούνησε μόνο τὸ κεφάλι τοῦ καὶ σὰν νἄλεγε: «Εὐχαριστῶ πολύ... Θὰ προετοιμαστῶ γιὰ τὸ θάνατο...»

Καὶ ἀμέσως διέταξε νὰ τὸν μεταφέρουν ἐπάνω σὲ μιὰ ἀναπαυτικὴ πολυθρόνα στὸ γραφεῖο του. Ἐκεῖ ἐκάλεσε κοντὰ του τὴ σύζυγό του, τὴ βασίλισσα Ἀμαλία. Μὲ μεγάλη τότε ἀπάθεια ἄρχισε νὰ τῆς ὑπαγορεύῃ τὶς τελευταῖες του θελήσεις. Ἡ βασίλισσα, χλωμὴ σὰν τὸ κερί, ἔγραφε... Κάθε τόσο; συγκλονιζομένη ἀπὸ τοὺς λυγμούς, σταματοῦσε τὸ γράψιμο. Ὁ Λουδοβίκος-Φίλιππος ὅμως τότε, μὲ μεγάλη ψυχραιμία τῆς ἔλεγε:

— Κάμε γρήγορα, Ἀμαλία!... Δὲν θὰ προφτάσω, κι' ἔχω ἀκόμα πολλὲς σπουδαῖες παραγγελίες νὰ σοῦ ὑπαγορεύσω...

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη μπῆκε μέσ' στὸ δωμάτιο τοῦ ἑτοιμοθάνατου ὁ ὑπασπιστής του στρατηγὸς Δουμᾶς, ὁ πατέρας τοῦ περιφήμου μυθιστοριογράφου.

— Καλῶς τὸ Δουμά!... τοῦ φώναξε ὁ βασιλεὺς μόλις τὸν εἶδε. Ἔλα γρήγορα... Μοῦ μένουν ἐλάχιστα λεπτὰ ζωῆς ἀκόμα... Πρέπει νὰ προφτάσω νὰ συνεννοηθῶ καὶ μὲ σένα...

Ὅταν ἡ Ἀμαλία ἐτελείωσε τὸ γράμμα, ἔδωσε τὰ χειρόγραφα στὸν ἄνδρα της γιὰ νὰ τὰ ὑπογράψῃ. Ὁ Λουδοβίκος-Φίλιππος ἔβγαλε τὸ χέρι του ἀπὸ τὴν ρόμπα του, μέσα στὴν ὁποία τὸ εἶχε τυλιγμένο.

— Ὠ! ὤ! εἶπε κουνώντας τὰ μουδιασμένα δάχτυλά του. Τὰ δάχτυλά μου ἔχουν ἀρχίσει νὰ παγώνουν...

Ἐν τούτοις ὑπέγραψε. Κατόπιν ὑπαγόρευσε στὸν ὑπασπιστή του τὸ τελευταῖο κεφάλαιο τῶν Ἀπομνημονευμάτων του... Ὅταν δὲ ἐτελείωσε καὶ αὐτό, ἀναστέναξε μὲ ἀνακούφισι.

— Τώρα, εἶπε σιγά, ἔφτασε ἡ στιγμὴ νὰ ἐμφανιστῶ στὸ Θεό.

Τὸν μετέφεραν τότε στὸ δωμάτιό του, τὸν ἔπλωσαν στὸ κρεββάτι του κι' ὕστερα ἀπὸ ὀλίγα τέταρτα τῆς ὥρας ἐξέψυχησε.

Τὰ προηγούμενα φύλλα τῆς «Οἰκογενείας» τιμῶνται πρὸς 3 δραχ. ἕκαστον.

ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΤΕΡΑΤΑ!...

ΟΙ ΔΡΑΚΟΝΤΕΣ ΣΤΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Οἱ δράκοντες στὴ μυθολογία καὶ στοὺς θρύλους τῶν Ἀγίων. Τὸ περίεργο βιβλίο ἑνὸς φίλου τοῦ Νεύτωνος. Τὰ διάφορα εἴδη τῶν δρακόντων. Ἕνας δράκων μὲ σῶμα φειδιῶν καὶ πρόσωπο γάτας. Πῶς τὸν ἐσκότωσε ἕνας κτηματίας! Οἱ φτερωτοὶ δράκοντες. Ἡ περιπέτεια ἑνὸς ρωμαντικοῦ Γερμανοῦ. Ὁ κτηματίας ποὺ ἔπεσε μέσα στὸ λάκκο τῶν δρακόντων! Ἡ βοήθεια τοῦ προστάτου Ἀγίου! Ἕνα χρόνο μαζὶ μὲ τοὺς δράκοντες! Ἕνας ἀνέλπιστος τρόπος σωτηρίας κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ δράκων ποὺ ἐσκότωσε ὁ Γιόχαν Τίννερ

Ἡ πίστις, τὴν ὁποίαν ἔχουν πολλοί, ὅτι, ἐκτὸς τῶν γνωστῶν ζώων καὶ θηρίων, ὑπάρχουν στὴ γῆ καὶ διάφορα φοβερὰ καὶ τρομερὰ τέρατα μὲ ὑπερφυσικὲς ἰδιότητες, τὰ ὁποῖα ἐμφανίζονται στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων σπανιώτατα καὶ σὲ ἐντελῶς ἐξαιρετικὲς περιπτώσεις, σκορπίζοντας γύρω τους τὸν ὅλεθρο καὶ τὴ συμφορά, εἶνε παλιὰ ὅσο καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ ἴδιος.

Μεταξὺ τῶν τεράτων αὐτῶν οἱ γνωστότεροι εἶνε οἱ «δράκοντες». Οἱ δράκοντες δὲν παίζουν σπουδαῖο ρόλο μονάχα στοὺς ἀρχαίους μύθους καὶ στὰ παραμύθια, ὅπως π. χ. ὁ δράκων τοῦ μύθου τοῦ Περσέως ὁ ὁποῖος ἐπρόκειτο νὰ φάη τὴν Ἀνδρομέδα, ἢ ὁ δράκων τοῦ μύθου τοῦ Ἰάσωνος ποὺ ἐφύλαγε τὸ Χρυσοῦν Δέρας, ἢ ὁ φοβερὸς δράκων τοῦ Γερμανικοῦ μύθου τοῦ Σίγκφριντ, τοῦ ὁποίου τὸ αἷμα εἶχε τὴν ἰδιότητα νὰ μεταβάλη σὲ ἄτρωτον ὅποιον ἀλειβόταν μ' αὐτό. Δράκοντες ὑπάρχουν ἀκόμη καὶ στοὺς θρύλους τῶν ἁγίων. Ὁ ἅγιος Γεώργιος καὶ ὁ ἀρχάγγελος Μιχαὴλ ὀφείλουν, κατὰ μέγα μέρος, τὴν δημοτικότητά τους στὸ ὅτι κατώρθωσαν νὰ σκοτώσουν τοὺς φοβεροὺς δράκοντας οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐπετέθησαν.

Τὴν ὕπαρξι τῶν δρακόντων ἐπίστευε ἄλλοτε ὄχι μόνον ὁ λαός, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ σοβαροὶ ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι μάλιστα ἔγραψαν γι' αὐτοὺς εἰδικὰ συγγράμματα.

Ἕνα ἀπὸ τὰ βιβλία αὐτά, βιβλίο σοβαρὸ καὶ ἐπιστημονικό, εἶνε τὸ ἔργο ἑνὸς Ἄγγλου γιατροῦ τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ὁ ὁποῖος ἦταν στενὸς φίλος τοῦ μεγάλου Ἄγγλου ἀστρονόμου Νεύτωνος.

Στὸ βιβλίο αὐτό, ὁ Ἄγγλος καθηγητὴς τονίζει ὅτι, γιὰ νὰ τὸ γράψη, ἐβασίσθη μόνον στὶς διηγήσεις ἀπολύτως σοβαρῶν καὶ ἀξιοπίστων προσώπων καὶ ὅτι τὰ «πορτραῖτα» τῶν δρακόντων ποὺ παραθέτει εἶνε καμωμένα σύμφωνα μὲ τὶς περιγραφὲς τῶν προσώπων ποὺ τοὺς εἶδαν μὲ τὰ ἴδια τους τὰ μάτια!...

Καθὼς θὰ ἰδοῦν καὶ οἱ ἀναγνῶστες μας, οἱ δράκοντες αὐτοὶ εἶνε πολὺ διαφορετικοὶ ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλον καὶ μάλιστα μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς δὲν ἔχουν καμμὰ ὁμοιότητα μεταξύ τους. Ἄλλοι εἶνε δράκοντες μὲ φτερά, ἄλλοι δίχως φτερά, ἄλλοι ἔχουν τέσσερα πόδια, ἄλλοι δύο κι' ἄλλοι σέρνονται μὲ τὴν κοιλιά, σὰν τὰ φείδια, χωρὶς νὰ ἔχουν καθόλου πόδια. Ὑπάρχουν ἐπίσης δράκοντες ποὺ βγάζουν φλόγες ἀπ' τὸ στόμα τους καὶ ἄλλοι τοὺς ὁποίους ἡ φύσις δὲν ἐπροίκισε μὲ τὸ χάρισμα αὐτό. Ὑπάρχουν ἀκόμη δράκοντες μὲ ἀνθρωπινὸ πρόσωπο, δράκοντες μὲ πρόσωπο γάτας, μὲ πρόσωπο φειδιοῦ κτλ.

Καὶ ἐν πρώτοις στὸ περίεργο αὐτὸ βιβλίο ἀναφέρεται ὁ φοβερὸς δράκων ποὺ εἶδε καὶ ποῦ σκότωσε ὁ Ἄγγλος κτηματίας Ἰωάννης Τίννερ, ὁ ὁποῖος διηγήθηκε μονάχος του τὸ φοβερὸ αὐτὸ περιστατικὸ στὸν Ἄγγλο καθηγητή. Ὁ Ἰωάννης Τίννερ, καθὼς πήγαινε μιὰ μέρα, κατὰ τὰ μέσα Ἀπριλίου — καὶ ὄχι τὴν πρώτη τοῦ μηνὸς αὐτοῦ, ὅπως θὰ φαινότανε πιὸ φυσικὸ — στὸ χωράφι του, εἶδε ἄξαφνα πίσω ἀπὸ ἕνα δράχο νὰ ξεπροβάλη ἕνα φρικαλέο τέρας!... Τὸ μῆκος τοῦ τοῦ δράκοντος αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε σῶμα φειδιοῦ καὶ πρόσωπο γάτας, ἦταν τοὐλάχιστον ἑπτὰ μέτρων καὶ τὸ πάχος τοῦ σώματός του ἦταν ἴσο μὲ τὸν κορμὸ μιᾶς μηλιᾶς. Παρ' ὅλο τὸ φόβο ποὺ ἔνιωσε ὁ Τίννερ ἀντικρύζοντάς τον, ἐν τούτοις δὲν ἔχασε τὸ θάρρος του. Καί, ἀντὶ νὰ τὸ βάλη στὰ πόδια, ὅπως θὰ ἔκανε ἕνας ἄλλος λιγότερο γενναῖος ἀπ' αὐτόν, πλησίασε, μαζὺ μὲ τὸν ἀδελφό του, ὁ ὁποῖος εἶχε τρέξει κι' αὐτὸς στὸ χωράφι, τὸ φρικαλέο τέρας καὶ κατώρθωσε νὰ τὸ σκοτώση. Δυστυχῶς παρέλειψε νὰ παραδώση τὸ σῶμα του σὲ κανένα ζωολογικὸ μουσεῖο γιὰ νὰ τὸ βλέπουμε κι' ἐμεῖς σήμερα καὶ νὰ θαυμάζουμε. Τὸ μόνο πρᾶγμα, τὸ ὁποῖο ἐπιστοποίησε τὸ κατώρθωμά του, εἶνε ὅτι ὅλες ἡ ἀγελάδες τῆς περιφερείας τῶν ὁποίων εἶχε τελείως στερέψει τὸ γάλα τους, γιατί, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, τοὺς τὸ ἔπινε ὁ δράκων, ἄρχισαν καὶ πάλι νὰ ἔχουν ἄφθονο γάλα, ὕστερα ἀπὸ τὸν ἀξιοθαύμαστο ἄθλο τοῦ Τίννερ!...

Ὁ δράκων τοῦ Ἀνδρέα Ροδουνὲρ

Ἡ περιοχὴ ὅπου ἐσκότωσε ὁ Τίννερ τὸν δράκοντά του φαίνεται ὅτι ἦταν ἐξαιρετικὰ ἀγαπητὸς τόπος διαμονῆς στὰ φριχαλέα αὐτὰ τέρατα, γιατί, σὲ ὀχι μεγάλη ἀπόστασι ἀπὸ τὸ χωράφι τοῦ Τίννερ, εἶδε, καθὼς ἀναφέρει ὁ καθηγητὴς στὸ βιβλίο του, ἕνα ἄλλον δράκοντα ἐξ ἴσου φοβερόν, ὁ «δημόσιος γραφεὺς καὶ σημαιοφόρος» Ἀνδρέας Ρότνερ, πρόσωπον κατὰ πάντα ἀξιόπιστον καὶ φιλαλήθες. Ἡ περιγραφὴ τοῦ δράκοντος αὐτοῦ εἶνε πράγματι φριχιαστική. Σύμφωνα μὲ τὶς διαβεβαιώσεις τοῦ Ρότνερ, ὁ δράκων αὐτὸς ἦταν τόσο μεγάλος, ὥστε ὅταν σηκωνόταν στὰ δύο του πίσω πόδια, εἶχε διπλάσιο ὕψος ἀπὸ τὸν ψηλότερο ἄνδρα! Τὸ σῶμα του ἦταν ὅλο σκεπασμένο μὲ λέπια καὶ ἡ οὐρά του εἶχε μῆκος τεσσάρων μέτρων τοὐλάχιστον.

Ἡ ράχη του ἦταν ὅλη σκεπασμένη μὲ χοντρὲς καὶ μακρυὲς τρίχες καὶ ἡ κοιλιά του αὐλακωμένη μὲ κίτρινες γραμμές! Γι' αὐτὸ δὲν θὰ φανῆ βέβαια παράξενο στοὺς ἀναγνώστες μας ἂν ἀναφέρουμε ὅτι ὁ γενναῖος σημαιοφόρος δὲν αἰσθάνθηκε καμμὰ διάθεσι νὰ παλαίψη μὲ τὸν τρομερὸ αὐτὸν δράκοντα, ἀλλὰ ζήτησε νὰ σωθῆ διὰ τῆς φυγῆς. Μὰ καὶ στὸ δράκοντα τὸν ἴδιο φαίνεται πὼς δὲν προξένησε καμμὰ ἐξαιρετικὴ εὐχαρίστησι ἡ συνάντησις αὐτή, γιατὶ ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἐξαφανίστηκε καὶ δὲν τὸν εἶδε πειὰ ἀνθρώπου μάτι.

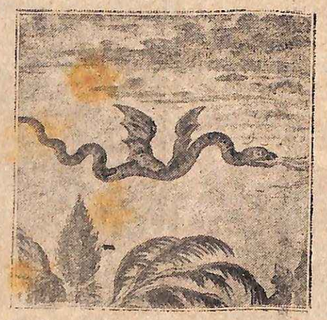

Ὁ ἑπτάμενος δράκων τοῦ Χριστοφόρου Σόρερ.

Τὸ ἴδιο συνέβη καὶ μὲ τὸν δράκοντα ποὺ συνήντησε ἕνας ἄλλος Ἄγγλος, ὁ Ἰωάννης Μποῦλερ, μιὰ μέρα, καθὼς ἔκανε ἀνύποπτος τὸν περίπατό του στοὺς ἀγρούς. Ὁ φόβος του ἦταν τόσος, ὥστε δὲν μπόρεσε νὰ ἐξετάση τὸ δράκοντα προσεκτικά, οὔτε καὶ νὰ δώση λεπτομερῆ περιγραφὴ τοῦ ἐξωτερικοῦ του. Τὸ μόνο ποὺ εἶδε ἦταν πὼς ὁ δράκων εἶχε τέσσερα πόδια κι' ἕνα μεγάλο λοφίο στὸ κεφάλι του!...

Ὅλοι οἱ δράκοντες ποὺ ἀναφέραμε ὡς τώρα ἦσαν ἄπτεροι. Ἕνας ἄλλος ὅμως δράκων, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει τὸ ἐν λόγῳ βιβλίον τοῦ Ἄγγλου καθηγητοῦ καὶ τὸν ὁποῖον εἶχε τὴν τύχη, ἢ τὴν ἀτυχία, νὰ δῆ κάποιος Γερμανός, ὀνόματι Χριστόφορος Σόρερ, ἦταν φτερωτός.

Ὁ Χριστόφορος Σόρερ, ὁ ὁποῖος φαίνεται ἦταν πολὺ ρωμαντικός, ἀπελάμβανε μιὰ καλοκαιρινὴ βραδυὰ τοῦ ἔτους 1649 τὴν θέα τοῦ οὐρανοῦ, ἐντελῶς ἀφοσιωμένος στὴν ἐνατένισι τῶν ἄστρων, ὅταν, ἔξαφνα, πρὸς μεγάλη του ἔκπληξι, εἶδε νὰ πετάη ψηλὰ στὸν ἀέρα ἕνα τρομερὸ τέρας ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ δράκων! Τὸ ὑπερφυσικὸ σῶμα του ἔμοιαζε μὲ σῶμα φειδιοῦ καὶ ἦταν προικισμένο καὶ μ' ἕνα πελώριο ζευγάρι φτερῶν, χάρις στὰ ὁποῖα πετοῦσε. Ἀπὸ τὸ ὀρθάνοιχτο στόμα του ἔβγαινε μιὰ μακρυὰ γλῶσσα φωτιᾶς! Ἐκτὸς ὅμως ἀπ' αὐτό, καὶ ὁλόκληρο τὸ σῶμα του πετοῦσε σπίθες, ὅπως πετάει τὸ σίδερο ὅταν τὸ χτυποῦν στὸ ἀμῶνι!...

Ὁ Ἄγγλος καθηγητὴς ἀναφέρει στὸ βιβλίο του καὶ πολλὲς ἄλλες ἐμφανίσεις δρακόντων σὲ διάφορα ἀξιόπιστα πρόσωπα τῆς ἐποχῆς του. Μεταξὺ τῶν ἄλλων γράφει ὅτι κάποιος Ἀνδρέας Κίχερ, γνωστὸς συγγραφεὺς κατὰ τὴν 16η ἑκατονταετηρίδα, λίγο ἔλειψε νὰ πέση στὰ χέρια μιᾶς ὁλόκληρης ἀγέλης δρακόντων, καθὼς μιὰ μέρα θέλησε νὰ ἐρευνήση κάποια βαθειὰ σπηλιά, ἡ ὁποία βρισκόταν σ' ἕνα ἔρημο βουνό. Γιὰ καλή του τύχη ὅμως, τὴν ὥρα ποὺ πλησίαζε στὴ σπηλιά, οἱ δράκοντες ποὺ ἦσαν μέσα εἶχαν... ἀνοίξει ζωηροτάτη συζήτησι μεταξύ τους. Ἔτσι ὁ Κίχερ, ἀκούγοντας τὴν ὁμιλία τους ποὺ ἔμοιαζε ἐξαιρετικὰ μὲ τὴν ἀνθρώπινη, τὸ ἔβαλε στὰ πόδια καὶ σώθηκε!...

Δὲν συνέβη ὅμως τὸ ἴδιο καὶ μὲ κάποιον Βίκτωρα, τοῦ ὁποίου τὴν Ἱστορία διηγεῖται ὁ Ἄγγλος συγγραφεύς. Ὁ Βίκτωρ αὐτός, ποὺ ἦταν πλούσιος κτηματίας, εἶχε κάποτε τὴν ἀτυχία νὰ περιπλανηθῆ τὴ νύχτα στὰ βουνά. Περπατῶντας ἄσκοπα, ἔφτασε σὲ μιὰ περιοχὴ ἐντελῶς ξένη καὶ ἄγνωστη. Ἐξαντλημένος ἀπ' τὸ δρόμο κι' ἀπὸ τὴν κούρασι, δὲν ἐπρόσεχε οὔτε ποῦ πατοῦσε κι' ἔτσι νόμισε ὅτι ἔφτασε ἡ τελευταία του στιγμὴ ὅταν, ἔξαφνα, καθὼς ἐβάδιζε, ἔννοιωσε τὸ ἔδαφος νὰ ὑποχωρῆ κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του καὶ νὰ πέφτη μέσα σ' ἕνα βαθὺ καὶ μαῦρο λάκκο. Φυσικά, ὑπέθεσε ὅτι, φτάνοντας στὸ βάθος τοῦ λάκκου, θὰ ἔσπαζε ὅλα του τὰ κόκκαλα. Ἡ μοῖρα του ὅμως τοῦ προσώριζε νὰ πάθη ἄλλα, πολὺ χειρότερα. Τὸ ἔδαφος τοῦ λάκκου ἦταν μαλακὸ καὶ γεμᾶτο λάσπες, κι' ἔτσι, πέφτοντας, δὲν χτύπησε πουθενά. Τὰ τοιχώματά του ὅμως ἦσαν τόσο ἀπότομα καὶ γλοιώδη, ὥστε τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ βγῆ μόνος του ἀπὸ τὸν φρικώδη αὐτὸν τάφο...

Ὁ δράκων τοῦ Γιόχαν Μποῦλερ

Ὁ Βίκτωρ ἐπέρασε μιὰ φοβερὴ νυχτιά. Ὅταν τὸ πρωῒ ἔφτασε μιὰ ἀνταύγεια τοῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας ὡς τὸ βάθος τοῦ λάκκου, ἀπεφάσισε νὰ ἐξετάση λεπτομερέστερα τὸ μέρος ποὺ εἶχε πέσει. Ψάχνοντας τότε, ἀνεκάλυψε ἕνα ἄνοιγμα στὸν τοῖχο, τὸ ὁποῖο φαινόταν πὼς ἦταν ἡ εἴσοδος μιᾶς σπηλιᾶς. Μόλις ὅμως προχώρησε δυὸ βήματα στὸ στενὸ ἐκεῖνο διάδρομο, ἀντίκρυσε ἄξαφνα μπροστά του δυὸ φοβεροὺς δράκοντας ποὺ ὑποδέχθηκαν τὸν παρείσακτο ἀνοίγοντας τὰ στόματά τους καὶ προτείνοντας τὰ νύχια τους. Ὁ δυστυχισμένος Βίκτωρ νόμισε πὼς ἔφτασε ἡ τελευταία του ὥρα καὶ ἐπεκαλέσθη τὸν προστάτη του ἅγιο. Ἡ ἐπίκλησις αὐτὴ φαίνεται πὼς εἶχε θαυματουργὸ ἀποτέλεσμα, γιατί, ἀμέσως, οἱ δυὸ φοβεροὶ δράκοντες ἠμέρεψαν κι' ἄρχισαν μάλιστα νὰ τρίβωνται στὰ πόδια του σὰν χαδιάρικα γατάκια!...

Ἔτσι ὁ δυστυχὴς Βίκτωρ ἐσώθη ἀπὸ τοὺς φοβεροὺς του συγκατοίκους, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχε καμμὰ ἐλπὶς νὰ σωθῆ κι' ἀπὸ τὴ φυλακή του.

Ἀπὸ τὶς 6 Νοεμβρίου ὡς τὶς 10 Ἀπριλίου τοῦ ἑπομένου ἔτους ἔμεινε φυλακισμένος μέσα στὴ σπηλιά, μὲ μόνη συντροφιὰ τοὺς δυὸ δράκοντες. Γιὰ νὰ μὴν πεθάνη ἀπὸ τὴν πείνα, ὁ δυστυχὴς τρεφόταν μὲ τὴν ἴδια τροφὴ μὲ τὴν ὁποία ἐτρέφοντο καὶ οἱ συγκατοικοί του! Ἔτρωγε δηλαδὴ τὴ λάσπη ποὺ σκέπαζε τοὺς τοίχους τῆς σπηλιᾶς, ἡ ὁποία ἄρεσε ἐξαιρετικὰ στοὺς δράκοντες, γιατὶ τὴν ἔγλιψαν μὲ μεγάλη εὐχαρίστησι. Θὰ ἐτελείωνε δὲ τὴ θλιβερή του ζωὴ μέσα στὴν ὑπόγειο ἐκείνη σπηλιά, ἂν μιὰ μέρα οἱ δράκοντες δὲν βαρυόντουσαν νὰ κάθουνται διαρκῶς ἐκεῖ μέσα κλεισμένοι. Κατὰ τὴν 10η λοιπὸν Ἀπριλίου ὁ Βίκτωρ τοὺς εἶδε νὰ ἑτοιμάζωνται νὰ πετάξουν καὶ νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ θάραθρο ἐκεῖνο. Εἶχε τότε τὴν ἀξιοθαύμαστη ἑτοιμότητα ν' ἁρπάξη τὸν ἕνα ἀπὸ τὴν οὐρά, τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ πετοῦσε πρὸς τὰ ἐπάνω, ἔτσι ὥστε τὸ τέρας ἀναγκάστηκε, θέλοντας καὶ μή, νὰ τὸν ἀνεβάση κι' αὐτὸν στὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς.

Φαντάζεσθε τὴν ἔκπληξι καὶ τὴ χαρὰ τῶν συγγενῶν τοῦ Βίκτωρος, ὅταν τὸν ἀντίκρυσαν, ἐνῶ τὸν νόμιζαν πεθαμένον ἀπὸ τόσον καιρό! Ἡ μακροχρόνιος διαμονή του ὅμως στὴ δρακοσπηλιὰ ἦταν καταστρεπτικὴ γιὰ τὸν δυστυχισμένο Βίκτωρα. Ἡ ἐπὶ μῆνες διατροφή του μὲ λάσπη εἶχε καταστρέψει τελείως τὸ ἐντερικό του σύστημα καὶ δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ χωνέψη κανενὸς ἄλλου εἴδους τροφή. Δυὸ μῆνες ἀκόμη ἔσυρε ἐπὶ τῆς γῆς τὴν ἄθλια ὑπαρξί του κι' ἔπειτα πέθανε. Κατὰ τοὺς δυὸ ὅμως αὐτοὺς μῆνες ἐτιμᾶτο καὶ ἐθαυμάζετο ἀπὸ ὅλους καὶ ὁ κόσμος ἔτρεχε ἁθρόος γιὰ νὰ τὸν ἰδῆ. Ὁ ἴδιος μάλιστα εἶχε παραγγείλει νὰ τοῦ ἑτοιμάσουν ἕνα φόρεμα, ἐπάνω στὸ ὁποῖο ἦταν κεντημένος, σύμφωνα μὲ τὶς ὑποδείξεις του, ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δράκοντας, καὶ τὸ ὁποῖο, πολὺν καιρὸ μετὰ τὸ θάνατό του, ἐπεδεικνύετο ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς του στοὺς περιέργους. Ὁ Ἄγγλος καθηγητὴς βεβαιώνει πὼς τὸ εἶδε μὲ τὰ ἴδια του τὰ μάτια, ὅπως ἐπίσης βεβαιώνει καὶ τὸ ἀξιόπιστο τῶν ἀφηγήσεών του.

Ἐσεῖς ὅμως εἶσθε ἐλεύθεροι νὰ τὶς πιστέψετε ἢ ὄχι...

ΓΑΛΛΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Ὁ ΓΑΪΔΑΡΟΣ

Τὴν ἐποχὴ ποὺ τὰ ζῶα εἶχαν μιλιά, ἦσαν πιὸ ευτυχισμένα ἀπὸ σήμερα. Τότε δὲν εἶχε φανῆ ἀκόμα στὴ γῆ ὁ ἄνθρωπος καὶ, φυσικά, κανένα, δὲν τὰ πείραζε, οὔτε τ' ἀνάγκαζε νὰ δουλέψουν μὲ τὸ στανιό. Δὲν ἐκοπίαζαν καθόλου καὶ περνοῦσαν τὴ ζωή τους ὅλο μὲ διασκεδάσεις. Εἶχαν ἀκόμα κι' ἕνα θέατρο κοντὰ σὲ μιὰ ρεμματιά, ὅπου τὸ βράδυ τραγουδοῦσε τ' ἀηδόνι, τὸ πρωῒ χόρευε ἡ γίδα, τὸ ἐλάφι ἔπαιζε κωμῳδίες κι' ὁ κόκορας ἔκανε τὸ μουσικό.

Ἐκείνη τὴν ἐποχή, ὁ Γάϊδαρος καὶ τ' Ἄλογο ἦσαν ἀφέρεια δίδυμα κι' ἐμοιαζαν σὰν δυὸ σπειρᾶ σταριοῦ. Εἶχαν τὴν ἴδια κατασκευή, τὸ ἴδιο τομάρι, τὴν ἴδια φωνή, ἀλλὰ δὲν εἶχαν τὶς ἴδιες συνήθειες. Ὁ Γάϊδαρος ἦταν ντροπαλός, ὑπομονετικὸς κι' οἰκονόμος, ἐνῶ τὸ Ἄλογο ἦταν πολὺ ματαιόδοξο κι' ὅ,τι εἶχε τὰ ξόδευε γιὰ τὸ στόλισμά του.

Τὰ δυὸ ἀδέρφια γιὰ κάμποσον καιρὸ ζοῦσαν καλά. Κάποτε ὅμως ἕνα κουνέλι, πρὶν πεθάνη, τοὺς ἄφησε κληρονομιὰ ἕνα χωράφι μὲ τὴ συμφωνία νὰ μὴν τὸ μοιρασθοῦν ποτέ. Ὕστερα ὅμως ἀπὸ λίγο, ἄρχισαν νὰ μαλώνουν γιὰ τὴν καλλιέργειά του. Τὸ Ἄλογο ἤθελε νὰ τὸ σπείρουν χωράρι· ποὺ χρειαζόταν πολλὰ ἔξοδα, ἐνῶ ὁ Γάϊδαρος ἔλεγε νὰ τοῦ βάλουν γαιδουράγκαθα ποὺ φυτρώνουν μόνα τους. Ἀφοῦ φιλονείκησαν κάμποσο, τὸ Ἄλογο κι' ὁ Γάϊδαρος πῆγαν γιὰ νὰ τοὺς λύση τὴν διαφορὰ ἡ κυρὰ Ἀλεποῦ.

— Παιδιά μου, τοὺς εἶπε ἡ κυρὰ Ἀλεποῦ, κύτταξα τὰ χαρτιά σας καὶ εἶδα πὼς δὲν μπορεῖτε νὰ μοιρασθῆτε τὸ χωράφι, γιατὶ ἡ διαθήκη τοῦ κουνελιοῦ τὸ ἀπαγορεύει. Ἂν πάλι θέλετε νὰ χωρίσετε, θὰ χάσετε τὸ χωράφι. Γιὰ νὰ μείνη λοιπὸν δικό σας, πρέπει νὰ πᾶτε στὸ δικαστήριο κι' ἐκεῖνος ποὺ θὰ κερδίση τὴ δίκη, θὰ πάρη τὸ χωράφι καὶ τὸ σπέρνει ὅπως τοῦ ἀρέσει. Δόστε μου ὅμως ἐμένα δέκα δραχμὲς γιὰ τὴ συμβουλή...

— Δέκα δραχμὲς γιὰ δέκα λόγια! εἶπαν καὶ τὰ δυὸ ζῶα μαζύ. Εἶνε πολλά.

Ἔπειτα τὸ Ἄλογο σώπασε, γιατὶ δὲν ἦταν συνηθισμένο νὰ πληρώνη, ἐνῶ ὁ Γάϊδαρος, μόλις ἄκουσε γιὰ παράδες, πῆρε γρήγορα δρόμο.

Ἡ κυρὰ Ἀλεποῦ θύμωσε πολὺ γιὰ τὸ φέρσιμό τους κι' ἀποφάσισε νὰ τοὺς ἐκδικηθῆ. Ἔστειλε λοιπὸν στοὺς δυὸ ἀδερφοὺς καὶ τοὺς προσκάλεσε νὰ πᾶνε τὴν ἄλλη μέρα γιὰ νὰ τοὺς λύση τὴ διαφορά. Τὸ Ἄλογο κι' ὁ Γάϊδαρος ξεγελάστηκαν καὶ πῆγαν ξανὰ στὴν κυρὰ Ἀλεποῦ. Αὐτὴ ἡ ποινῆρη τοὺς ἐδέχτηκε μὲ καλὸν τρόπο καὶ τοὺς εἶπε:

— Ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ φύγατε, παιδιά μου, ὅλο τὴν ὑπόθεσί σας συλλογίζομαι. Ἀλλὰ μὲ τὴν σκέψι τὴν πολλὴ κατώρθωσα νὰ βρῶ ἕνα τρόπο συμβιβασμοῦ, μὲ τὸν ὁποῖο θὰ μείνετε κι' ἐσεῖς εὐχαριστημένοι, ἂν τὸν ἀκούσετε... Πρέπει λοιπὸν νὰ πᾶτε στὸν πανοῦργο τῶν πανούργων...

— Στὸ Φεῖδι; εἶπε τρομαγμένος ὁ Γάϊδαρος.

— Ναί, στὸ Φεῖδι. Μονάχα αὐτὸ μπορεῖ νὰ σᾶς βγάλη ἀπ' τὴ δυσκολία σας.

— Αὐτὸ τὸ ζῶο δὲν μοῦ ἀρέσει.

ἀπάντησε ὁ Γάϊδαρος. Λὲν πὼς εἶνε ὁ ἴδιος ὁ Διάβολος μεταμορφωμένος.

— Ποιός τὸ λέει αὐτό; εἶπε ἡ Ἀλεποῦ. Ἡ Κίσσες; Ἄ, τὶς κοπάλξες! Τὸ ξέρω ἐγὼ τὸ Φεῖδι καλύτερα ἀπ' ὅλους. Εἶνε ζῶο καλὸ καὶ ἄξιο θέβαστο καὶ εἶμαι βέβαιη πὼς θὰ σᾶς βρῆ τὸ δίκιο σας. Νὰ τοῦ πῆτε πὼς πᾶτε ἀπὸ μένα. Ἔμπρός, ὥρα καλή...

Ὁ Γάϊδαρος καὶ τ' Ἄλογο κίνησαν τότε νὰ πάνε στὸ Φεῖδι. Τὸ Φεῖδι ἦταν ἕνας μεγάλος βασιλιᾶς ποὺ εἶχε γιὰ δοῦλες μεγάλες σαῦρες μὲ χρυσοπράσινη ράχη καὶ κατοικοῦσε σὲ ἕνα παλάτι πανέμορφο. Τὸ παλάτι αὐτὸ εἶχε ὡραῖες κολόνες καὶ στὴν πόρτα του στεκόταν ἕνας Κάβουρας ποὺ ἐκτελοῦσε χρέη θυρωροῦ.

— Τάκ! Τάκ! χτύπησαν ἀπέξω τὰ δυὸ ζῶα.

— Ποιός εἶνε; ρώτησε ὁ Κάβουρας.

— Ἐμεῖς;

— Ποιοί;

— Ὁ Γάϊδαρος καὶ τ' Ἄλογο.

— Μπᾶτε.

Τὰ δυὸ ἀδέρφια παρουσιάστηκαν στὸ Φεῖδι καὶ τοῦ ἐξέθεσαν ὅλη τὴν ὑπόθεσί τους. Ἐκεῖνο τ' ἄκουγε κυττάζοντάς τα μὲ τὰ φλογερὰ μάτια του.

— Φτάνει! τοὺς φώναξε στὸ τέλος. Θὰ κάνω ἀμέσως δυὸ κλήρους καὶ καθένας σᾶς ἂς πάρη ὁποιον θέλη. Σ' ὁποιον ἀπὸ σᾶς πέση ὁ πρῶτος κλῆρος, θὰ πάρη τὸ χωράφι, θὰ γίνη τὸ τομάρι του σταχτὶ καὶ θὰ τρώη ἀ μέτρητες ξυλιές. Σ' ὁποιον δὲ πέση ὁ δεύτερος, θάχη σ' ὅλη του τὴ ζωὴ φοῦντες καὶ κουδούνια, δόξες καὶ μεγαλεῖα.

Τὸ Ἄλογο ἄρπαξε ἀμέσως τὸ δεύτερο κλῆρο καὶ ἔφυγε τρεχάτο, χρεμετίζοντας ἀπ' τὴ χαρά του. Δὲν εἶχε δῆ, τὸ δυστυχισμένο, τ' ἀμάξι ποὺ εἶχε κρύψει τὸ Φεῖδι κάτω ἀπ' τὶς φοῦντες καὶ τὰ κουδούνια καὶ ποὺ θὰ ἦταν ἀναγκασμένο νὰ τὸ σέρνη σ' ὅλη του τὴ ζωή. Ἀργότερα ποὺ τὸ εἶδε, μετάνοιωσε πικρὰ γιὰ τὴν προσωρινή του...

Ὁ Γάϊδαρος πῆρε τὸν ἄλλο κλῆρο καὶ ἄρχισε κι' αὐτὸς νὰ τρέχη. Καθὼς περνοῦσε ὅμως ἀπὸ μιὰ ρεμματιά, εἶδε μέσα στὸ νερὸ πόσο ἄσχημα ἦταν τὸ πρόσωπό του καὶ ντράπηκε ὑπερβολικὰ γι' αὐτό. Τὴν ἴδια στιγμὴ αἰσθάνθηκε κάποιον ἀποπάνω του νὰ τὸν ξυλοφορτώνη. Ἦταν ὁ Ἄνθρωπος! Τότε ὁ Γάϊδαρος ἄρχισε νὰ χαρίζη τόσο δυνατὰ καὶ μ' ἕναν τρόπο τόσο γελοῖο, ποὺ ὅλα τὰ ζῶα ἔβαλαν τὰ γέλια. Γέλασαν μάλιστα τόσο πολύ, ποὺ ἔχασαν ἀπὸ τότε τὴ λαλιά τους κι' ὡς τὰ σήμερα δὲν μποροῦν νὰ τὴ ξαναβροῦν. Ὁ Γάϊδαρος ὅμως ἐξακολουθοῦσε πάντα νὰ γκαρίζη...

Ὁ Ἄγγελος Γαβριὴλ, ποὺ ἔτυχε νὰ περνάη ἀπ' ἐκεῖ, τὸν ἐλυπήθηκε τὸν κακόμοιρο καὶ μὲ φωνὴ γλυκύτατη ἀπὸ λαγοῦτο, τοῦ εἶπε:

— Φτωχέ μου Γάϊδαρε, πάψε τὰ κλάμματα. Θὰ σοῦ κάνω τόσο χοντρὸ τομάρι, ποὺ δὲν θὰ νοιώθη τὶς ξυλιὲς τοῦ ἀφεντικοῦ σου κι' ἀκόμα σοῦ λέω πὼς μιὰ μέρα θὰ φορτωθῆς στὴ ράχη σου τὸ Χριστό...

Καί, λέγοντας αὐτά, ὁ καλὸς Ἄγγελος χάραξε ἀπάνω στὴ ράχη τοῦ Γαϊδάρου ἕνα σταχτὶ σταυρό, ποὺ τὸν ἔχει ὡς σήμερα... Κι' ἔτσι ὁ φτωχὸς κὺρ Μένιος παρηγορήθηκε...

Τὰ προηγούμενα φύλλα τῆς «Οἰκογενείας» τιμῶνται πρὸς 3 δραχ. ἕκαστον.

Η ΜΕΓΑΛΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΕΣ

ΑΔΕΛΑΪΣ ΡΙΣΤΟΡΙ

Μιὰ καλλιτεχνικὴ ἐμφάνισις. Πῶς τὴ διηγεῖται ἡ Ριστόρι στὰ ἀπομνημονεύματά της. Τὸ παιδὶ τῆς κόρης τοῦ πυργοδεσπότου. Ὁ πρῶτος θρίαμβος τῆς δεκατετράετίδος Ριστόρι. Ὅπου ἔλοι οἱ Ἰταλικοὶ θίασοι τὴν διεκδικοῦν. Στὸ θίασο τοῦ βασιλέως τῆς Σαρδηνίας. Μιὰ θριαμβευτικὴ περιοδεία. Ραχὴλ καὶ Ριστόρι. Ὅπου ἡ Ραχὴλ ἀρνεῖται νὰ παίξῃ σ' ἕνα ἔργο τοῦ Λεγκουβέ. Ἡ σωτηρία ἐπέμβασις τοῦ Δουμᾶ υἱοῦ. Ὅπου ἡ Ριστόρι ἐπισκιάζει τὸ ἄστρο τῆς Ραχὴλ κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Μιὰ ἀπὸ τὶς διασημότερες ἠθοποιοὺς τοῦ τελευταίου αἰῶνος, μιὰ ἠθοποιὸς ποὺ ἀγάπησε μὲ πάθος τὴν Τέχνη της καὶ ποὺ ἐδόξασε πραγματικὰ τὸ Ἰταλικὸ θέατρο, ἦταν καὶ ἡ Ἀδελαΐς Ριστόρι.

Ἡ Ριστόρι γεννήθηκε στὸ Τσιβιτάλε τοῦ Φρίουλι στὶς 29 Ἰανουαρίου 1822, ἀπὸ φτωχοὺς γονεῖς, ἠθοποιοὺς τρίτης τάξεως. Σὲ ἡλικία μόλις τριῶν μηνῶν μ' μέλλουσα μεγάλη τραγῳδὸς ἔκαμε τὴν πρώτη καλλιτεχνική της ἐμφάνισι στὸ θέατρο τῆς Φεράρας, ὑπὸ τὶς ἀκόλουθες περιστάσεις, ὅπως τὶς ἀφηγεῖται ἡ ἴδια στὰ Ἀπομνημονεύματά της:

«.... Δὲν θὰ ἤμουνα ἀκόμα τριῶν μηνῶν—γράφει ἡ Ριστόρι—ὅταν ἕνα βράδυ ποὺ ἐπαίζοταν γιὰ πρώτη φορὰ ἡ κωμῳδία «Τὸ Πρωτοχρονιάτικο δῶρο» ὁ θιασάρχης ὑποχρέωσε τοὺς γονεῖς μου, ποὺ ἔπαιζαν στὴν κωμῳδία αὐτή, νὰ μὲ χρησιμοποιήσουν σ' ἕνα βωβὸ ρόλο. Ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἔργου, στὸ ὁποῖο ἔλαβα τότε μέρος, ἦταν ἡ ἑξῆς: Ἡ μοναχοκόρη ἑνὸς πυργοδεσπότου, τρελλὰ ἐρωτευμένη μὲ κάποιον ἄσημο ἀλλὰ πολὺ ὡμορφο νέο, ζητεῖ ἀπὸ τὸν πατέρα της νὰ τῆς ἐπιτρέψῃ νὰ τὸν παντρευτῇ. Ἐκεῖνος ὅμως τῆς ἀρνεῖται κατηγορηματικά. Ἡ νέα, συνεννοεῖται τότε μὲ τὸν ἐκλεκτόν της, πηγαίνουν σ' ἕνα ἐρημοκκλήσι, ὅπου καὶ παντρεύονται κρυφά. Ἀργότερα ἀποκτοῦν ἕνα κοριτσάκι. Τὸ μυστικὸ αὐτὸ σκάνδαλο, κανεὶς ἄλλος δὲν τὸ ξέρει ἐκτὸς ἀπὸ τὸν γέρο ὑπηρέτη τοῦ πύργου, ὁ ὁποῖος, γιὰ νὰ ἀποσπάσῃ τὴ συγγνώμη τοῦ ἀφέντη του, καταφεύγει στὸ ἀκόλουθο ἔξυπνο στρατήγημα. Τὴν Πρωτοχρονιὰ ὁ πυργοδεσπότης ἔδινε, κατὰ τὴ συνήθειά του, γεῦμα σ' ὁλόκληρο τὸ συγγενολόϊ του. Σύμφωνα δὲ μ' ἕνα παληὸ ἔθιμο, ὕστερα ἀπὸ τὸ γεῦμα, ὅλοι οἱ καλεσμένοι ὠφειλαν νὰ προσφέρουν διάφορα δῶρα στὸν ἀμφιτρύωνά τους. Ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους συνδαιτημόνας ἦταν φυσικὰ καὶ ἡ ἀγαπημένη κόρη τοῦ πυργοδεσπότου, ἡ ὁποία, μόλις ἦρθε ἡ σειρά της νὰ προσφέρῃ κι' ἐκείνη στὸν πατέρα της τὸ Πρωτοχρονιάτικο δῶρο της, εἰδοποίησε τὸν εὐνοούμενό της ὑπηρέτη κι' ἔφερε ἀπὸ τὸ διπλανὸ δωμάτιο ἕνα χαριτωμένο κάνιστρο. Ἦταν ὡμορφοπλεγμένο, σὲ σχῆμα βαρκούλας, σκεπασμένο μὲ ἀραιὲς καλαμόβεργες καὶ στολισμένο τριγύρω μὲ μυρωμένα λουλούδια καὶ ποικιλόχρωμες κορδέλλες. Μόλις τὸ ἀπόθεσε ὁ γέρο-ὑπηρέτης ἀπάνω στὸ τραπέζι, οἱ καλεσμένοι ἐκύτταξαν μὲ περιέργεια τὸν οἰκοδεσπότη ποὺ σηκώθηκε ν' ἀνοίξῃ τὸ κάνιστρο καὶ νὰ βγάλῃ ἀπ' αὐτὸ τὰ δῶρα ποὺ τοῦ ἐπρόσφερε ἡ κόρη του. Μόλις ὅμως ἀνασήκωσε λίγο τὸ σκέπασμά του, μιὰ κραυγὴ καταπλήξεως ξέφυγε ἀπὸ τὰ χείλη τοῦ πυργοδεσπότου. Μέσα στὸ κάνιστρο βρισκόμουν ἐγώ, ποὺ ἔπαιζα τὸ ρόλο

Ἀδελαΐς Ριστόρι

τοῦ ἐρωτικοῦ καρποῦ τῆς κόρης τοῦ πυργοδεσπότου! Ὁ παπποῦς, ποὺ κατάλαβε ἀμέσως τί εἶχε συμβῆ, μὲ πῆρε στὴν ἀγκαλιά του, μὲ φίλησε στὸ μέτωπο, κι' ἀφοῦ μὲ παρουσίασε ἐπίσημα στοὺς καλεσμένους του, μὲ παρέδωσε ὕστερα στὴν κόρη του—ποὺ ἦταν καὶ πραγματική μου μητέρα—λέγοντάς της μὲ καλοσύνη: «Νὰ μᾶς ζήσῃ τὸ ἐγγονάκι μου!...»

***

Τὰ χρόνια περνοῦσαν γρήγορα-γρήγορα καὶ ἡ Ριστόρι μεγάλωνε ὁλόενα μέσα στὸ θέατρο. Τὸ τάλαντό της ἐξελίσσετο τόσο καταπληκτικά, ὥστε ὅλοι διαβλέπαν σ' αὐτὴ τὸ φωτοβόλο ἄστρο, ποὺ πολὺ γρήγορα θὰ μεσουρανοῦσε καὶ θὰ σκέπαζε μὲ τὴ λάμψι του τὸν καλλιτεχνικὸ ὁρίζοντα.

Καὶ δὲν ἄργησε νὰ φτάσῃ ἡ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποία ἡ Ριστόρι ἱκανοποίησε τὶς προβλέψεις τῶν θαυμαστῶν της. Στὸ 1836, μόλις δεκατεσσάρων χρονῶν, ἔκανε μὲ τεραστία ἐπιτυχία τὸ ντεμποῦτο της στὸ θέατρο τῆς Νοβάρας ὡς Φραντζέσκα ντὰ Ρίμινι, στὸ ὁμώνυμο ἔργο τοῦ Πέλλικο. Ἡ θριαμβευτικὴ αὐτὴ ἐπιτυχία της, ἔγινε ἀφορμὴ νὰ προσκαλέσουν σὲ λίγο τὴ νεαρὰ καλλιτέχνιδα, ὡς πρωταγωνίστριαν, οἱ σοβαρώτεροι θίασοι τῆς Ἰταλίας.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων τὴν ἐζήτησε καὶ ὁ βασιλικὸς θίασος τῆς Σαρδηνίας. Στὸ θίασον αὐτό, ποὺ διατελοῦσε ὑπὸ τὴν ἄμεσον προστασίαν τοῦ Βασιλέως τῆς Σαρδηνίας, πρωταγωνιστοῦσε ἡ φημισμένη Καρλότα Μαρκιόνι, ἡ ὁποία ἦταν πειὰ τότε ἀρκετὰ προχωρημένης ἡλικίας. Γι' αὐτό, μόλις ὁ Βασιλεὺς τῆς Σαρδηνίας ἄκουσε νὰ γίνεται θόρυβος, γύρω ἀπὸ τὸ ὄνομα τῆς Ριστόρι, διέταξε τὸν θιασάρχη του Σάρντα νὰ φροντίσῃ νὰ προσλάβῃ ὡς πρωταγωνίστριαν τὴν Ἀδελαΐδα Ριστόρι, μὲ ὁποιαδήποτε ἀμοιβὴ κι' ἂν ἐζητοῦσε. Ἡ Ριστόρι, δὲν ἔφερε καμμιὰ ἀντίρρησι, κι' ἐπῆγε στὴ Σαρδηνία. Ἐκεῖ, τὴν ὑποδέχτηκε σὰν στοργικὴ μητέρα ἡ γηραιὰ συνάδελφός της Μαρκιόνι, ἡ ὁποία τὸ βράδυ ποὺ πρωτοεμφανίσθηκε ἡ Ριστόρι ὡς «Μαρία Στοῦαρτ», ἐβγῆκε στὸ προσκήνιο καὶ εἶπε στοὺς θεατάς, βαθειὰ συγκινημένη:

«—Ἀποσύρομαι πειὰ ὁριστικὰ ἀπὸ τὸ θέατρο, ὑπερήφανη κι' εὐχαριστημένη γιατὶ παραχωρῶ τὴ θέσι μου σὲ μιὰ ἀντάξια συνάδελφό μου. Ὅταν φτάσῃ κι' αὐτὴ στὴν ἡλικία μου, θὰ ἔχῃ ξεπεράσει πολὺ τὴ φήμη μου!...»

Στὶς ἀρχὲς τοῦ 1842 ἡ Ἀδελαΐς Ριστόρι ἀποφάσισε κι' ἔκανε μιὰ τουρνὲ στὶς κυριώτερες Ἰταλικὲς πόλεις. Ἄρχισε ἀπὸ τὴ Ρώμη, πῆγε ὕστερα στὴ Νεάπολι, στὴ Φλωρεντία, στὴν Πίζα, στὸ Λιβόρνο, στὴ Βενετία καὶ ξαναγύρισε τέλος—ὕστερα ἀπὸ τέσσερα χρόνια—πάλι στὴ Ρώμη, φορτωμένη θριάμβους καὶ δόξες.

***

Βρισκόμαστε πειὰ στὰ 1855. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐθριάμβευε στὸ Παρίσι ἡ διάσημη τραγῳδὸς Ραχήλ, ἡ φήμη τῆς ὁποίας εἶχε ξεπεράσει τὰ ὅρια τῆς Γαλλίας.

Ἡ Ἀδελαΐς Ριστόρι, ποὺ δὲν εἶχε μείνει ἀσυγκίνητη ἀπὸ τὶς δάφνες τῆς Ραχήλ, ἀποφάσισε καὶ ἐπῆγε τότε στὸ Παρίσι, ὅπου ἔφτασε σχεδὸν ἰνκόγνιτο. Κανεὶς ἄλλος δὲν ἤξερε τὴν ἄφιξί της, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Δουμᾶ υἱόν, τὸν ὁποῖον ἔσπευσε νὰ ἐπισκεφθῇ μόλις ἔφτασε στὴ Γαλλικὴ πρωτεύουσα καὶ τὸν ὁποῖον ἐξώρκισε νὰ κρατήσῃ μυστικὸ τὸν ἐρχομό της. Προτοῦ κάμῃ τὸ ντεμποῦτο της στὸ Παρίσι, ἤθελε ἡ Ριστόρι νὰ βολιδοσκοπήσῃ τὴ θεατρικὴ κατάστασι καὶ πρὸ παντὸς ν' ἀναμετρήσῃ τὴν καλλιτεχνικὴ ἀξία τῆς φημισμένης ἀντιπάλου της.

Τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες ἐπρόκειτο νὰ παιχθῇ, γιὰ πρώτη φορά, ἡ «Μήδεια» τοῦ Ἐρνέστου Λεγκουβέ, μιὰ τραγῳδία γραμμένη σὲ πέντε πράξεις καὶ ὄχι σὲ πέντε—ὅπως ἦταν συνήθεια τότε γιὰ τὶς τραγῳδίες—ἡ Ραχὴλ ἀρνήθηκε κατηγορηματικὰ ν' ἀνεβάσῃ τὸ ἔργο ἐπὶ σκηνῆς. Τοῦ κάκου προσπάθησε νὰ τὴν μεταπείσῃ ὁ Λεγκουβέ. Ἐκείνη ἐπέμενε στὴν ἄρνησί της, λέγοντας πὼς δὲν τολμοῦσε νὰ παίξῃ τραγῳδία σὲ τρεῖς πράξεις! Φοβόταν τὶς ἀποδοκιμασίες τοῦ Κοινοῦ καὶ τὶς δυσμενεῖς κριτικές, γιὰ τὴν καινοτομία ποὺ θὰ ἐπιχειροῦσε νὰ ἐφαρμόσῃ πρώτη αὐτὴ στὸ θέατρο.

Ἀπαρηγόρητος τότε ὁ Λεγκουβέ, ἐπῆρε τὰ χειρόγραφά του ὑπὸ μάλης καὶ τράβηξε κα' εὐθεῖαν στὸ φίλο του Δουμᾶ. Τοῦ διηγήθηκε τὰ διατρέξαντα καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ μεσιτεύσῃ στὴ Ραχήλ, γιὰ νὰ συγκατατεθῇ νὰ παίξῃ τὴ «Μήδεια» του. Ὁ Δουμᾶς, τόσο πολὺ συγκινήθηκε ἀπὸ τὴν ἀπήγγωσι τοῦ φίλου του, ὥστε λησμόνησε τὴν ὑπόσχεσι ποὺ εἶχε δώσει τῆς Ριστόρι—νὰ κρατήσῃ δηλαδὴ μυστικὴ τὴν ἄφιξί της στὸ Παρίσι—καί, χτυπῶντας φιλικὰ στὸν ὦμο τὸν Λεγκουβέ, τοῦ εἶπε:

—Μὴν ἀπελπίζεσαι, φίλε μου, γιὰ τὸ ἔργο σου. Ὁ Θεὸς φαίνεται πὼς σ' ἀγαπάει καὶ σοῦστειλε ἐδῶ τὴν Τέχνη, προσωποιημένη γιὰ νὰ παίξῃ τὸ ἔργο σου!... Τὴν εἶδα μὲ τὰ μάτια μου!... Βρίσκεται ἐδῶ, στ' Παρίσι!... Εἶνε ἡ Ριστόρι.

Ἔτσι, ὕστερα ἀπὸ μιὰ βδομάδα, στὸ θέατρο «Ὀντεόν» παίζοταν ἡ περιφερνημένη ἀπὸ τὴν Ραχὴλ τραγῳδία τοῦ Λεγκουβέ, ἀπὸ τὴν Ριστόρι, στὸ ρόλο τῆς «Μήδειας». Ἡ καταπληκτικὴ ἐπιτυχία τῆς Ριστόρι στὸ ἔργο αὐτό, στάθηκε ἀρκετὴ γιὰ νὰ θαμπώσῃ μονομιᾶς τὸ καλλιτεχνικὸ ἄστρο τῆς Ραχήλ. Τὸ Παρισινὸ Κοινὸν ἀπεθέωσε κυριολεκτικῶς τὴν Ἰταλίδα καλλιτέχνιδα, μὲ ἐπευφημίες ποὺ ποτὲ δὲν τὶς εἶχε γνωρίσει ἡ Ραχήλ. Ἡ «Μήδεια» παίχτηκε συνεχῶς ἐπὶ ἕνα ὁλόκληρο μῆνα, στὸ διάστημα τοῦ ὁποίου ἡ Ριστόρι ἔχει κατακτήσει τελειωτικὰ τὸ Παρίσι. Ἡ Ραχήλ, εἶχε λησμονηθῆ πειά!...

Ἡ Ριστόρι ἔμεινε στὸ Παρίσι δυὸ χρόνια, κατὰ τὰ ὁποῖα ὁ ἕνας θρίαμβος ἀκολουθοῦσε τὸν ἄλλο. Τότε πειά, φορτωμένη μὲ τόσες δάφνες, ἔφυγε κι' ἐπῆγε στὸ Λονδῖνο. Ἄλλοι θριαμβοι, ἄλλες ἀποθεώσεις τὴν ἐπερίμεναν ἐκεῖ. Ἔκανε τὸ θριαμβευτικὸ ντεμποῦτο της μὲ τὴν «Φραντζέσκα ντὰ Ρίμινι», ὕστερα ἀνέβασε τὴ «Μήδεια» καὶ μετὰ δυὸ βδομάδες ἔπαιξε τὴ «Μαρία Στοῦαρτ» στὴ γλῶσσα τοῦ Σαίξπηρ. Οἱ Λοντρέζοι, βλέποντας μιὰ ξένη καλλιτέχνιδα νὰ παίζῃ γιὰ πρώτη φορὰ Ἀγγλικὸ ἔργο στὴ γλῶσσα τους, τὴν ἀποθέωσαν κυριολεκτικῶς. Μετὰ τὴ «Μαρία Στοῦαρτ» ἡ Ριστόρι ἔπαιξε τὴ «Μάκβεθ» μὲ τὴν ἴδια καταπληκτικὴ ἐπιτυχία.

Ἀπὸ τὸ Λονδῖνο ἡ Ριστόρι ξαναγύρισε στὸ Παρίσι. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Λεγκουβὲ τῆς εἶχε ἑτοιμάσει ἕνα καινούργιο δρᾶμα του, τὴ «Βεατρίκη». Τὴ φορὰ αὐτὴ ἡ Ριστόρι ἀποφάσισε νὰ καταπλήξῃ ἀκόμα περισσότερο τὸ Παρισινὸ Κοινὸν καὶ ἔπαιξε τὴ «Βεατρίκη» στὴ γλῶσσα τοῦ Μολιέρου. Ἡ ἐπιτυχία της ἦταν ἀπερίγραπτη. Ἐπὶ σαράντα βραδυὲς συνεχῶς, τὸ α'Ὀντεόν» εἶχε μετοβληθῆ σὲ νάο.

βασε τῆς Ραχήλ. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ τραγῳδία ἦταν γραμμένη σὲ τρεῖς πράξεις καὶ ὄχι σὲ πέντε—ὅπως ἦταν συνήθεια τότε γιὰ τὶς τραγῳδίες—ἡ Ραχὴλ ἀρνήθηκε κατηγορηματικὰ ν' ἀνεβάσῃ τὸ ἔργο ἐπὶ σκηνῆς. Τοῦ κάκου προσπάθησε νὰ τὴν μεταπείσῃ ὁ Λεγκουβέ. Ἐκείνη ἐπέμενε στὴν ἄρνησί της, λέγοντας πὼς δὲν τολμοῦσε νὰ παίξῃ τραγῳδία σὲ τρεῖς πράξεις! Φοβόταν τὶς ἀποδοκιμασίες τοῦ Κοινοῦ καὶ τὶς δυσμενεῖς κριτικές, γιὰ τὴν καινοτομία ποὺ θὰ ἐπιχειροῦσε νὰ ἐφαρμόσῃ πρώτη αὐτὴ στὸ θέατρο.

Ἀπαρηγόρητος τότε ὁ Λεγκουβέ, ἐπῆρε τὰ χειρόγραφά του ὑπὸ μάλης καὶ τράβηξε κα' εὐθεῖαν στὸ φίλο του Δουμᾶ. Τοῦ διηγήθηκε τὰ διατρέξαντα καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ μεσιτεύσῃ στὴ Ραχήλ, γιὰ νὰ συγκατατεθῇ νὰ παίξῃ τὴ «Μήδεια» του. Ὁ Δουμᾶς, τόσο πολὺ συγκινήθηκε ἀπὸ τὴν ἀπήγγωσι τοῦ φίλου του, ὥστε λησμόνησε τὴν ὑπόσχεσι ποὺ εἶχε δώσει τῆς Ριστόρι—νὰ κρατήσῃ δηλαδὴ μυστικὴ τὴν ἄφιξί της στὸ Παρίσι—καί, χτυπῶντας φιλικὰ στὸν ὦμο τὸν Λεγκουβέ, τοῦ εἶπε:

—Μὴν ἀπελπίζεσαι, φίλε μου, γιὰ τὸ ἔργο σου. Ὁ Θεὸς φαίνεται πὼς σ' ἀγαπάει καὶ σοῦστειλε ἐδῶ τὴν Τέχνη, προσωποιημένη γιὰ νὰ παίξῃ τὸ ἔργο σου!... Τὴν εἶδα μὲ τὰ μάτια μου!... Βρίσκεται ἐδῶ, στ' Παρίσι!... Εἶνε ἡ Ριστόρι.

Ἔτσι, ὕστερα ἀπὸ μιὰ βδομάδα, στὸ θέατρο «Ὀντεόν» παίζοταν ἡ περιφερνημένη ἀπὸ τὴν Ραχὴλ τραγῳδία τοῦ Λεγκουβέ, ἀπὸ τὴν Ριστόρι, στὸ ρόλο τῆς «Μήδειας». Ἡ καταπληκτικὴ ἐπιτυχία τῆς Ριστόρι στὸ ἔργο αὐτό, στάθηκε ἀρκετὴ γιὰ νὰ θαμπώσῃ μονομιᾶς τὸ καλλιτεχνικὸ ἄστρο τῆς Ραχήλ. Τὸ Παρισινὸ Κοινὸν ἀπεθέωσε κυριολεκτικῶς τὴν Ἰταλίδα καλλιτέχνιδα, μὲ ἐπευφημίες ποὺ ποτὲ δὲν τὶς εἶχε γνωρίσει ἡ Ραχήλ. Ἡ «Μήδεια» παίχτηκε συνεχῶς ἐπὶ ἕνα ὁλόκληρο μῆνα, στὸ διάστημα τοῦ ὁποίου ἡ Ριστόρι ἔχει κατακτήσει τελειωτικὰ τὸ Παρίσι. Ἡ Ραχήλ, εἶχε λησμονηθῆ πειά!...

Ἡ Ριστόρι ἔμεινε στὸ Παρίσι δυὸ χρόνια, κατὰ τὰ ὁποῖα ὁ ἕνας θρίαμβος ἀκολουθοῦσε τὸν ἄλλο. Τότε πειά, φορτωμένη μὲ τόσες δάφνες, ἔφυγε κι' ἐπῆγε στὸ Λονδῖνο. Ἄλλοι θριαμβοι, ἄλλες ἀποθεώσεις τὴν ἐπερίμεναν ἐκεῖ. Ἔκανε τὸ θριαμβευτικὸ ντεμποῦτο της μὲ τὴν «Φραντζέσκα ντὰ Ρίμινι», ὕστερα ἀνέβασε τὴ «Μήδεια» καὶ μετὰ δυὸ βδομάδες ἔπαιξε τὴ «Μαρία Στοῦαρτ» στὴ γλῶσσα τοῦ Σαίξπηρ. Οἱ Λοντρέζοι, βλέποντας μιὰ ξένη καλλιτέχνιδα νὰ παίζῃ γιὰ πρώτη φορὰ Ἀγγλικὸ ἔργο στὴ γλῶσσα τους, τὴν ἀποθέωσαν κυριολεκτικῶς. Μετὰ τὴ «Μαρία Στοῦαρτ» ἡ Ριστόρι ἔπαιξε τὴ «Μάκβεθ» μὲ τὴν ἴδια καταπληκτικὴ ἐπιτυχία.

Ἀπὸ τὸ Λονδῖνο ἡ Ριστόρι ξαναγύρισε στὸ Παρίσι. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Λεγκουβὲ τῆς εἶχε ἑτοιμάσει ἕνα καινούργιο δρᾶμα του, τὴ «Βεατρίκη». Τὴ φορὰ αὐτὴ ἡ Ριστόρι ἀποφάσισε νὰ καταπλήξῃ ἀκόμα περισσότερο τὸ Παρισινὸ Κοινὸν καὶ ἔπαιξε τὴ «Βεατρίκη» στὴ γλῶσσα τοῦ Μολιέρου. Ἡ ἐπιτυχία της ἦταν ἀπερίγραπτη. Ἐπὶ σαράντα βραδυὲς συνεχῶς, τὸ α'Ὀντεόν» εἶχε μετοβληθῆ σὲ νάο.

ΠΑΛΗΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΠΟΥ ΔΙΑΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΑΚΟΜΗ

Η ΕΘΙΜΟΤΥΠΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΑΥΛΗ

Ἕνας βασιλεὺς σκλάβος τῆς ἐθιμοτυπίας. Τί γίνεται κατὰ τὴν γέννησι τοῦ διαδόχου. Μὴν ἐγγίξετε τὸν βασιλέα!... Τί ἔπαθε ἕνας θαλαμηπόλος, ἐπειδή... ἔσωσε τὸν Ἀλφόνσο. Ἡ κηδεῖες τῶν Ἱσπανῶν βασιλέων. Ἀπὸ τὴ Μαδρίτη στὸ Ἐσκουριάλ. 40 χιλιόμετρα μὲ τὰ πόδια!... Οἱ μαρμάρινοι σαρκοφάγοι 26 βασιλέων! Ὁ ἐπίλογος μιᾶς θλιβερῆς τελετῆς κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἐνῶ, σ' ὅλες σχεδὸν τὶς βασιλικὲς Αὐλὲς τῆς Εὐρώπης—ὅσες, ἐννοεῖται, ὑφίστανται ἀκόμη—κατάργησαν ἢ τουλάχιστον ἁπλοποίησαν κατὰ πολὺ τὴν ἐθιμοτυπία, ἡ Ἱσπανικὴ Αὐλὴ ἐξακολουθεῖ νὰ διστηρῇ πάντοτε τὰ παλαιά της ἔθιμα.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς γεννήσεώς του ὥς τὴν ἡμέρα τοῦ θανάτου του, ἡ ζωὴ κάθε Ἱσπανοῦ ἡγεμόνος κανονίζεται ὥς τὶς παραμικρότερες λεπτομέρειές της ἀπὸ τὴν ἐθιμοτυπία.

Ἔτσι, κατὰ τὴ γέννηση ἑνὸς βασιλικοῦ πρίγκηπος στὴν Αὐλὴ τῆς Μαδρίτης, πρέπει νὰ εἶνε πάντοτε παρὼν ὁ πρωθυπουργὸς καὶ ἂν τύχῃ καὶ δὲν βρίσκεται στὸ παλάτι τὴν ὥρα ἐκείνη, τρέχουν καὶ τὸν κουβαλοῦν ὅσο τὸ δυνατὸν ταχύτερα. Μαζὺ μ' αὐτὸν πρέπει νὰ βρίσκωνται στὸ δωμάτιο τῆς λεχοῦς οἱ πρόεδροι τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ ὁ Αὐλάρχης. Μόλις τέλος ὁ διάδοχος γεννηθῇ, ὁ πρῶτος ἀνακτορικὸς γιατρὸς τοποθετεῖ τὸ νεογέννητο σ' ἕναν ἀσημένιο δίσκο καὶ, συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς τιτλούχους ποὺ ἀναφέραμε τὸ παρουσιάζει στὸν πατέρα του, ὁ ὁποῖος περιμένει στὸν προθάλαμο, καὶ τοῦ λέγει:

—Μεγαλειότατε, ἕνας Ἰγφάντης γεννήθηκε!

Ὁ πατέρας παίρνει τὸν δίσκο στὰ χέρια του, τὸν σηκώνει ψηλὰ γιὰ νὰ μποροῦν νὰ ἰδοῦν ὅλοι τὸ παιδί, τὸ ἀσπάζεται καὶ τὸ παραδίδει κατόπιν πάλι στὰ χέρια τοῦ γιατροῦ. Κι' ἔτσι τελειώνει ἡ τελετή.

***

Σὲ κανένα ἄνθρωπο στὴν Ἱσπανία, ἂν δὲν εἶνε ἀριστοκράτης, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ προσφέρῃ προσωπικὲς ὑπηρεσίες στὸν Βασιλέα, ἀπαγορεύεται δὲ ἀπολύτως σὲ ὅλους νὰ τὸν ἐγγίξουν.

Ὅταν ὁ σημερινὸς Βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας ἦταν δυὸ-τριῶν ἐτῶν ἀκόμα, εἶχε ξεφύγει μιὰ μέρα ἀπὸ τὴν προσοχὴ τῆς παιδαγωγοῦ του καὶ εἶχε ἀνεβῆ μὲ μεγάλο κόπο καὶ προσπάθεια σὲ μιὰ πελώρια μαρμαρένια σκάλα. Ὅταν ἔφθασε στὴν κορυφή της, θέλησε

νὰ τὴν ξαναπατήσῃ, ἀλλὰ τὰ ποδαράκια του δὲν μποροῦσαν νὰ τὰ καταφέρουν καὶ σὲ λίγο ἄρχισε νὰ κατρακυλάῃ μὲ τὸ κεφάλι πρὸς τὰ κάτω. Θὰ σκοτωνόταν δὲ ἀσφαλῶς ἂν ἕνας ὑπηρέτης, ποὺ ἔτυχε νὰ βρίσκεται ἐκεῖ, δὲν εἶχε τὴν ἑτοιμότητα νὰ τρέξῃ καὶ νὰ ἀρπάξῃ τὸν μικρὸν Βασιλέα στὴν ἀγκαλιά του.

Ὁ δυστυχὴς ὑπηρέτης ὅμως εἶχε παραβῆ τὴν ἐθιμοτυπία, εἶχε ἐγγίσει τὸ ἱερὸ πρόσωπο τοῦ Βασιλέως καὶ, παρὰ λόνότι εἶχε σώσει τὸν Ἀλφόνσο, γιὰ νὰ τιμηθοῦν οἱ τύποι, τὸν ἔδιωξαν ἀπὸ τὰ Ἀνάκτορα. Ἐννοεῖται ὅτι ἰδιαιτέρως ἡ Βασίλισσα δὲν τὸν ἄφησε χωρὶς ἀνταμοιβὴ καὶ τὸν ἐτοποθέτησε ἀμέσως σ' ἕνα ἄλλο παλάτι.

Ἡ σωματοφυλακὴ τοῦ Βασιλέως ἀποτελεῖται ἀπὸ ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι, σύμφωνα μὲ τὴν παλαιὰ συνήθεια, πρέπει

ὅπου ἀπεθεώνετο ἡ Ριστόρι, ἡ ὁποία εἶχε φτάσει πειὰ στὸν κολοφῶνα τῆς δόξης τῆς. Ὅλοι ἐπροφέραν τὸνομά της σὲ σεβασμό!...

Ὁ Ναπολέων Γ', ἐνδιαφερόμενος γιὰ τὸ Γαλλικὸ θέατρο, θέλησε τότε νὰ κρατήσῃ παντοτεινὰ τὴν Ριστόρι στὸ Παρίσι καὶ τῆς ἔστειλε τὸν ὑπουργὸ Φουλντ νὰ τὴν παρακαλέσῃ ἐξ ὀνόματός του νὰ μείνῃ ὁριστικὰ στὴ Γαλλικὴ πρωτεύουσα, ὡς πρωταγωνίστρια στὸ «Θέατρο Μολιέρου» μὲ ἐτήσια βασιλικὴ ἐπιχορήγησι 80.000 φράγκων—ποσὸ τεράστιο γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Ἀλλὰ ἡ Ριστόρι, ἡ ὁποία διαρκῶς διψοῦσε καινούργιους θριάμβους, δὲν ἐδέχθηκε τὴ βασιλικὴ πρότασι καὶ ἔφυγε ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ γιὰ τὸ Βέλγιο. Ἀπὸ ἐκεῖ, περιώδευσε κατόπιν ἀλληλοδιαδόχως στὴν Ἱσπανία, στὴν Πρωσσία, στὴ Σαξωνία, στὴν Αὐστρία, στὴ Ρωσσία καὶ στὴν Ἀμερική. Ὅπου δὲ καὶ ἂν ἐπήγαινε, νέοι θριάμβοι τὴν περίμεναν.

Ἡ φήμη της εἶχε κατακτήσει πειὰ ὁλόκληρο τὸν κόσμο...

***

Πλούσια πειὰ καὶ δοξασμένη ἡ Ριστόρι, ἐγκατέλειψε στὰ 1885 τὸ θέατρο καὶ ἀποτραβήχτηκε στὴ βίλλα της, στὴ λίμνη τοῦ Κόμο. Ἐκεῖ, ἡ σεβαστὴ Ντόνα, ἐπέρασε τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς της εὐτυχισμένη ἀνάμεσα στὰ παιδιά της καὶ τοὺς ἐγγόνους της καὶ πέθανε τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1906. Τὸ φωτεινό της ἄστρο εἶχε σβύσει γαλήνια, ἀφοῦ ἐπὶ πενήντα συνεχῆ χρόνια ἐθάμπωσε ὁλόκληρο τὸν κόσμο!...

νὰ κατάγωνται ὅλοι ἀπὸ τὸ χωριὸ Ἐσπινόζα ντὶ Λὸς Μοντέρος τῆς ἐπαρχίας Μποῦργκος. Ὅλη τὴν νύχτα οἱ σωματοφύλακες αὐτοὶ βηματίζουν στοὺς διαδρόμους τῶν Ἀνακτόρων καί, κάθε τόσο, ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τους ἀξιωματικὸς κυτάζει ἀπὸ μιὰ κρυφὴ τρυποῦλα ποὺ εἶνε καμωμένη στὴν πόρτα, μέσα στὴν κρεββατοκάμαρα τοῦ Βασιλέως γιὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν ὁ ὑψηλός του κύριος βρίσκεται καλὰ στὴν ὑγεία του. Οἱ σωματοφύλακες εἶνε ὁπλισμένοι ὥς τὰ δόντια, φοροῦν ὅμως τσόχινες παντοῦφλες γιὰ νὰ μὴν ταράζουν μὲ τὰ βήματά τους τὸν ὕπνο τῶν ὑψηλῶν κοιμωμένων!...

Ἡ παραδοξότερη ὅμως ἀπ' ὅλες τὶς τελετὲς τῆς Ἱσπανικῆς Αὐλῆς, ποὺ γίνονται σύμφωνα μὲ τὰ παλιὰ ἔθιμα, εἶνε ἡ κηδεία τῶν Βασιλέων. Ἡ τελευταία κατοικία τῶν Ἱσπανῶν ἡγεμόνων εἶνε τὸ ἀποκαλούμενον Πάνθεον, τὸ ὁποῖον βρίσκεται στὸ Ἐσκουριάλ, στὸ περίφημο σκοτεινὸ παλάτι, ποὺ χτίσθηκε ἀπὸ τὸν Βασιλέα Φίλιππο τὸν Β'. Ἡ νεκρικὴ πομπὴ διευθύνεται πεζὴ ἀπὸ τὴν Μαδρίτη ὥς τὸ Ἐσκουριάλ, ποὺ ἀπέχει 40 ὁλόκληρα χιλιόμετρα ἀπ' αὐτή. Μόνον κατὰ τὴν νύχτα διαιρεῖται ἡ κοπιαστικὴ αὐτὴ πορεία, γιατὶ

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ — ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΛΟΥΜΑ (ΠΑΤΡΟΣ)

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΩΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ναί, ἀλλὰ τὴν ὁμολογοῦν οἱ συνένοχοί του, εἶπε ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας.

— Θέλετε νὰ πῆτε δηλαδὴ πὼς μὲ πρόδωσε ὁ Λὰ Ζονκιέρ; ρώτησε ὁ Γάστων.

— Δὲν πρόκειται πειὰ περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ περὶ τῶν ἄλλων συνενόχων σας.

— Συνελήφθησαν κι' ἄλλοι λοιπὸν ἐκτὸς ἀπὸ μένα καὶ τὸν Λὰ Ζονκιέρ!

— Φυσικά. Ὁ Πονταλέκ, ὁ Ταλουέ, ὁ Μαλουὶ καὶ ὁ Γουεδίκ...

— Δὲν σᾶς καταλαβαίνω, ψιθύρισε ὁ Γάστων μ' ἕνα ἀόριστο συναίσθημα τρόμου.

— Λοιπὸν ἀκοῦστε καὶ θὰ ἐννοήσετε. Οἱ κύριοι αὐτοὶ ἔχουν συλληφθῆ καὶ δικαστῆ στὴ Νάντη. Καὶ ἐνῶ ἐσεῖς ἐπιστεύατε ὅτι ὁλόκληρη ἡ ἐπαρχία θὰ ἐπαναστατοῦσε γιὰ νὰ σώσῃ τοὺς ὑπερασπιστάς της, καθὼς ὀνομάζετε αὐτοὺς τοὺς ἀναρχικούς, κανένας ἀπ' τοὺς συμπατριῶτες σας δὲν ἐκινήθηκε. Ὅλοι ἐκεῖ κάτω γελοῦν, τραγουδοῦν καὶ χορεύουν ὅπως πρίν. Τώρα μάλιστα εἶνε περίεργοι νὰ μάθουν σὲ ποιὰ πλατεία θὰ γίνῃ ὁ ἀποκεφαλισμός, γιὰ νὰ προφτάσουν νὰ νοικιάσουν καλὲς θέσεις γιὰ τὸ θέαμα.

— Δὲν σᾶς πιστεύω, κύριε, ἀπάντησε ὁ Γάστων μὲ ψυχρότητα.

— Δῶστε μου τὸ χαρτοφυλάκιο, εἶπε ὁ κ. ντ' Ἀρζανσὼν σὲ κάποιο γραμματέα του, ποὺ στεκόταν πίσω του.

Ἔβγαλε ἀπὸ τὸ χαρτοφυλάκιο μερικὰ ἔγγραφα καὶ γυρνῶντας πρὸς τὸν ἱππότη ἐξακολούθησε:

— Ὁρίστε τὰ ἐντάλματα τῶν συλλήψεων τῶν συνενόχων σας καὶ τὰ πρωτόκολλα τῶν καταθέσεών τους. Μήπως σᾶς μένει ἀκόμα καμμιὰ ἀμφιβολία;

— Καὶ πῶς θὰ πεισθῶ ἐγὼ ὅτι αὐτοὶ κατηγόρησαν κι' ἐμένα;

— Ἀπὸ τὶς καταθέσεις των προκύπτει ὅτι καὶ σεῖς εἶστε χωρὶς ἀμφιβολία συνένοχός των.

— Τότε, ἀφοῦ μάθατε ὅ,τι χρειαζόσαστε, εἶνε περιττὴ κάθε προσωπική μου ὁμολογία.

— Αὐτὴ εἶνε ἡ τελευταία σας ἀπάντησις, κύριε;

— Μάλισστα.

— Κύριε γραμματεῦ, διαβάστε τὴν ἀπόφασι, παρακαλῶ.

Ὁ γραμματεὺς ἐπῆρε στὰ χέρια του ἕνα ἔγγραφο καὶ διάβασε μὲ φωνὴ δυνατή:

«Ἐπειδὴ ἀπὸ τὴ διεξαχθεῖσα ἀνάκρισι προκύπτει ὅτι ὁ ἱππότης Γάστων - Ἔλουσᾶ ντὲ Σάνλεϋ ἤρθε ἀπὸ τὴ Νάντη στὸ Παρίσι μὲ τὴν ἀποκλειστικὴ πρόθεσι νὰ δολοφονήσῃ τὴν Αὐτοῦ Βασιλικὴ Ὑψηλότητα καὶ νὰ κινήσῃ τὴ χώρα σ' ἐπανάστασι ἐναντίον τοῦ βασιλέως, τὸ ἐκκλητο δικαστήριο ποὺ συγκροτήθηκε γιὰ τὴν ἐκδίκασι τοῦ ἐγκλήματος αὐτοῦ, κατεδίκασε τὸν ἱππότη Γάστων ντὲ Σάνλεϋ στὴν ἐσχάτη τῶν ποινῶν.

»Κατόπιν τούτου ὁ Γάστων ντὲ Σάνλεϋ θὰ χάσῃ τοὺς τίτλους καὶ τὰ προνόμιά του, αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του θὰ καθαιρεθοῦν ἀπὸ τὸ ἀξίωμὶ τῆς εὐγενείας, ἡ περιουσία του θὰ δημευθῆ, τὰ δένδρα τῶν δασῶν του θὰ κοποῦν ὥστε νὰ μὴν ἔχουν ὕψος μεγαλύτερο τῶν ἕξη ποδῶν καὶ ὁ ἴδιος θὰ ἀποκεφαλισθῆ στὴν πλατεία τῆς Γρέβης».

Ὁ Γάστων εἶχε γίνει κατάχλωμος, ἀλλὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ παραμένῃ ἀκίνητος σὰν ἄγαλμα.

— Καὶ πότε θὰ γίνῃ ἡ ἐκτέλεσις; ρώτησε.

— Ὅταν διατάξῃ ὁ βασιλεύς, ἀπάντησε ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας.

Ὁ Γάστων αἰσθάνθηκε τὸ κεφάλι του νὰ βουΐζῃ, ἀλλὰ σώπασε γιὰ νὰ μὴν πῆ τίποτε ποὺ δὲν ἄξιζε στὴν περίστασι. Ὕστερα ὅμως ἀπὸ λίγο, ὅταν τοῦ πέρασε ἡ ἔξαψις, ἐπανῆλθε ἀμέσως ἡ πρώτη γαλήνη καὶ ἀταραξία του, τὸ αἷμα ἀνέβηκε ξανὰ στὰ μάγουλά του κι' ἕνα μειδίαμα περιφρονητικὸ φάνηκε στὰ χείλη του.

— Πολὺ καλά, κύριε, εἶπε μὲ ἀξιοπρέπεια. Θὰ μ' εὕρετε ἕτοιμο νὰ ὑποστῶ τὴν ποινή μου, ὅποτε κι' ἂν ἔρθῃ ἡ βασιλικὴ διαταγή. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ μάθω ἂν θὰ μοῦ ἐπιτραπῆ νὰ ἰδῶ πρὸ τοῦ θανάτου μου μερικοὺς φίλους μου καὶ νὰ ζητήσω ἀπὸ τὸ βασιλιᾶ μιὰ χάρι.

— Κύριε, τοῦ ἀπάντησε ὁ ντ' Ἀρζανσών, ἐνῶ τὰ μάτια του ἄστραφταν ἀπὸ χαρά, σᾶς εἶπα ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὅτι θὰ σᾶς φερθοῦμε μὲ μεγάλη ἐπιείκεια.

— Μὲ παρεξηγεῖτε, ὑποθέτω, ἀπάντησε ὁ Γάστων. Ἡ χάρι ποὺ θὰ ζητήσω ἀπὸ τὸ βασιλιᾶ θάναι τέτοια, ὥστε οὔτε ἡ δική μου ἀξιοπρέπεια, οὔτε τοῦ βασιλιᾶ θὰ πάθῃ τίποτε...

— Ἔπρεπε ν' ἀναφέρετε πρῶτα τὸ βασιλιᾶ κι' ὕστερα τὸν ἑαυτό σας. Ἀλλὰ ἐσεῖς μιλᾶτε σὰν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρους μας. Ἐγὼ ἔχω τὴν τιμὴ νὰ σᾶς ἐρωτήσω ἐπὶ τοῦ προκειμένου: Ἐσεῖς εἶστε ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρους μας;

— Σὲ λίγο κύριε, θὰμαι νεκρός, ἀπάντησε ὁ Γάστων μ' ἕνα πικρὸ χαμόγελο. Ἐπομένως δὲν εἶνε τόσο φοβερὸ τὸ λάθος μου...

— Τί θέλετε λοιπόν, κύριε; ρώτησε ὁ ντ' Ἀρζανσών. Μιλῆστε μου σχετικὰ μὲ τὴν ἐπιθυμία σας κι' ἐγὼ θὰ σᾶς πῶ ἀμέσως ἂν θὰ εἰσακουσθῆ ἡ αἴτησίς σας.

— Πρῶτα-πρῶτα ζητῶ νὰ μὴ μοῦ ἀφαιρεθοῦν οἱ τίτλοι καὶ τὰ προνόμια, γιατὶ δὲν ἔχω δυστυχῶς ἀπογόνους καὶ τ' ὄνομά μου πολὺ λίγο θὰ ἐπιζήσῃ, ἐπειδὴ δὲν εἶνε οὔτε ἔνδοξο, οὔτε εὐγενές.

— Αὐτὸ τὸ ζήτημα, κύριε, μονάχα ὁ βασιλιᾶς μπορεῖ νὰ τὸ κανονίση κι' αὐτὸς θὰ σᾶς ἀπαντήση. Ζητεῖτε ἄλλο τίποτε;

— Θέλω καὶ κάτι ἄλλο, ἀλλὰ ἀγνοῶ σὲ ποιὸν πρέπει νὰ ὑποβάλω τὴν αἴτησί μου.

— Σὲ μένα πρῶτα, κι' ἐγὼ ἔπειτα θὰ ἰδῶ ἂν μπορῶ νὰ σᾶς ἱκανοποιήσω μόνος μου ἢ ἂν πρέπει νὰ τὴν ὑποβάλω στὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα.

— Ἰδοὺ περὶ τίνος πρόκειται, κύριε, εἶπε ὁ Γάστων. Ἐπιθυμῶ νὰ ἰδῶ τὴ δεσποινίδα Ἑλένη ντὲ Σαβερνῆ.

Ὁ ντ' Ἀρζανσὼν ἀκούοντας τὰ λόγια αὐτὰ ἔκαμε ἕναν περίεργο μορφασμό, ποὺ ἀνησύχησε κάπως τὸ Γάστωνα, ὁ ὁποῖος ἔσπευσε νὰ προσθέση:

— Ἂν δεχθῆτε τὴν αἴτησί μου αὐτή, κύριε, θὰ μὲ ὑποχρεώσετε.

— Πολὺ καλά, κύριε, εἶπε ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας. Θὰ ἰδῆτε τὴ νέα.

— Ἀ! κύριε, σᾶς εὐγνωμονῶ μ' ὅλη μου τὴν καρδιά, φώναξε ὁ Γάστων, προχωρῶντας πρὸς αὐτὸν σὰν νἄθελε νὰ τὸν πιάσῃ ἀπὸ τὰ χέρια.

— Μὲ μιὰ συμφωνία ὅμως... τὸν διέκοψε ὁ ντ' Ἀρζανσών.

— Ποιά;

— Νὰ μὲ βεβαιώσετε στὸ λόγο τῆς τιμῆς σας ὡς εὐπατρίδου ὅτι δὲν θὰ ἀναφέρετε σὲ κανέναν ὅτι καταδικασθήκατε σὲ θάνατο.

— Θὰ τὸ κάμω μὲ μεγάλη μου εὐχαρίστησι, ἀφοῦ μάλιστα, ἂν τὸ μάθῃ αὐτὸ ἡ Ἑλένη, θὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὴ λύπη της.

— Τότε εἴμαστε σύμφωνοι. Ἔχετε νὰ μοῦ ζητήσετε τίποτε ἄλλο;

— Ὄχι, κύριε. Ἐγράψατε μόνον στὰ χαρτιά σας ὅτι δὲν ἔχω προδῆ σὲ καμμιὰ ὁμολογία;

— Μάλιστα, ὅλα καταχωρήθηκαν στὸ πρωτόκολλο. Δῶστε τὰ ἔγγραφα στὸν ἱππότη, κύριε γραμματεῦ, γιὰ νὰ τὰ διαβάσῃ καὶ μόνος του.

Ὁ Γάστων ἐκάθισε μπροστὰ σ' ἕνα τραπέζι κι' ἐνῶ ὁ ντ' Ἀρζανσὼν μιλοῦσε μὲ τοὺς δικαστάς, παρακολούθησε μὲ βιαστικὴ ματιὰ ὅλα τὰ ἔγγραφα τὰ σχετικὰ μὲ τὴ δίκη του.

— Πάρτε τὰ ἔγγραφά σας, κύριε, εἶπε σὲ λίγο στὸ διευθυντὴ τῆς ἀστυνομίας. Θὰ ἔχω τὴν τιμὴ νὰ σᾶς ξαναδῶ;

— Δὲν πιστεύω, ἀπάντησε ὁ ντ' Ἀρζανσὼν μὲ τὴ συνηθισμένη του σκαιότητα.

— Τότε καλὴν ἀντάμωσι στὸν ἄλλον κόσμο!...

Ὁ ντ' Ἀρζανσὼν ὑποκλίθηκε καὶ σταυροκοπήθηκε, ὅπως συνήθιζαν νὰ κάνουν οἱ δικασταὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὅταν ἀποχωρίζονταν ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ εἶχαν καταδικάσει σὲ θάνατο. Προχώρησε ἔπειτα καὶ ἀντήλλαξε μερικὲς λέξεις μὲ τοὺς ἀκολούθους του καὶ τοὺς δικαστάς. Τί εἶπαν; Ὁ Γάστων δὲν μπόρεσε νὰ καταλάβῃ. Πάντως μιλοῦσαν γι' αὐτὸν χαμογελῶντας πονηρά... Τὴν ἴδια στιγμὴ ἕνας δεσμοφύλαξ παρέλαβε τὸν ἱππότη καὶ τὸν ὡδήγησε στὸ κελλί του. Ἐκεῖ ὁ Γάστων ἀναγκάστηκε ν' ἀπαντήση ἀμέσως στὸ Δουμενίῳ, καὶ τὸν Πομπαδούρ, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐπερίμεναν μὲ ἀνυπομονησία γιὰ νὰ μάθουν νέα. Σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεσι ποὺ εἶχε δώσει στὸ διευθυντὴ τῆς ἀστυνομίας, δὲν ἀνέφερε οὔτε σ' αὐτοὺς τίποτε γιὰ τὴ θανατικὴ καταδίκη, ἀλλὰ τοὺς ἐπληροφόρησε ἁπλῶς ὅτι ἡ ἀνάκρισις, στὴν ὁποία τὸν εἶχαν ὑποβάλει τώρα ἦταν αὐστηρότερη ἀπ' ὅλες τὶς προηγούμενες. Ἐπειδὴ δὲ ἤθελε πρὶν ἀποθάνῃ νὰ γράψῃ μερικὲς ἐπιστολές, ἐζήτησε φῶς ἀπὸ τὸν ἱππότη Δουμενίῳ, ὁ ὁποῖος τοῦ κατέβασε διὰ μέσου τοῦ σωλῆνος τῆς θερμάστρας ἕνα ἀναμμένο κερί.

Ὁ Γάστων παρὰ τὶς ὑποσχέσεις τοῦ ντ' Ἀρζανσών, δὲν ἐπίστευε ὅτι θὰ ξανάβλεπε τὴν Ἑλένη, ἦταν βέβαιος ὅμως ὅτι τὴν τελευταία στιγμὴ θὰ τοῦ στέλναν ἕνα πνευματικὸ γιὰ νὰ τὸν ἐξομολογήσῃ.

(Ἀκολουθεῖ).

Μιλοῦσαν γι' αὐτὸν χαμογελῶντας πονηρά...

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ — ΤΟΥ ΜΙΣΕΛ ΚΟΡΝΤΑΙ

Η ΓΡΑΒΑΤΑ

ΥΧΤΩΝΕ...

Ἡ κ. Ἐβρὶ εἶχε ἀρχίσει ν' ἀνησυχῆ. Τὴ βραδυὰ αὐτὴ ὁ ἄντρας της, ποὺ ἦταν πάντα ἀκριβὴς στὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ, ἀργοῦσε νὰ ἐπιστρέψῃ. Συνήθιζε βέβαια καμμιὰ φορά, ὅταν ἔφευγε ἀπὸ τὸ γραφεῖο του, νὰ πηγαίνῃ σὲ κανένα καφενεῖο μὲ συναδέλφους του. Μὰ δὲν ἀργοῦσε ποτὲ τόσο. Τί νὰ τοῦ εἶχε συμβῆ τάχα ἀπόψε;

Ἡ κ. Ἐβρί, ὕστερα ἀπὸ δεκαπέντε χρόνων συζυγικοῦ βίου, ἀγαποῦσε τὸν ἄντρα της, περισσότερο ἴσως κι' ἀπὸ τὴν πρώτη ἡμέρα τοῦ γάμου των. Στὸ διάστημα αὐτό, εἶχαν γνωριστῆ καλύτερα κι' ἔννοιωθε ὁ ἕνας τὴν ἀνάγκη τοῦ ἄλλου περισσότερο παρ' ὅτι στὶς ἀρχὲς τῆς συζυγικῆς των ζωῆς. Ἡ συνήθεια εἶχε ὑφάνει μεταξύ των τοὺς ἀπείρους καὶ στερεοὺς της δεσμούς.

Μὲ ἀγωνία, ἡ κ. Ἐβρὶ ἀφογκραζόταν καὶ τοὺς παραμικρότερους κρότους ποὺ ἔρθαναν ἀπέξω. Τοῦ κάκου δὲ προσπαθοῦσε νὰ καθησυχάση τοὺς φόβους της. Τὰ παιγνίδια καὶ τὰ γέλια τῶν δυὸ της παιδιῶν, στὸ πλαϊνὸ δωμάτιο, τὴν ἐκνευρίζαν. Δὲν τολμοῦσε ὅμως νὰ τοὺς ἐπιβάλῃ σιωπή, γιατὶ φοβόταν μήπως τοὺς μεταδώσῃ τὴν ἀνησυχία της.

Ἔξαφνα, ἄκουσε τὴν ἐξώπορτα ν' ἀνοίγῃ, βήματα ἀντήχησαν κατόπιν στὴ σκάλα καὶ στὸ διάδρομο καὶ ὁ ἄντρας της παρουσιάστηκε σὲ λίγο. Δὲν φαινόταν καθόλου ταραγμένος. Τότε ἡ κ. Ἐβρὶ τοῦ ἔριξε μιὰ ματιὰ γεμάτη ἀγαλλίασι, σὰν νὰ εἶχε ἀνακουφιστῆ ἀπὸ κάποιο μεγάλο βάρος. Ἐκεῖνος τὸ μάντεψε καὶ τῆς εἶπε μὲ πρόσχαρο τόνο:

— Κι' ἐγὼ δὲν ξέρω πῶς τὰ κατάφερα καὶ ἀργησα ἔτσι ἀπόψε... Μὲ συγχωρεῖς ἀγάπη μου!

Ἐντελῶς ἥσυχη πειὰ ἡ κ. Ἐβρὶ πλησίασε τὸν ἄντρα της. Ἔξαφνα ὅμως ἔννοιωσε πὼς ἔχανε τὶς αἰσθήσεις της καὶ λιποθυμοῦσε. Ὡστόσο, συγκρατήθηκε καταβάλλοντας μιὰ ὑπεράνθρωπη δύναμι. Τὸ βλέμμα της εἶχε πέσει ἐπάνω στὴν γραβάτα τοῦ ἀντρός της. Ἐδῶ καὶ δεκαπέντε χρόνια τώρα ἐκείνη τοῦ τὴν ἔδινε. Γνώριζε τὸ σῆμα της, τὶς πιὸ παραμικρές της πτυχές. Καὶ νὰ ποὺ τώρα ἔβλεπε πὼς ἡ γραβάτα δὲν ἦταν δεμένη ὅπως τὴν εἶχε δέσει αὐτή!...

Παρ' ὅλο τὸν τρομερὸ της κλονισμό, ἡ δύστυχη κ. Ἐβρί, βρῆκε ὡστόσο τὴ δύναμι νὰ καθήσῃ στὸ τραπέζι καὶ νὰ κρύψῃ ἀπὸ τὸν ἄντρα της καὶ τὰ παιδιά της τὴν ταραχή της. Μὰ μέσα της ἡ ἀγωνία τὴν ἔτρωγε σὰν σαράκι.

Ποιὸς θὰ τῆς τόλεγε ποτὲ ὅτι ἡ γλυκειὰ καὶ παλιὰ αὐτὴ συνήθεια νὰ δένῃ κάθε μέρα τὴ γραβάτα τοῦ συζύγου της, θὰ τῆς ἀπεκάλυπτε τὴν προδοσία του; Γιατὶ ἡ συνήθεια αὐτὴ ἐγχρονολογεῖτο ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ γάμου των. Στὸ γαμήλιό τους ταξεῖδι ἀκόμα τοῦ εἶχε ἐξομολογηθῆ ὅτι δὲν τῆς ἄρεσαν καθόλου τὰ φιογκάκια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα φοροῦσε τότε ἐκείνος, καὶ ὅτι ἀγαποῦσε, ἀντιθέτως, τὶς γραβάτες, ποὺ μποροῦσε νὰ τῆς δένῃ κανεὶς σύμφωνα μὲ τὸ γοῦστο του. Γιὰ νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ ὁ κ. Ἐβρί, συμμορφώθηκε μὲ τὸ γοῦστό της. Μὰ εἶχε τέτοια ἀνικανότητα, τέτοια ἀδεξιότητα στὸ δέσιμο τῆς γραβάτας του, ὥστε ἐκείνη προσεφέρθη νὰ τὸν βοηθήσῃ.

Ἀπὸ τότε, κάθε πρωί, πήγαινε κοντά της, πειθήνιος, μὲ τεντωμένο τὸ λαιμό, μὲ κρεμασμένα τὰ χέρια, γιὰ νὰ τοῦ δέσῃ τὴ γραβάτα του. Καὶ ἐκείνη τοῦ τὴν ἔδενε μὲ χαρί, μὲ γοῦστο καὶ μὲ ἐλαφράδα. Καὶ ἔπειτα τοῦ περνοῦσε στὴ μπουτονιέρα ἕνα δροσερὸ-δροσερὸ τριαντάφυλλο...

Τοῦ περνοῦσε στὴ μπουτονιέρα ἕνα δροσερὸ - δροσερὸ τριαντάφυλλο...

Γι' ἀνταμοιβή, τῆς ἔδινε ὁ ἄντρας της ἕνα μικρὸ φιλάκι στὸ μάγουλο. Ὕστερα ἡ κ. Ἐβρὶ ἀπομακρυνόταν λιγάκι καὶ κύτταζε μὲ θριαμβευτικὸ ὕφος τὴ γραβάτα του, ποὺ τὴν εἶχε δέσει ἐκείνη.

Αὐτὸ γινόταν, χρόνια, τώρα, καθημερινῶς. Ἔτσι, ἡ γραβάτα τοῦ συζύγου της δὲν εἶχε ἀλλάξει ποτὲ σχῆμα, ἂν καὶ εἶχε πολλὲς φορὲς ἀλλάξει... ἡ ἴδια, ὅπως ἄλλωστε εἶχε ἀλλάξει καὶ ὁ ἴδιος, ὁ κ. Ἐβρί. Δὲν ἦταν πειὰ ὁ νεαρὸς ὑπάλληλος. Ἀλλ' ἕνας σοβαρὸς καὶ ἐπίσημος σαραντα-πενταάρης τμηματάρχης, ποὺ ἤξερε νὰ ἐπιβάλλεται στοὺς ὑφισταμένους του. Εἶχε παχύνει, εἶχε μεταμορφωθῆ. Μὰ τὴ μεταμόρφωσι αὐτὴ δὲν τὴν εἶχε λοῦσης.

Τὸ ἀπόβραδο μιᾶς φθινοπωρινῆς ἡμέρας, πῆγε κατὰ τὸν παραμόνευε τὴν ὥρα ποὺ θὰ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ γραφεῖο του. Ὁ κ. Ἐβρὶ βγῆκε σὲ λίγο καὶ ἀπομακρυνθῆκε τόσο γλήγορα, ὥστε ἡ συζύγός του δυσκολεύθηκε πολὺ νὰ τὸν παρακολουθήσῃ. Δὲν ὑπῆρχε πειὰ καμμιὰ ἀμφιβολία... Πήγαινε σὲ κάποιο ραντεβοῦ...

Ἔξαφνα, ἐκεῖ ποὺ τὸν παρακολουθοῦσε, ὁ ἄντρας της ἔστριψε σ' ἕνα ἥσυχο μικρὸ δρόμο καὶ μπῆκε σ' ἕνα σπίτι. Λίγο ἔλειψε τότε νὰ λιποθυμήσῃ ἀπ' τὴν ταραχή της ἡ κ. Ἐβρί. Μὰ ἔβαλε ὅλα τὰ δυνατά της καὶ ξαναβρῆκε τὴν ψυχραιμία της. Ἕνα μόνο πρᾶγμα τὴν ἐνδιέφερε τώρα: Νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθεια!... Καὶ μὲ βῆμα ἀποφασιστικό, προχώρησε κι' αὐτὴ πρὸς τὸ σπίτι ἐκεῖνο. Πέρασε μπρὸς ἀπ' τὸ θυρωρεῖο καὶ μπῆκε μέσα.

***

Ἦταν ἕνα κοινὸ καὶ πενιχρὰ φωτισμένο σπίτι. Ἡ κ. Ἐβρὶ ἀναγκάστηκε σὲ λίγο νὰ βραδύνῃ τὸ ἀνέβασμά της καὶ ν' ἀκουμπήσῃ στὸ στήριγμα τῆς σκάλας. Ἡ καρδιά της χτυποῦσε τόσο δυνατὰ ἀπὸ τὴν συγκίνησι, ποὺ λὲς καὶ θάσπαζε. Λαχανιασμένη, σταμάτησε στὸ πέμπτο πάτωμα. Ἐκεῖ συνῆλθε λίγο κι' ἐξακολούθησε τὸ Γολγοθᾶ της.

Ἔξαφνα, ἐνῶ πλησίαζε στὸ δεύτερο κεφαλόσκαλο, ἀντήχησε ἡ φωνὴ τοῦ ἀντρός της. Μ' ἕνα τόνο χαρούμενο, ἔλεγε:

— Ὀρεδουάρ. Αὔριο!

Καὶ ὕστερα ἄρχισε νὰ κατεβαίνῃ τὶς σκάλες.

Ἀσάλευτη, ἀνίκανη καὶ γιὰ τὴν παραμικρότερη κίνησι, ἀπολιθωμένη, ἡ κ. Ἐβρὶ εἶχε ἀκουμπήσει στὸν τοῖχο. Ἐκεῖνος τὴν εἶδε καὶ φώναξε θυμωμένος καὶ ἔκπληκτος:

— Πῶς: Ἐσύ, ἐσὺ ἐδῶ;... Τί γυρεύεις; Μὲ παρακολούθησες;

Τότε ἐκείνη, μὴ μποροῦντας νὰ κρατηθῆ πειά, τοῦ ἐξομολογήθηκε τὶς ὑποψίες της καὶ τὴν ἀγωνία της. Καὶ τοῦ εἶπε πὼς ὅλ' αὐτὰ τὰ εἶχε προκαλέσει ἡ γραβάτα, ποὺ δὲν ἦταν πειὰ δεμένη ἀπὸ τὸ χέρι της.

Ὁ κ. Ἐβρὶ τὴν ἄκουγε ταραγμένος, συγκινημένος βαθύτατα. Ὅταν τελείωσε, τὴν ἔπιασε ἀπαλὰ ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τῆς εἶπε:

— Καὶ πίστευες πὼς σὲ ἀπατοῦσα;

Ὦ, καϋμένη γυναικοῦλα μου!... Μὰ σταῖω κι' ἐγώ... Ἔλα, ἔλα νὰ ἰδῆς καὶ νὰ σοῦ φύγουν ἡ ὑποψίες.

Καὶ κρατῶντας την ἀπὸ τὸ χέρι, τὴν ὡδήγησε στὸ ἐπάνω πάτωμα. Ἐκεῖ τῆς ἔδειξε μιὰ χάλκινη πινακίδα πάνω σὲ μιὰ πόρτα, ἡ ὁποία ἔγραφε:

«Καθηγητὴς Χέρμανν Μασσάζ».

Ἡ κ. Ἐβρὶ δὲν χρειάστηκε καὶ πολὺ γιὰ νὰ καταλάβῃ.

— Ἔ, λοιπόν, ναί, τῆς εἶπε ὁ ἄντρας της, εἶχα ἀρχίσει νὰ γοντσαίνω τὸν τελευταῖο καιρὸ κι' αὐτὸ μ' ἐνοχλοῦσε. Φοβοῦμουν, ἀπλούσταται, μὴ πῶς δὲν σοῦ ἀρέσω πειά... Τότε ἕνας συνάδελφός μου, ποὺ εἶχε ἀργήσει νὰ παθαίνῃ τὰ ἴδια, μοῦ εἶπε ὅτι τὸ μασσάζ τοῦ ἔκανε μεγάλο καλό. Θέλησα λοιπὸν νὰ τὸ δοκιμάσω κι' ἐγώ. Κάθε φορὰ ποὺ ἔρχομαι ἐδῶ, βγάζω τὴ γραβάτα μου. Ὕστερα ἐπιχειρῶ τὴ γραβάτα μου. Ὕστερα ἐπιχειρῶ τὴ γραβάτα μου. Καὶ τὴν δένω τὴ ξαναδέσω μόνος. Καὶ τὴν δένω γελοῖα. Μόνο ἐσὺ μπορεῖς καὶ τὴ δένεις καλά...

Ἐκείνη, ποὺ εἶχε πέσει στὴν ἀγκαλιά του πλημμυρισμένη ἀπὸ εὐτυχία, τοῦ ψιθύρισε τότε:

— Ναί, γρυσέ μου, ἀγάπη μου, μόνον ἐγώ, δὲν εἶνε ἔτσι; Μόνον ἐγὼ ξέρω καὶ τὴ δένω, καὶ μόνον ἐγὼ θὰ τὴ δένω, πάντα... Πάντα. Ὅσο εἶμαστε ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλο...

MICHEL CORDAY

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ — ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

Ο ΙΟΥΔΑΣ

ΑΟ τὸ τοπίο ἦταν πένθιμο καὶ μελαγχολικό.

Γύρω ἀπὸ μιὰ μεγάλη σειρὰ γυμνῶν λόφων, ὅπου μονάχα σχοῖνοι φύτρωναν, καὶ κάπου-κάπου καμμιὰ βελανιδιά, ἁπλωνόταν ἕνας μεγάλος βάλτος, ποὺ στὰ σκοτεινὰ καὶ κοιμισμένα νερά του σάλευαν χιλιάδες καλάμια.

Ἕνα μονάχα σπίτι βρισκόταν στὴν ὄχθη τῆς σκοτεινῆς αὐτῆς λίμνης, ἕνα μικρὸ καὶ χαμηλὸ σπίτι, ὅπου κατοικοῦσε ἕνας γέρο-βαρκάρης, ὁ μπάρμπα Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος ζοῦσε ἀπὸ τὸ ψάρεμα. Κάθε βδομάδα πήγαινε καὶ πουλοῦσε τὰ ψάρια του στὰ γειτονικὰ χωριὰ καὶ μὲ τὰ χρήματα αὐτὰ ἀγόραζε τὰ τρόφιμα καὶ τὰ πράγματα ποὺ τοῦ χρειαζόντουσαν γιὰ νὰ ζήσῃ.

Ὅταν, ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἐπεσκέφθηκα τὸ μπάρμπα Ἰωσήφ, μοῦ πρότεινε νὰ πᾶμε μαζὺ νὰ σηκώσουμε τὰ δίχτυα του.

Ἐγὼ δέχτηκα εὐχαρίστως καὶ μπήκαμε στὴ βάρκα του ποὺ ἦταν παλιὰ καὶ σαραβαλιασμένη. Ὁ φίλος μου πάλι, ποὺ ἦταν ἀδύνατος καὶ κοκκαλιάρης, κωπηλατοῦσε, μὲ μιὰ κίνησι μονότονη καὶ γλυκειά, ποὺ μὲ λίκνιζε μέσα στὴ μελαγχολία ποὺ ἐξασκοῦσε σὲ μένα τὸ γύρω τοπίο.

Εἶχ' ἀρχίσει πειὰ νὰ νομίζω πὼς εἶχα μεταφερθῆ στοὺς πρώτους χρόνους τοῦ κόσμου, καθὼς βρισκόμουν, μέσα σ' αὐτὸ τὸ πρωτόγονο περιβάλλον, μέσα σ' αὐτὴ τὴν πρωτόγονη βάρκα ποὺ τὴν κυβερνοῦσε ἕνας ἄνθρωπος τοῦ παληοῦ καιροῦ.

Στήκωσε σὲ λίγο τὰ δίχτυα του καὶ ἔριξε τὰ ψάρια μπρὸς στὰ πόδια του μὲ κινήσεις βιβλικοῦ ψαρᾶ. Ἔπειτα θέλησε νὰ μὲ φέρῃ μιὰ βόλτα ὥς τὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ βάλτου.

Καθὼς προχωρούσαμε, εἶδα ξαφνα στὴν ἄλλη ὄχθη, μιὰ καλύβα ἐρειπωμένη, ἀπάνω στὸν τοῖχο τῆς ὁποίας ἦταν χαραγμένος ἕνας σταυρός, ἕνας μεγάλος σταυρὸς κόκκινος, ποὺ θὰ νόμιζε κανείς, βλέποντάς τον κάτω ἀπὸ τὶς τελευταῖες ἀνταύγειες τοῦ ἡλιοβασιλέματος, πὼς τὸν εἶχαν χαράξει μὲ αἷμα.

— Τί εἶν' αὐτό; ρώτησα ξαφνιασμένος τὸ μπάρμπα Ἰωσήφ.

Ἀμέσως ἐκεῖνος σταυροκοπήθηκε καὶ μοῦ ἀπάντησε:

— Ἐκεῖ, σ' αὐτὴ τὴν καλύβα, πέθανε ὁ Ἰούδας.

Ὅσο περίεργη κι' ἂν ἦταν ἡ ἀπάντησίς του, δὲν μοῦ ἔκανε μεγάλη ἐντύπωσι, σὰν νὰ τὴν περίμενα. Τὸν ρώτησα μονάχα:

— Ὁ Ἰούδας; Ποιὸς Ἰούδας;...

— Ὁ Ἰούδας ποὺ πρόδωσε τὸ Χριστό, μοῦ ἀπάντησε. Ὁ περιπλανώμενος Ἰουδαῖος.

Ἀπὸ τὴ δεύτερη αὐτὴ ἀπάντησί του κατάλαβα ὅτι θὰ ὑπῆρχε σχετικὸς κάποιος περίεργος θρῦλος καὶ τὸν παρακάλεσα νὰ μοῦ τὸν διηγηθῆ. Μὰ δὲν ἐπρόκειτο περὶ θρύλου, ὅπως εἶχα ὑποθέσει. Ἐπρόκειτο γιὰ τὴν ἀληθινὴ ἱστορία, ποὺ εἶχε διαματιστῆ τελευταία καὶ τῆς ὁποίας ὁ μπάρμπα Ἰωσὴφ εἶχε γνωρίσει τὰ πρόσωπα.

***

Ἄλλοτε, σ' αὐτὴ τὴν καλύβα, κατοῦσε μιὰ ψηλὴ γυναῖκα, ἕνα εἶδος ζητιάνας, ποὺ ζοῦσε ἀπ' τὴν ἐλεημοσύνη τοῦ κόσμου.

Πῶς εἶχε γίνει δική της ἡ καλύβα αὐτή, ὁ μπάρμπα Ἰωσὴφ δὲν τὸ ἤξερε.

Ἕνα βράδυ, καθὼς ἡ γυναῖκα στεκόταν στὴν πόρτα τῆς καλύβας της, ἕνας γέρος μὲ μακρυὰ κάτασπρη γενειάδα, ἕνας γέρος ποὺ φαινόταν ἡλικίας πολλῶν αἰώνων καὶ ποὺ μὲ δυσκολία σερνόταν στὰ πόδια του, περνῶντας ἀπ' ἐκεῖ, τῆς ζήτησε ἐλεημοσύνη.

— Κάθησε, γέρο, τοῦ ἀπάντησε ἡ γρηά. Ὅ,τι βρίσκεται ἐδῶ μέσα εἶνε στὴ διάθεσι ὅλου τοῦ κόσμου, γιατὶ προέρχεται ἀπ' ὅλον τὸν κόσμο.

Ὁ γέρος κάθησε σὲ μιὰ πέτρα μπρὸς στὴν πόρτα.

Κι' ἀπὸ κεῖνο τὸ βράδυ, ἡ φτωχὴ γυναῖκα μοιραζόταν μαζὺ του τὸ ψωμί της, τὴν ἀχυροστρωμνή της καὶ τὸ σπίτι της, γιατί, ἀπὸ κεῖνο τὸ βράδυ, ὁ γέρος δὲν τὴν ἐγκατέλειψε πειά. Εἶχε τελειώσει τὰ ταξείδια του.

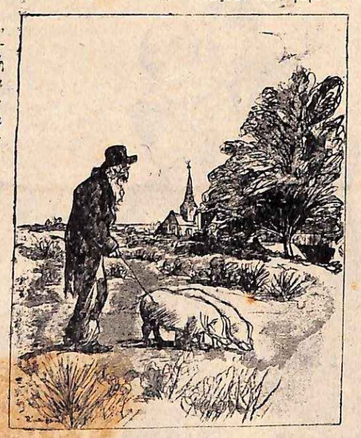

Περιέφερε τὰ γουρούνια του μέσ' στὰ μικρὰ γειτονικὰ λαγκάδια...

Καὶ καθὼς μοῦ τὰ ἔλεγε αὐτά, ὁ μπάρμπα Ἰωσὴφ ἐπρόσθεσε:

— Ἀπορῶ πῶς ἡ Παναγία ἐπέτρεψε νὰ δεχθῆ στὸ σπίτι της μιὰ γυναῖκα τὸν Ἰούδα...

Γιατὶ πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι ὁ γέρος αὐτὸς δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸν Ἰούδα, τὸν περιπλανώμενο Ἰουδαῖο.

Στὴν ἀρχὴ δὲν τὸ ἤξεραν αὐτὸ στὴ χώρα, μὰ σιγὰ-σιγὰ τὸ ὑποψιάστηκαν, γιατὶ τὸν ἔβλεπαν νὰ περπατάῃ ἀδιάκοπα, μὴ μπορῶντας νὰ ξεχάσῃ τὴν παληά του συνήθεια.

Κι' ἕνας ἄλλος λόγος, ἔγινε ἀφορμὴ νὰ τὸ ὑποψιαστοῦν αὐτό.

Ἡ γυναῖκα ποὺ εἶχε περιμαζέψει στὸ σπίτι της αὐτὸν τὸν ἄγνωστο, ἐθεωρεῖτο σ' ὅλη τὴν περιφέρεια ὡς Ἑβραία, γιατὶ ποτὲ δὲν τὴν εἶχαν δῆ στὴν ἐκκλησία. Μόλις τὰ παιδιὰ τὴν ἔβλεπαν νὰ φτάνῃ στὰ χωριά τους; γιὰ νὰ ζητιανέψῃ, φώναζαν:

— Μαμά, μαμά, ἡ Ἑβραία!...

Ἡ γυναῖκα κι' ὁ γέρος ἄρχισαν τώρα νὰ ζητιανεύουν μαζύ, χτυπῶντας ὅλες τὶς πόρτες καὶ ψιθυρίζοντας διάφορες ἱκεσίες πίσω ἀπὸ τοὺς διαβάτες ποὺ περνοῦσαν. Τοὺς ἔβλεπαν νὰ γυρίζουν μαζὺ στὰ μονοπάτια, μέσα στὰ χωριὰ ἢ νὰ τρῶνε πάλι μαζὺ ἕνα κομμάτι ψωμὶ κάτω ἀπὸ ἕνα ξεμοναχιασμένο δέντρο στὴ μεγάλη ζέστη τοῦ μεσημεριοῦ.

Εἶχαν ἀρχίσει μάλιστα ὅλοι νὰ φωνάζουν τὸ γέρο «ὁ μπάρμπας Γιούδας».

***

Μιὰ μέρα, ὁ γέρος γύρισε στὴν καλύβα τους, φέροντας μαζύ του δυὸ γουρουνόπουλα ζωντανά, ποὺ τοῦ τὰ εἶχαν δώσει σὲ μιὰ ἀγροικία, γιατί, μὲ τὰ μαγικά του χωρὶς ἄλλο, εἶχε γιατρέψει τὸ νοικοκύρη της ἀπὸ μιὰ ἀρρώστεια.

Ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα ὁ γέρος ἔπαψε νὰ ζητιανεύῃ, γιατὶ ἦταν ἀπασχολημένος διαρκῶς νὰ ὁδηγῆ τὰ γουρούνια του γιὰ νὰ τὰ τρέφῃ. Τὰ περιέφερε στὴν ὄχθη τοῦ βάλτου, κάτω ἀπὸ τὶς ἀπομονωμένες ἰτιές, μέσ' στὰ μικρὰ γειτονικὰ λαγκάδια. Ἡ γυναῖκα ἐξακολουθοῦσε πάντοτε νὰ γυρίζῃ ἀδιάκοπα ζητῶντας ἐλεημοσύνη καὶ κάθε βράδυ μόνο, ποὺ ἐπέστρεφε στὴν καλύβα τους, ξανάβρισκε τὸ σύντροφό της.

Οὔτε κι' αὐτὸς δὲν ἐπήγαινε ποτὲ στὴν ἐκκλησία καὶ δὲν τὸν εἶχαν δῆ οὔτε μιὰ φορὰ νὰ κάνῃ τὸ σταυρό του μπρὸς στοὺς πέτρινους σταυροὺς τῶν σταυροδρομιῶν. Ὅλ' αὐτὰ δὲ γινόντουσαν ἀφορμὴ νὰ ψιθυρίζωνται γι' αὐτὸν πολλὰ πράγματα.

Μιὰ νύχτα, δυνατὸς πυρετὸς ἔπιασε τὴ συντρόφισσά του, ἡ ὁποία ἄρχισε νὰ τρέμῃ σὰν πανὶ ποὺ τὸ σαλεύει ὁ ἄνεμος. Ὁ γέρος πῆγε τότε ὥς τὸ γειτονικὸ χωριὸ γιὰ νὰ πάρῃ φάρμακα. Ἔπειτα κλείστηκε μέσ' στὴν καλύβα μαζύ της καὶ ἐπὶ ἕξη μέρες δὲν τὸν εἶδαν πουθενά.

Τὴν ἕκτη μέρα, ὁ ἐφημέριος, ἀκούγοντας ὅτι ἡ γρηὰ ἦταν ἐτοιμοθάνατη, πῆγε ὡς στὴν καλύβα της; γιὰ νὰ τῆς φέρῃ τὴν παρηγοριὰ τῆς θρησκείας καὶ νὰ τὴ μεταλάβῃ. Ὁ καλὸς ἀββᾶς ἰδὲν ἤξερε ἂν ἦταν πραγματικὰ Ἑβραία καὶ ἤθελε μὲ κάθε τρόπο νὰ σώσῃ τὴν ψυχή της.

Μὰ μόλις χτύπησε τὴν πόρτα, ὁ Ἰούδας παρουσιάστηκε στὸ κατῶφλι της, λαχανιασμένος, μὲ τὰ μάτια του ξαναμμένα, μὲ τὴ μακρυά του γενειάδα ἀναστατωμένη καὶ εἶπε ἄγρια στὸν παπᾶ, μὲ μιὰ γλῶσσα ἀγνωστη, διάφορες βλαστήμιες, ἁπλώνοντας συγχρόνως τὰ χέρια του γιὰ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ νὰ μπῆ μέσά.

Ὁ ἐφημέριος θέλησε νὰ μιλήσῃ, νὰ τοὺς προσφέρῃ τὶς περιποιήσεις του καὶ τὰ χρήματά του, μὰ ὁ γέρος τὸν ἔβριζε πάντοτε καὶ τὸν ἀπειλοῦσε μὲ πέτρες, ποὺ εἶχε πάρει ἀπὸ κάτω...

Τότε ὁ καλὸς ἀββᾶς ἔφυγε, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὶς κατάρες τοῦ ζητιάνου.

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ συντρόφισσα τοῦ μπάρμπα Ἰούδα πέθανε καὶ τὴν ἔθαψε μόνος του μπροστὰ στὴν πόρτα τῆς καλύβας της.

Ἔπειτα, ὁ γέρος ἄρχισε πάλι νὰ ὁδηγῆ τὰ γουρούνια του στὶς ὄχθες τῆς λίμνης καὶ στὶς πλαγιὲς τῶν γύρω λόφων. Συχνὰ ἐπίσης πήγαινε στὰ γειτονικὰ χωριὰ γιὰ νὰ ζητιανεύῃ καὶ νὰ τρώῃ. Μὰ δὲν τοῦ ἔδιναν πειὰ σχεδὸν τίποτε, γιατὶ ἕνα σωρὸ τρομαχτικὲς ἱστορίες ἐλέγοντο εἰς βάρος του καὶ γιατὶ ὅλοι ἤξεραν τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο εἶχε ὑποδεχθῆ τὸν ἀββᾶ.

Ὅταν ὅμως ἔφτασε ἡ Μεγάλη Βδομάδα, ὁ Ἰούδας ἐξαφανίστηκε ἔξαφνα. Μὰ κανεὶς δὲν ἀνησύχησε αὐτόν...

Τὴν Τρίτη τοῦ Πάσχα, καθὼς μερικὰ ἀγόρια καὶ κορίτσια εἶχαν πάει περίπατο ὥς τὴν ὄχθη τοῦ βάλτου, ἄκουσαν μεγάλη φασαρία μέσ' στὴν καλύβα. Ἔτρεξαν ἀμέσως πρὸς τὰ ἐκεῖ, μὰ βρῆκαν τὴν πόρτα της κλειστή. Χτύπησαν. Κανένας ὅμως δὲν τοὺς ἀπάντησε κι' ὁ θόρυβος ἐξακολουθοῦσε. Τότε τ' ἀγόρια ἔσπασαν τὴν πόρτα κι' ἀμέσως εἶδαν τὰ γουρούνια νὰ βγαίνουν ἔξω πηδῶντας σὰν τράγοι καὶ νὰ ἐξαφανίζωνται. Ἀπὸ τότε δὲν τὰ ξαναεῖδε κανείς.

Μόλις οἱ νέοι μπῆκαν μέσ' στὴν καλύβα, εἶδαν μὲ φρίκη τους καταγῆς μερικὰ κουρελιασμένα ροῦχα, τὸ καπέλλο τοῦ ζητιάνου, μερικὰ ἀνθρώπινα κόκκαλα, ξερὸ αἷμα καὶ ὑπολείμματα σακκῶν στὶς κουφάλες μιᾶς νεκροκεφαλῆς.

Ἀπ' αὐτὸ κατάλαβαν ὅλοι πὼς τὸν Ἰούδα τὸν εἶχαν καταβροχθίσει τὰ γουρούνια του.

Καὶ ὁ μπάρμπα Ἰωσὴφ ἐπρόσθεσε:

— Τὸν ἔφαγαν τὴ Μεγάλη Παρασκευή, γιατὶ τὸ γρέκι ἦταν ἀφάγωτο.

Ὁ γέρος τὸν ἔβριζε καὶ τὸν ἐφοβέριζε μὲ τὶς πέτρες...

μποτίλλιες ποὺ βρίσκονταν ἀραδιασμένες κάτω κι' ἡ ὁποῖες ἔπεσαν, κάνοντας φοβερὸ θόρυβο. Ἐτρόμαξα πολὺ καὶ τότε μοῦ ἦρθε πάλι στὸ μυαλὸ τὸ γκάζι, ποὺ, ἐν τῷ μεταξύ, τὸ εἶχα ἐντελῶς ξεχάσει. Σκέφθηκα τότε ὅτι μὲ τὸ θόρυβο ποὺ ἔκανα, θὰ εἶχα ξυπνήσει; δίχως ἄλλο κανένα ἀπὸ τοὺς ἐνοίκους τοῦ σπιτιοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ μποροῦσε καὶ μόνος του ν' ἀντιληφθῆ τὴ μυρωδιὰ τοῦ γκαζιοῦ καὶ νὰ τὸ κλείσῃ... Γι' αὐτὸ θεώρησε πειὰ περιττὴ τὴν παρουσία μου στὸ σπίτι, ὅπου ἐξ ἄλλου φοβόμουν μὴ μὲ ἀνακαλύψουν πὼς εἶχα φάει τὸ χοιρομέρι καὶ πιῆ τὴν μπύρα. Ἑτοιμαζόμουν λοιπὸν νὰ δραπετεύσω πάλι τὸ παράθυρο γιὰ νὰ φύγω, ὅταν κάποιος ἀπὸ τοὺς ἐνοίκους βέβαια μὲ ἄρπαξε ἀπὸ τὸν γιακᾶ κατὰ τὸν βαρβαρότερο τρόπο καὶ μ' ἔριξε χάμω, φωνάζοντας: «Κλέφτης! Ἀωποδύτης!», χωρὶς νὰ δίνῃ προσοχὴ στὰ λόγια μου, μὲ τὰ ὁποῖα τοῦ ἐξηγοῦσα γιὰ ποιὸν λόγο εἶχα μπῆ στὸ σπίτι. Ἡ φωνές του ἔκαναν νὰ τρέξῃ ἕνας ἀστυφύλακας, ποὺ κι' αὐτὸς δὲν θέλησε ν' ἀκούσῃ τὶς δικαιολογίες μου, ἀλλὰ μὲ πῆγε, θέλοντας καὶ μή, στὸ τμῆμα. Καθὼς βλέπετε λοιπόν, εἶμαι θῦμα παρεξηγήσεως».

Δυστυχῶς κατὰ τὴ δίκη πιστοποιήθηκε ὅτι ἡ μυροῦδιὰ τοῦ γκαζιοῦ βρισκόταν μόνον στὴ φαντασία τοῦ νεαροῦ λωποδύτου. Καὶ ἐπειδὴ ὁ φιλάνθρωπος αὐτὸς νέος, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ χοιρομέρι καὶ τὴν μπύρα, ἔ'χε πάρει, κατὰ λάθος βέβαια, καὶ μερικὰ ἀσημένια μαχαιροπήρουνα, τὸ δικαστήριο τὸν κατεδίκασε.

Κι' ἔτσι ἔμαθε, ἄλλη φορὰ νὰ μὴν παρασύρεται ἀπὸ τὰ φιλάνθρωπα αἰσθήματά του.

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

Η ΠΕΤΡΑ ΚΙ' Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Στὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ διασήμου ζωγράφου τῆς Ἰταλίας Λεονάρδο ντὰ Βίντσι ὑπάρχει ἡ ἑξῆς χαριτωμένη ἀλληγορία:

Μιὰ πέτρα ποὺ βρισκόταν σ' ἕνα ὕψωμα, στὴν ἄκρη ἑνὸς χαριτωμένου δάσους, μέσα στὴν πράσινη χλόη καὶ στὰ μυριόχρωμα λουλούδια, εἶδε τὶς ἄλλες πέτρες ποὺ ἦταν ριγμένες ὅλες μαζὺ πιὸ κάτω, στὸ δρόμο, καὶ ζήλεψε τὴν τύχη τους.

— Τί θέλω ἐδῶ πέρα μοναχή μου; εἶπε. Θὰ πάω νὰ ζήσω μαζὺ μὲ τὶς ἄλλες πέτρες, τὶς ἀδελφές μου...

Καί, καθὼς εἶπε τὰ λόγια αὐτά, κατρακύλησε κι' ἔπεσε στὴ μέση τοῦ δρόμου. Μόλις ὅμως πέρασε λίγος καιρός, εἶδε πὼς δὲν εὕρισκε ἡσυχία ἀπὸ τὰ ἁμάξια, τὰ ζῶα καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ πάνω της καὶ μετάνοιωσε γιὰ τὴ μετακίνησί της. Κι' ὅταν σκεπάστηκε ἀπ' τὴ λάσπη καὶ τὴν ἀκαθαρσία, κύτταξε γιὰ τελευταία φορὰ τὸ μέρος ποὺ εἶχε ἀφήσει, τὸ μοναχικὸ κι' ἔρημο, καὶ δὲν ξαναφάνηκε πειὰ ἀπὸ τὴ ντροπή της.

Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ στὴ ζωή. Οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι ἐγκαταλείπουν τὴ μοναξιὰ καὶ τὴν ἡσυχία καὶ πηγαίνουν νὰ κατοικήσουν μέσα στὴν πόλι, ἀνάμεσα στὸν ὄχλο, στὶς τόσες ἀσχημίες, ὅπου παθαίνουν τὰ ἴδια μὲ τὴν πέτρα.

ΑΠΟ ΕΔΩ ΚΑΙ ΑΠ' ΕΚΕΙ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

(Ἀπὸ τὰ σατυρικὰ φύλλα ὅλου τοῦ κόσμου).

— Ἡ τελευταία σας διαμονή, κατηγορούμενε;

— Μά... τὸ νεκροταφεῖο, νομίζω, κύριε πρόεδρε.

***

— Δὲν ξέρεις λοιπὸν ὅτι τὸ κάπνισμα ἐμποδίζει τὴν ἀνάπτυξί;

— Αὐτὸ εἶνε ψέμμα!... Δὲν βλέπεις λοιπὸν τί ψηλὴ ποὺ εἶνε αὐτὴ ἡ... καπνοδόχος!...

***

— Κύριε δικαστή, κάποιος μὲ ἔβρισε καὶ μὲ εἶπε ρινόκερω... Μπορῶ νὰ τὸν καταγγείλω.

— Βεβαίως. Καὶ πότε συνέβη αὐτό;

— Πᾶνε τώρα τρία χρόνια.

— Τρία χρόνια; Καὶ τώρα τὸ θυμήθηκες;

— Ναί. Χθὲς μόλις ἔτυχε νὰ ἰδῶ γιὰ πρώτη φορὰ. ρινόκερω.

***

— Ἐρέανα μιὰ φορὰ μόνο ἡ γυναῖκα μου μὲ νίκησε στὴν ἐξυπνάδα.

— Πότε;

— Ὅταν μὲ κατάφερε νὰ τὴν πάρω!...

***

Ἕνας κουρέας ἔκανε τὴν ἑξῆς παρατήρησι γιὰ τοὺς πελάτες του:

— Στὰ 40 τὰ γένεια τῶν περισσοτέρων ἔχουν χρῶμα... σὰν ἀλατοπίπερο, στὰ 50 σὰν ἀλάτι καθαρὸ καὶ στὰ 60 πολλῶν γίνονται... μυῦρα σὰν πιπέρι!

***

Ὁ συνταγματάρχης.— Μὴν ξεχνᾶς ὅτι ὁ συνταγματάρχης εἶνε ὁ πατέρας τοῦ συντάγματος. Τὸ κατάλαβες;

Τὸ κοθώνι.— Ναί, μπαμπᾶ!...

***

— Πάει κι' αὐτός!

— Κι' ἀπὸ τί πέθανε;

— Κανεὶς δὲν ξέρει...

— Καλά, δὲν ἐρώνταξε γιατρό;

— Ὄχι, πέθανε μόνος του!

***

— Μαρία, μέσα στὸ γάλα μου βρῆκα μιὰ κατσαριδοῦλα.

— Πολὺ περίεργο αὐτό... Γιατὶ ἐγώ, πρωτοῦ σᾶς τὸ σερβίρω, ἔβγαλα ἄλλες τρεῖς!...

***

— Σᾶς βεβαιώ ὅτι δὲν θὰ παντρευτῶ ἂν δὲν θέλω στὰ τριάντα...

— Θέλετε δηλαδὴ νὰ πῆτε, δεσποινίς, ὅτι δὲν θὰ φθάσετε στὰ τριάντα, ἂν ἐν τῷ μεταξὺ δὲν παντρευτῆτε...

***

— Κύριε δικαστή, αὐτὸ τὸ τέρας ὁ ἄντρας μου, ἀπεπειράθη νὰ μὲ δηλητηριάσῃ.

— Ψέμματα, κύριε δικαστή... Νὰ τῆς κάνετε... νεκροψία γιὰ νὰ ἀποδειχθῆ ἡ ἀλήθεια!...

— Δὲν μοῦ λές, Λιλίκα, αὐτὸ τὸ σκυλάκι σου θὰ μᾶς ἀκολουθῆ παντοῦ καὶ ὅταν παντρευτοῦμε;...

— Ὄχι, ἀγάπη μου... Τότε... θὰ τὸ κρατῆς σὺ στὴν ἀγκαλιά σου!

***

— Καὶ πῶς εἶνε ἡ γυναῖκα σου, Νίκο;

— Πολὺ ἄσχημα.

— Εἶνε ἐπικίνδυνη;

— Ἀ! ὄχι!... Εἶνε τόσο ἄσχημα,

ὥστε δὲν μοῦ εἶνε πειὰ ἐπικίνδυνη.

***

Μεταξὺ ἰατρῶν:

— Φαίνεσαι κρυμένος, συνάδελφε.

— Μὴ μὲ λές συνάδελφον σήμερα... Βήχω σὰν πελάτης σου!...

***

— Γιαγιά, τί θὰ τὴν κάνῃς αὐτὴ τὴ φωτογραφία σου;

— Θὰ τὴ δώσω τῆς μαμᾶς σου...

— Δὲ μοῦ τὴ δίνεις καλύτερα ἐμένα. Ἡ μαμὰ δὲν τὴν θέλει.

— Καὶ ποῦ τὸ ξέρεις;

— Νά, προχθὲς ἄκουγα τὴ μαμά, ποὺ ἔλεγε ὅτι δὲν θέλει οὔτε... ζωγραφιστή νὰ σὲ βλέπῃ...

***

Ἕνας ἱεροκήρυκας δίδασκε ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος ὅτι «πᾶν τὸ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πλασθὲν ἐ'νε τέλειον».

Ἔπειτα ἀπὸ τὴ λειτουργία κάποιος καμπούρης λέγει στὸν ἱεροκήρυκα:

— Νομίζεις, παπᾶ μου, ὅτι καὶ ἐμένα μὲ ἔχει κάμει τέλειον ὁ Θεός;

— Ὅσο γιὰ καμπούρη, φίλε μου, τοῦ ἁπαντᾶ ὁ ἱεροκῆρυξ, δὲν θὰ μποροῦσε νὰ σὲ κάμῃ τελειότερον!...

***

Ὁ ἱεραπόστολος πρὸς τοὺς ἀνθρωποφάγους:

— Ἐφάγατε λοιπὸν τὸν ἀεροπόρο;

— Ναί. Δέσποτα. τὸν ἐπήραμε γιὰ ... πουλί!...

***

Ὁ λόγος γιὰ μιὰ ἠθοποιό:

— Καὶ εἶνε μεγάλη ἠθοποιός;

— Πολὺ μεγάλη.

— Μεγαλείτερη καὶ ἀπὸ τὴν Κοτοπούλη;

— Κατὰ δέκα χρόνια τοὐλάχιστον!

***

Ἡ σκηνὴ στὴν ἀστυνομία:

Ὁ ἀστυνόμος.— Γιατὶ δὲν ἔφερες τὸ πορτοφόλι ἀμέσως μόλις τὸ βρῆκες, ἀφοῦ ἰσχυρίζεσαι ὅτι τὸ βρῆκες;

Ὁ λωποδύτης.— Ἦταν πολὺ ἀργά, κύρ ἀστυνόμε.

— Τότε γιατὶ δὲν τὸ ἔφερες τὸ πρωί;

— Δὲν εἶχε μείνει πειὰ τίποτε μέσα.

***

Ἐκείνη.— Βλέπεις, ἀγάπη μου, τὴν ἀνοιξι ὅλα τὰ δέντρα ἔχουν καινούργια φορεσιά.

Ἐκείνος.— Ναί, ἀλλὰ τὴν φτιάνουν μόνα τους!

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

ΚΑΙ ΔΗΜΑΡΧΟ ΣΤΑ ΧΡΟΥΣΑ !...

Ὅταν ὁ βασιλεὺς Γεώργιος κατὰ τὸν Αὔγουστον τοῦ 1910 ἐπεσκέφθη τὰς διαφόρους νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους, πῆγε καὶ στὸ χωριὸ Χρουσσα τῆς Σύρου.

Μιὰ γρηὰ τότε τὸν πλησίασε καὶ τοῦ ἔκαμε τὸ ἑξῆς παράπονο:

— Γιατί, πολυχρονεμένε βασιλιᾶ μου, δὲν ἔρχεσαι συχνότερα νὰ μᾶς βλέπῃς; Ἂν ἤθελες μποροῦσαμε νὰ σὲ βγάλουμε καὶ δήμαρχο!...

Τὰ προηγούμενα φύλλα τῆς «Οἰκογενείας» τιμῶνται πρὸς 3 δραχ. ἕκαστον.

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ — ΤΗΣ ΣΟΥΖΥΜΑΤΙΣ

Η ΝΥΦΗ

ΠΡΟΣΩΠΑ : (*ΜΑΙΡΗ, 35 ἐτῶν.*
(*ΛΕΟΝ, 34 ἐτῶν.*

(Σ' ἕνα μικρὸ σαλόνι, στὸ σπίτι τῆς Μαίρης. Ἡ Μαίρη εἶνε πολὺ ἁπλᾶ ντυμένη καὶ χτενισμένη).

ΜΑΙΡΗ. — Λοιπόν, ναί, κύριε Λεόν, πρέπει νὰ παντρευτῆτε... Ὥς πότε θὰ ζῆτε ἔτσι μόνος ;

ΛΕΟΝ. — Μὰ δὲν μοῦ ἄρεσε καμμιὰ γυναίκα ὥς τώρα τόσο πολύ, ὥστε νὰ θελήσω νὰ τὴν παντρευτῶ...

ΜΑΙΡΗ. — Λοιπόν, ἐγὼ θὰ σᾶς βρῶ μιὰ γυναίκα ποὺ νὰ σᾶς ἀρέση πολύ...

ΛΕΟΝ. — Θὰ ἔχη τόσο γλυκὰ μάτια καὶ τόσο ὡραῖο στόμα σὰν τὰ δικά σας ;

ΜΑΙΡΗ. — Αὐτὸ δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία... Ἐγὼ εἶμαι μιὰ χήρα πού ζῆ ἀπόμερα χρόνια τώρα...

ΛΕΟΝ. — Χήρα, πραγματικὰ θλιμμένη, κι' ὄχι εὔθυμη, ἔ ;

ΜΑΙΡΗ. — Ἂς ἀφήσουμε τ' ἀστεῖα κι' ἂς μιλήσουμε σοβαρά... Ἐγὼ εἶμαι πρόθυμη νὰ θυσιαστῶ γιὰ σᾶς...

ΛΕΟΝ. — Νὰ θυσιαστῆτε ;... Ὤ, κυρία Μαίρη !... Καὶ ποιὰ θυσία θὰ κάνετε γιὰ μένα;

ΜΑΙΡΗ. — Ἀκοῦστε !... Ἐγὼ ποὺ ζῶ τόσον καιρὸ μόνη κι' ἀποτραβηγμένη ἀπ' τὸν κόσμο, θὰ δώσω πρὸς ζῆτε ἔτσι μόνος ;

ΛΕΟΝ. — Αὐτὴ λοιπὸν εἶνε ἡ θυσία σας ;...

ΜΑΙΡΗ. — Μὴν εἶσθε ἀχάριστος... Κι' αὐτὸ ποὺ κάνω εἶνε πολὺ γιὰ μένα, Λεόν. Λοιπόν, στὴν ἐσπερίδα αὐτὴ θὰ προσκαλέσω τὶς πιὸ χαριτωμένες δεσποινίδες ποὺ γνωρίζω καὶ σεῖς θὰ διαλέξετε ἀπ' αὐτὲς ὅποια σᾶς ἀρέσει...

ΛΕΟΝ. — Τί ἰδέα !... Εἶμαι ὅμως κή σας ἔμπνευσις ! Χωρὶς ἄλλο θὰ ἔμαστε συνωμοτῆση μαζὺ μὲ τὴ μητέρα μου, ἡ ὁποία ἔχει καὶ σᾶς βλέπει, καὶ ἡ ὁποία ἀκόμα ἔχει μεγάλη ἐπιθυμία νὰ μὲ παντρέψη... Τώρα καταλαβαίνω γιατὶ μοῦ ἔλεγε κάθε μέρα: «Πήγαινε λοιπὸν νὰ ἐπισκεφθῆς τὴν κυρία Μαίρη...»

ΜΑΙΡΗ. — Ὥστε δὲν θὰ ἐρχόσαστε νὰ μὲ ἰδῆτε ἂν δὲ σᾶς ἔστελνε ἡ μητέρα σας ;

ΛΕΟΝ. — Σᾶς βεβαιῶ ὅτι πολὺ θὰ ἤθελα νὰ ἔρχομαι πιὸ συχνὰ νὰ σᾶς βλέπω, ἀλλὰ ξέρω πὼς δὲν σᾶς χαριστοῦν πολὺ οἱ ἐπισκέψεις.

ΜΑΙΡΗ. — Μὰ ἐσᾶς, τὸ παιδὶ τῆς ἀγαπημένης μου κυρίας Ναντέιγ, δὲν μποροῦσα παρὰ νὰ σᾶς δεχθῶ πάντα μ' εὐχαρίστησι. Γι' αὐτὸ κι' ἐγώ, γιὰ νὰ σᾶς τιμωρήσω ποὺ δὲν ἤλθατε τόσον καιρό, θὰ σᾶς παντρέψω...

ΛΕΟΝ. — Ὡστόσο πάντα ρωτοῦσα γιὰ σᾶς τὴ μητέρα μου...

ΜΑΙΡΗ. — Ναί, μοῦ τὸ ἔλεγε... Λοιπόν, θὰ ἔρθετε τὴν Πέμπτη τὸ βράδυ... Ἀκοῦτε; Θὰ φροντίσω νὰ διαλέξω τὰ πιὸ ὄμορφα, τὰ πιὸ πλούσια, τὰ πιὸ χαριτωμένα κορίτσια ποὺ ξέρω!... Θὰ δῆτε!...

ΛΕΟΝ. — Εἶμαι πολύ εὐχαριστημένος νὰ ἰδῶ...

ΜΑΙΡΗ. — Εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ σᾶς ἀρέση μιὰ ἀπὸ τὶς θαυμάσιες νέες ποὺ ἔχω ὑπ' ὄψει μου... Εἶνε μάλιστα ἀνάμεσα σ' αὐτὲς δυὸ ἀδελφές... Πραγματικὲς πεντάμορφες!... Δὲν θὰ ξέρετε ποιὰ νὰ διαλέξετε... Ὡστόσο ἔχω τὴν ἰδέα ὅτι θὰ σᾶς ἀρέση περισσότερο ἡ Ἠλεάνα ! Μὰ ὄχι... Δὲν πρέπει νὰ σᾶς ἐπηρεάσω ἀπὸ πρίν... Ἴσως προτιμήσετε τὴ Σιμόνη...

ΛΕΟΝ. — Ἀπ' αὐτὰ ποὺ μοῦ λέτε, μοῦ φαίνεται πὼς δὲν θὰ ξέρω κι' ἐγὼ ποιὰ νὰ διαλέξω... Νὰ δοῦμε ὅμως ποιὰ ἐντύπωσι θὰ τοὺς κάνω κι' ἐγώ...

ΜΑΙΡΗ. — Ὤ, ἐσεῖς εἰσθε τόσο συμπαθητικός...

ΛΕΟΝ. — Μὲ κολακεύετε.

ΜΑΙΡΗ. — Σᾶς λέγω τὴν ἀλήθεια. Ἄλλως τε δὲν θὰ τολμοῦσα ποτὲ νὰ σᾶς παρουσιάσω ὡς γαμπρό, σὲ τόσο χαριτωμένα κορίτσια, ἂν δὲν ἤμουν βεβαία ὅτι θὰ κάμετε καλὴ ἐντύπωσι.

ΛΕΟΝ. — Τὰ λόγια σας μοῦ δίνουν θάρρος... Λοιπόν, ναί, θὰ ἔρθω τὴν Πέμπτη καὶ προαισθάνομαι ὅτι χωρὶς ἄλλο θὰ φύγω ἐρωτευμένος ἀπὸ τὴν ἐσπερίδα σας.

ΜΑΙΡΗ.—Λοιπὸν σύμφωνοι ; Τὴν Πέμπτη τὸ βράδυ, ἐνωρίς, θὰ εἶσθε ἐδῶ... Θὰ εἶνε ἡ δεσποινίδες μὲ τὶς μητέρες τους καὶ δυὸ - τρεῖς κύριοι πολὺ γνωστοί μου...

ΛΕΟΝ. — Μήπως αὐτοὶ οἱ κύριοι μ' ἐπισκιάσουν ;...

ΜΑΙΡΗ. — Ὤ, Θεέ μου!... Εἶνε ὅλοι συνταξιοῦχοι καὶ ἀπόμαχοι ἀξιωματικοί, φίλοι τοῦ μακαρίτου συζύγου μου...

ΛΕΟΝ. — Εἴσθε, βλέπω, πολὺ προνοητική!... Καλὴν ἀντάμωσιν, λοιπόν, ἀγαπητή μου προξενήτρια...

ΜΑΙΡΗ. — Καλὴν ἀντάμωσι, κύριε Λεόν. Δὲν φαντάζεσθε πόσο θὰ εἶμαι εὐτυχὴς ἂν ἐπιτύχουν τὰ σχέδιά μου.

ΛΕΟΝ. — Κι' ἐγὼ πόσο θὰ σᾶς εὐγνωμονῶ !... *(Φιλεῖ τὸ χέρι τῆς Μαίρης καὶ φεύγει).*

* * *

(Μετὰ πέντε μέρες, τὸ βράδυ τῆς Πέμπτης. Ὁ Λεὸν καὶ ἡ Μαίρη κάθονται πάλι στὸ σαλονάκι. Ὁ Λεὸν φορᾶει σμόκιν, ἡ Μαίρη μιὰ ὡραία τουαλέττα μὸδ καὶ εἶνε χτενισμένη μὲ πολὺ γοῦστο).

ΛΕΟΝ. — Ἐπὶ τέλους !... Ἔφυγαν τέλους, θὰ σᾶς μιλήσω σοβαρά. Προ-

ΜΑΙΡΗ.—Θὰ φροντίσω νὰ διαλέξω τὰ πιὸ πλούσια, τὰ πιὸ χαριτωμένα κορίτσια.

ΜΑΙΡΗ. — Ἐκείνη μὲ τὰ κίτρινα εἶνε ἡ Λίζα...

ΛΕΟΝ. — Μὰ τί φοροῦσε ἡ Σιμόνη ;

ΜΑΙΡΗ. — Ἡ Σιμόνη φοροῦσε ρόζ.

ΛΕΟΝ. — Ἦταν ἐδῶ καμμιὰ νέα μὲ ρόζ ;

ΜΑΙΡΗ. — Μά, κύριε Λεόν, εἴσθε πολὺ ἀφηρημένος... Δὲν θυμᾶστε οὔτε τὰ ὀνόματα, οὔτε τὰ χρώματα... Ἐκείνη μὲ τὴν κόκκινη τουαλέττα ἦταν ἡ Ἠλεάνα...

ΛΕΟΝ. — Δὲν μ' ἀρέσει τ' ὄνομά της.

ΜΑΙΡΗ. — Ἕνα τόσο ὡραῖο ὄνομα ! Πῶς δὲν σᾶς ἀρέσει ; Ἀφῆστε τ' ἀστεῖα... Τ' ὄνομα δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία ! Θὰ εἶσθε ἕνα τόσο ταιριασμένο ζευγάρι !... Λοιπόν, προτιμᾶτε τὴν Ἠλεάνα, αὐτὴν δηλαδὴ ποὺ φοροῦσε κόκκινα... Δὲν εἶνε ἔτσι ;

ΛΕΟΝ, *(ἀποφασιστικά).* — Ἐπὶ τιμῶ καὶ θέλω αὐτὴν ποὺ φοροῦσε... ποὺ φορεῖ...

ΜΑΙΡΗ, *(ἀνυπόμονα).*—Τί, τί χρῶμα ;...

ΛΕΟΝ. — Μώβ !

ΜΑΙΡΗ. — Μὰ δὲν φοροῦσε καμμιὰ μώβ !

ΛΕΟΝ. — Μοῦ φαίνεται ὅτι φορεῖτε μώβ ἐσεῖς, δὲν εἶνε ἔτσι ;

ΜΑΙΡΗ. — Μὰ ποιά σᾶς ἄρεσε περισσότερο;

ΛΕΟΝ. — Ὅλες! Ὅλες μοῦ ἄρεσαν !

ΜΑΙΡΗ. — Ὅλες ! Μὰ δὲν μπορεῖτε βέβαια νὰ τὶς πάρετε ὅλες. Οὔτε στὴν Τουρκία ἀκόμη δὲν ἐπιτρέπεται πειὰ ἡ πολυγαμία ! Πέστε μου, μήπως προτιμᾶτε τὴν Λίζα ;

ΛΕΟΝ. — Εἶνε θαυμασία, ὅπως καὶ ὅλες ἡ ἄλλες.

ΜΑΙΡΗ. — Ἡ ὡραιότερες τῆς βραδυᾶς ἦσαν ἡ Ἠλεάνα καὶ ἡ Σιμόνη... Καί, ξέρετε; Ἔχουν καὶ ἡ δυὸ ἀρκετὴ προῖκα...

ΛΕΟΝ. — Ναί, ἡ Σιμόνη φαίνεται καὶ ἔξυπνη... Δὲν εἶνε ἐκείνη ποὺ φοροῦσε τὴν κόκκινη τουαλέττα;

ΜΑΙΡΗ. — Ὄχι, φίλε μου! Ἐκείνη μὲ τὸ κόκκινο φόρεμα εἶνε ἡ Ἠλεάνα... Κι' αὐτὴ μοῦ εἶπε ὅτι σᾶς βρῆκε πολὺ - πολὺ συμπαθητικό.

ΛΕΟΝ. — Ἐγὼ προτιμῶ τὴ Σιμόνη...

ΜΑΙΡΗ. — Μὰ ἀφοῦ δὲν ξέρετε ποιὰ εἶνε ἡ Σιμόνη ;...

ΛΕΟΝ. — Εἶνε ἐκείνη μὲ τὰ κίτρινα...

ΕΣΩΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Α'Ι'ΝΟ ΚΑΛΛΑΣ

Ο ΟΡΓΚ ΚΑΙ Η ΑΓΕΛΑΔΕΣ

Αὐτὴ ἡ ἱστορία γίνηκε στὴν ἐποχή ποὺ οἱ σκλάβοι τῶν μεγάλων ἀρεντάδων πολὺ λίγο διέφερναν ἀπὸ τὰ ζῶα.

Κάποτε λοιπὸν ἕνας ἀφέντης σοφίστηκε νὰ φτιάξη γιὰ τὶς ἀγελάδες του τὸν ὡραιότερο σταῦλο ποὺ ὑπῆρχε σ' ὅλη τὴ χώρα. Οἱ σκλάβοι κουβάλησαν τὶς πέτρες καὶ τὰ ξύλα καὶ οἱ μαστόροι ἄρχισαν νὰ χτίζουν. Ἔπειτα ἀπὸ λίγους μῆνες ἡ οἰκοδομὴ ἦταν σχεδὸν ἕτοιμη. Μιὰ οἰκοδομή, ποὺ ὅμοια της δὲν εἶχε ξαναγίνει ποτέ. Ὁ ἀφέντης δὲν ἐχόρταινε νὰ τὴ βλέπη καὶ νὰ τὴν καμαρώνη.

Μιὰ μέρα, καθὼς οἱ ἐργάτες δούλευαν ἀκόμα ἐπάνω στὴ στέγη τοῦ σταύλου, ἕνας ἀμαξᾶς φάνηκε ἀπὸ πέτρες μὲ τὸ κάρρο του, κουβαλῶντας ρο βούλιαξε σὲ κάποιο βαλτοτόπι ποὺ ἦταν ἐκεῖ κοντὰ καὶ τὸ ἄλογο σταμάτησε. Ὁ ἀμαξᾶς τοῦ ἔδωσε μιὰ κακαμτσικιὰ καὶ φώναξε:

— Χάϊ... χού!... Ἂν ἤθελες νὰ μὴ σέρνης κάρρο μὲ πέτρες, γέρο μου, θἄπρεπε νὰ γεννιόσουνα ἀγελάδα!... Χάϊ... χού!...

Οἱ ἐργάτες ποὺ δούλευαν ἐπάνω στὴ στέγη, ἄκουσαν τὰ λόγια αὐτὰ καὶ γέλασαν. Καὶ κάποιος ἀπ' αὐτοὺς ἀπάντησε τότε:

— Κάλλιο θἄταν καὶ μερικοὶ ἄνθρωποι ἀκόμα νὰ εἶχαν γεννηθῆ ἀγελάδες. Γιὰ τὶς ἀγελάδες, βλέπεις, χτίζουν παλάτια, μὰ γιὰ τοὺς ἐργάτες...

Αὐτὴν τὴ φορὰ ὅμως κανένας ἄλλος δὲν γέλασε ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸν ποὺ εἶπε τ' ἀστόχαστα ἐκεῖνα λόγια, κι' αὐτουνοῦ τὸ γέλιο πνίχτηκε γρήγορα μέσ' στὸ λαιμό του. Τὰ σφυριὰ ἐξαφνικὰ κολύθησαν νὰ χτυποῦν... Τάκ, τίκ, μιὰ παράξενη ζέστη εἶχε χυθῆ, θαρβαθειὰ μέσ' στὴ στέγη ποὺ ἔμπαινε, βων καὶ τοὺς ἔκαιγε καὶ τοὺς τύφλωνε.

Κάτω, σὲ μιὰ γωνιά, ἦταν ξαπλωμένος ὁ Ὄργκ, σκλάβος κι' αὐτὸς ὅπως κι' οἱ ἄλλοι. Ἔβλεπε τοὺς ἄλλους ποὺ δούλευαν στὴ στέγη κι' ἀοὔτε σάλεψε ἀπὸ τὴ θέσι του. Μὰ νε ἐκεῖ, ξαπλωμένος, μισοκοιμισμένος, μὲ τὸ σκοῦφο γερμένον ἐπάνω στὰ μάτια του...

Δυὸ μέρες ὕστερα, οἱ ἐργάτες τοῦ κτήματος ζήτησαν ἀπ' τὸν ἀφέντη νὰ τοὺς στεγάση κι' αὐτοὺς τόσο καλὰ ὅσο καὶ τὶς ἀγελάδες του, μὰ αὐτὸς οὔτε καταδέχτηκε νὰ τοὺς ἀπαντήση.

* * *

Πέρασε καιρὸς κι' ἦρθε ὁ χειμῶνας. Μιὰ νύχτα ὁ Ὄργκ εἶδε ἕνα τρομαχτικὸ ὄνειρο ποὺ τὸν ξύπνησε ἀμέσως. Παραζαλισμένος ἀκόμα ἀπὸ τὸν ὕπνο, εἶδε πὼς ἡ καλύβα του εἶχε πλημμυρίσει ἀπὸ μιὰ κόκκινη λάμψι. Σηκώθηκε τότε, ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ κύτταξε ἔξω. Μποροστά του ἀπλωνόταν ἡ χιονισμένη πεδιάδα. Μὰ πίσω ἀπὸ τὸ μικρὸ δάσος σπιθοβολοῦσε ἕνα ζωηρὸ κόκκινο χρῶμα ποὺ γέμιζε ὅλο τὸν ὁρίζοντα.

Μὲ μιᾶς ὁ Ὄργκ κατάλαβε: Καιγότανε τὸ παλάτι τοῦ ἀφέντη του καὶ ὁ σταῦλος μὲ τὶς ἀγελάδες!...

Ὥρμησε τότε σὰν τρελλὸς πρὸς τὸ κόκκινο ἐκεῖνο φῶς ποὺ τὸν τραβοῦσε. Ποτὲ ὅμως τότε δὲν εἶχε θεωρήσει τὸν ἑαυτό του σὰν ἄνθρωπο, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μποροῦσαν καμμιὰ φορὰ νὰ ἔχουν ἀνάγκη οἱ ἄλλοι. Τώρα ὅμως καταλάβαινε πὼς ἦταν χρήσιμος. Ἡ πυρκαϊὰ φαινόταν μεγάλη. Μὲ τὸ ἀρχοντόσπιτο τοῦ ἀφέντη ὅλοι θὰ μποροῦσαν ν' ἀπασχοληθοῦν, μὰ ποιός τάχα θὰ ἔσωζε τὶς ἀγελάδες;

Ἔτρεχε ὁλοένα καὶ στὸ τέλος ἔφτασε στὸ προαύλιο. Εἶδε τότε πως ὁ σταῦλος δὲν εἶχε πάθει τίποτε. Μόνο τὸ ἀρχοντόσπιτο εἶχε πάρει φωτιά. Ὁ Ὄργκ εὐχαρίστησε μέσα του τὸ Θεό. Καλύτερα τὸ ἀρχοντόσπιτο, παρὰ ὁ σταῦλος!...

Ἡ ἀγελάδες μουγγρίζαν ἀπὸ μέσα. Μὰ ὁ Ὄργκ προτίμησε νὰ πάη πρῶτα στὸ μέρος τῆς πυρκαϊᾶς. Μπορεῖ νὰ τὸν χρειαζόταν. Μὰ εἶδε ἀμέσως πὼς δὲν ὑπῆρχε πειὰ σωτηρία, γιατὶ ἡ οἰκοδομὴ καιγόταν κι' ἀπὸ τὶς τέσσερες γωνιές. Πλῆθος κόσμου ἦταν μαζευμένο ἐκεῖ.

Τὸ παλάτι τοῦ ἀφέντη του καιγόταν!...

— Τρέξτε, εἶπε ὁ Ὄργκ στὸν πρῶτο ποὺ συνάντησε. Ἔχει πολὺ νερὸ στὴ γοῦρνα τοῦ κήπου!

Μὰ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τὸν κύτταξε μὲ ἕνα βλέμμα σὰν τρελλοῦ, μὲ ἕνα χαμόγελο παράξενο καὶ δὲν ἀποκρίθηκε. Ὁ Ὄργκ προχώρησε. Ἀπ' τὰ παράθυρα τοῦ ἀρχοντόσπιτου εἶχαν πετάξει κάτω ἕνα σωρὸ ἔπιπλα, ρουχικά, σκεύη. Καὶ ἔξαφνα, μέσα σ' ἐκείνη τὴν ὀχλοβοή, ὁ Ὄργκ εἶδε κατάπληκτος κάποιον νὰ βάζη φωτιὰ μὲ ἕναν ἀναμμένο δαυλὸ σ' ὅλον αὐτὸν τὸ σωρό!

Καὶ τότε, αὐτὸς ποὺ δὲν εἶχε σκεφθῆ ποτὲ τίποτε στὴ ζωή του, ἄρχισε ἔξαφνα νὰ συλλογίζεται, σὰν ἕνα ἑλληνικὸ φῶς νὰ εἶχε ἀνάψει μέσ' στὸ μυαλό του. Κατάλαβε τότε ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶχαν μαζευτῆ ἐκεῖ γιὰ νὰ σβύσουν τὶς φλόγες, μὰ γιὰ νὰ τὶς ἀνάψουν!...

Μὲ τὴ σκέψι αὐτή, ὁ Ὄργκ αἰσθάνθηκε τὸν ἑαυτό του ἕτοιμο νὰ κλάψη. Ἔξαφνα ὅμως κάτι σκέφτηκε ἀκόμα:

— Γιατὶ μουγγρίζουν τόσο πολὺ οἱ ἀγελάδες; ἀναρωτήθηκε.

Καὶ ἀμέσως ἄρχισε νὰ τρέχη πρὸς τὸ σταῦλο. Κανεὶς δὲν τὸν ἐμπόδισε, γιατὶ ὅλοι ἦσαν ἀπασχολημένοι μὲ τὴ δουλειά τους.

Μπῆκε ἀπὸ τὴν πλαγινὴ πόρτα. Οὐρλιαχτὰ καὶ μουγγρητὰ ἀδιάκοπα γέμιζαν τὴν ὡραία καὶ μεγάλη ἐκείνη οἰκοδομή. Μερικὲς ἀγελάδες, ἡ δυνατώτερες, εἶχαν κόψει τὰ σχοινιά τους καὶ ἔτρεχαν ζετρελλαμένες ἐδῶ κι' ἐκεῖ καὶ χτυποῦσαν ἡ μιὰ τὴν ἄλλη μὲ τὰ κέρατά τους. Μὰ ἡ περισσότερες ἦσαν ξαπλωμένες, σὰν νὰ εἶχαν ψηθῆ ἀπὸ τὸν πυρετό, μὲ τὰ μάτια κατακόκκινα καὶ μουγγρίζανε βραχνά, πνιγμένα.

Ὁ Ὄργκ πλησίασε μιὰ ἀπ' αὐτές. Τὸ ζῶο γύρισε ἀλλοῦ τὸ κεφάλι του, σὰν νὰ πονοῦσε πολὺ καὶ τὰ βλέφαρά του ἔκλεισαν βαρειὰ κουρασμένα. Κι' ἔξαφνα, σὰν νὰ τὴν ἔπιασε λύσσα, ἔμπηξε τὰ κέρατά της στὴ φάτνη. Ὁ Ὄργκ ἔπιασε τότε τὰ μαστάρια της. Ἦταν σκληρὰ σὰν πέτρα. Ζεστά, πρισμένα.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ Ὄργκ νόμισε πὼς μέσα σ' αὐτὸν τὸ σταῦλο θὰ τἄλευε τὸ μυαλό του. Ἡ ἀγελάδες εἶχαν πάνω ἀπὸ τέσσερες μέρες νὰ φᾶνε, νὰ ποτιστοῦν, ν' ἀρμεχτοῦν... Τὶς εἶχαν ἐγκαταλείψει στὴν τύχη τους... Μὰ γιατί αὐτό; Μήπως; ἡ ἀγελάδες εἶχαν κάνει κακὸ σὲ κανέναν; Μήπως ἔφταιγαν αὐτές, ἂν κατοικοῦσαν σὲ ἕνα ἀληθινὸ παλάτι;

Ὁ Ὄργκ δὲν μπόρεσε πειὰ νὰ κρατηθῆ καὶ τρέχοντας ἔφυγε, σὰν ὅλο ἐκεῖνο τὸ κοπάδι τῶν ζώων νὰ ὁρμοῦσε ἀφηνιασμένο, ἐπάνω του.

— Ἡ ἀγελάδες... Ἡ ἀγελάδες... τραύλιζε ὁλοένα στὸ δρόμο.

Μὰ κανεὶς δὲν τὸν ἄκουγε...

Ἔξαφνα, καθὼς ἔτρεχε, διέκρινε κάποια σκιὰ νὰ σκαρφαλώνη στὴ γωνία τοῦ σταύλου πρὸς τὴ στέγη, κρατῶντας στὰ χέρια ἕναν ἀναμένο δαυλό. Ἀμέσως ὁ Ὄργκ κατάλαβε τοὺς σκοπούς του.

Πήγαινε νὰ βάλη καὶ στὸ σταῦλο φωτιά!...

Ἔπειτα εἶδε κι' ἄλλες ἀκόμα σκιὲς νὰ τρέχουν πρὸς τὸ σταῦλο. Ὁ Ὄργκ ἔνιωσε τότε τὸ κεφάλι του νὰ τοῦ πονάη δυνατά. Γύρισε καὶ ἄρχισε νὰ τρέχη κι' αὐτὸς πρὸς τὸ σταῦλο. Οὐρλιαζε κι' αὐτὸς καὶ τὸ οὐρλιαχτό του ἔσμιγε μὲ τὰ μουγγρητὰ τῶν ἀγελάδων.

Μόλις ἔφτασε στὸ σταῦλο, ὥρμησε πάλι μέσα. Ἡ στέγη εἶχε πάρει πειὰ φωτιά, καπνὸς εἶχε πλημμυρίσει πυκνὸς ὅλη τὴν οἰκοδομή. Τότε μιὰ τελευταία λογικὴ ἰδέα ξεπήδησε μέσα στὴ σκέψι του:

— Γιατὶ δὲν σώζουν τὰ ζῶα ἀπ' τὴ φωτιά; Γιατί δὲν ἀνοίγουν τὴ μεγάλη πόρτα γιὰ νὰ φύγουν;

Καὶ τότε σὰν ἀπάντησι, τοῦ ἦρθε μιὰ ἄλλη σκέψι:

— Γιατί; Γιατὶ ἀπὸ τὶς ἀγελάδες ἄρχισαν ὅλα. Ζοῦσαν καλύτερα ἡ ἀγελάδες ἀπὸ τοὺς ἐργάτες, καὶ αὐτοὶ ἐκδικοῦνται τώρα...

Σὲ λίγο ἀναμμένα ξύλα ἄρχισαν νὰ πέφτουν ἀπὸ τὴν ὀροφή. Τὰ ζῶα ἔτρεχαν ἀλαφιασμένα ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ στὴν ἄλλη, μὰ κι' ὁ Ὄργκ ἔτρεχε ἀπ' ἐδῶ κι' ἀπ' ἐκεῖ, σὰν τρελλός. Τί μποροῦσε νὰ κάνη μόνος του; Ἔξαφνα, σκόνταψε κάπου καὶ ἔπεσε. Σηκώθηκε τρικλίζοντας. Μποροστά του κειτόταν μιὰ νεκρὴ ἀγελάδα, ποὺ μόλις εἶχε γεννήσει μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ σάλαγο. Τὸ δαμαλάκι τῆς, ὑγρὸ ἀκόμα, προσπαθοῦσε νὰ στηριχθῆ στὰ τρεμάμενα πόδια του κι' ἀποζητοῦσε μὲ τὰ χείλη τὰ μαστάρια τῆς μητέρας του.

Ὁ Ὄργκ κινήθηκε τότε, ὄχι πειὰ ἀπὸ σκέψι, μὰ ἀπὸ ἔνστικτο. Ἄρπαξε τὸ μοσχαράκι στὴν ἀγκαλιά του καὶ τράβηξε πρὸς τὸ παράθυρο. Ὅλα τὰ ἄλλα τοῦ ἦταν ἀδιάφορα τώρα. Κουβαλοῦσε τὸ μοσχάρι, σὰν νὰ κουβαλοῦσε ἕνα μωρό.

Ἡ ζέστη μέσα στὸν σταῦλο γινόταν ἀποπνοϊκτική.

Ἔφτασε στὸ παράθυρο κι' ἀνέβηκε σ' ἕνα σαμάρι γιὰ νὰ τὸ φτάση. Προσπάθησε ν' ἀνοίξη, μὰ δὲν τὰ κατάφερνε καὶ ἔσπασε τὸ τζάμι μὲ τὴ γροθιά του.

Σήκωσε τὸ μοσχάρι ψηλὰ καὶ ἀνέβηκε ὁ ἴδιος στὸ ὕψος τοῦ παραθύρου...

Καὶ τότε ἔξαφνα, κάτι τὸ βαρὺ καὶ τὸ πυρακτωμένο ἔπεσε ἐπάνω του. Ἕνα ἀναμμένο δοκάρι εἶχε πέσει στὸ κεφάλι του.

Καὶ ὁ Ὄργκ σωριάστηκε νεκρός, ἐπάνω στὸ μοσχάρι ποὺ βογγοῦσε...

Α'Ι'ΝΟ ΚΑΛΛΑΣ

ΛΑ'Ι'ΚΕΣ ΔΟΞΑΣΙΕΣ

Η ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΕΣ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

Στὴ νῆσο Κέα, ὅπως καὶ σὲ πολλὰ ἄλλα μέρη, πιστεύουν πὼς οἱ διάφοροι ἅγιοι τῆς ἐκκλησίας μας ἔχουν ὁ καθένας τους κι' ἀπὸ μιὰ θαυματουργὴ ἰδιότητα, γιὰ τὴν ὁποία καὶ τιμῶνται ξεχωριστὰ ἀπ' τοὺς κατοίκους.

Ἔτσι ἡ Ἁγία Ἄννα δίνει ἄφθονο γάλα στὶς μητέρες ποὺ θηλάζουν. Ὁ Ἅγιος Ἐλευθέριος εἶνε προστάτης τῶν γυναικῶν καὶ τὶς «λευτερώνει» γρήγορα κατὰ τὴ γέννα τους. Ὁ Ἅγιος Συμεὼν θεραπεύει κάθε ἐξόγκωμα τοῦ σώματος. Ὁ Ἅγιος Θεόδωρος παρουσιάζει κατὰ τὸν ὕπνο στοὺς νέους τὴ γυναίκα ποὺ θὰ πάρουν καὶ στὰ κορίτσια τὸ μέλλοντα σύζυγό τους. Ὁ Ἅγιος Ἰσίδωρος βοηθεῖ γιὰ τὴν ἀνακάλυψι χαμένων πραγμάτων. Ὁ Ἅγιος Τρύφων κυνηγάει ἀπ' τοὺς κήπους καὶ τ' ἀμπέλια τὰ ποντίκια. Οἱ Ἅγιοι Μάμας, Μόδεστος καὶ Βλάσιος προστατεύουν τὰ κοπάδια. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Καλυβίτης προφυλάσσει ἀπ' τὴ θέρμη. Ὁ Ἅγιος Ἀρτέμιος θεραπεύει ὅσους πάσχουν ἀπὸ κήλη. Ὁ Ἅγιος Χαράλαμπος ἀπομακρύνει τὶς ἐπιδημικὲς ἀσθένειες καὶ ἰδίως τὴν πανοῦκλα. Ἡ Ἁγία Βαρβάρα προφυλάσσει τὰ μικρὰ παιδιὰ ἀπὸ τὴ βλογιά. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος θεωρεῖται ὡς διώκτης τῶν... ψειρῶν, ἐξ οὗ καὶ Ψειρίτης ἐπονομάσθη. Ὁ Ἅγιος Αἰμιλιανὸς καὶ ὁ Ἅγιος Προκόπιος κάνουν τὰ παιδιά, εὔγλωττα ὁ πρῶτος καὶ προκομένα ὁ δεύτερος. Τέλος, ἡ Ἁγία Εἰρήνη γιατρεύει τὰ καχεκτικά.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

ΕΝΑΣ ΥΠΕΡΟΧΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ

Ὁ συγγραφεὺς Ντυκλὸ συνήθιζε νὰ λέη:

— Οἱ ἰσχυροὶ τῆς ἡμέρας δὲν τρέφουν καμμιὰ συμπάθεια πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων. Μᾶς ἀποφεύγουν ὅπως ἀποφεύγουν οἱ κλέφτες τὸ φῶς.

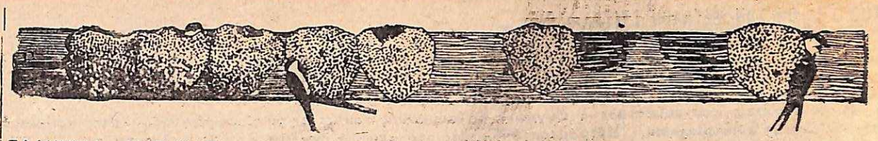

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗ

Η ΚΥΡΙΑ ΕΛΕΝΗ

Ἀγαποῦσα! Ἀγαποῦσα σὰν τρελλὸς τὴ δασκάλα μου, τὴν κυρία Ἑλένη, ποὺ μᾶς ἔκανε ὁδικήν.

Ἦταν μελαχροινὴ καὶ παχουλὴ κοπελλοῦδα καὶ σὰν τὴν ἐκύτταζα γιὰ πολλὴ ὥρα μοῦ ἔκανε ἐντύπωσι ζαχαρωμένης χουρμάδας, ποὺ γεμίζει τὸ στόμα μας ἀπὸ γλύκα κι' ἄρωμα ἀφρικανικό.

Τῆς πήγαινα ταχτικὰ ὀπὸ τὸν κῆπο μας λουλούδια καὶ κείνη, παίρνοντάς τα, μὲ χάϊδευεν ἀπαλὰ-ἀπαλά, κάνοντάς με νὰ νοιώθω μέσα μου μιὰ ἐξαιρετικὴ συγκίνησι.

Τόσο τὴν ἀγαποῦσα, ὥστε θὰ ἤθελα πολὺ νὰ ἦταν γυναῖκα μου, νὰ φόραγε μιὰ τουαλέττα μὲ τουρνοῦρι, ὁλόκληρη ἀπὸ μενεξελὶ μεταξωτὸ σκεπασμένο μὲ μαῦρο κέντημα, σὰν κι' ἐκείνη τῆς μαμᾶς γιὰ τὶς βίζιτες. Τότε θὰ πηγαίναμε μαζὶ στὰ ἐμπορικά, ὁποῦθε θὰ μᾶς κουβαλοῦσαν τὰ παιγνίδια μὲ καλάθια καὶ θὰ γυρίζαμε ἔπειτα στὸ σπίτι, ὅπου θὰ παίζαμε μὲ τοὺς φίλους μας, βγάζοντας ἀπ' τὸ ντουλάπι ὅλες τὶς κομπόστες γιὰ νὰ τὶς σερβίρωμε στοὺς καλεσμένους.

Ὅταν μπήκαμε στὴ δεύτερη ἑξαμηνία, ἡ κυρία Ἑλένη μᾶς παράδιδε καὶ τὸ μάθημα τῆς Ἱερᾶς Ἱστορίας. Καὶ ἀνάμεσα στ' ἄλλα, μᾶς διηγόταν τὸ γραφικὸ ειδύλλιο τοῦ Βοὸζ καὶ τῆς Ρούθ. Κι' αὐτὸ μᾶς τὸ διηγόταν ἡ κυρία Ἑλένη μ' ἀνέκφραστη σεμνότητα, ἔχοντας τὰ δάχτυλα ἰῶν χεριῶν της μπερδεμένα πάνω στὰ γόνατά της, ἔτσι ὅπως ζωγραφίζουν μερικὲς καλόγρηες πάνω σὲ πεζούλια παλαιῶν πετρόχτιστων μοναστηριῶν νὰ κυττάζουν καθισμένες τοὺς δειλινοὺς δρίζοντας, ὅπου λιγοθυμᾶσαι ἡ σκιὰ ἑνὸς καμπαναριοῦ, καμπαναριοῦ ποὺ ὑψώνεται σὰν τελευταῖο «Ἀμὴν» τῶν γήϊνων ποὺ κοιμοῦνται πρὸς τοῦ ἄπειρου τὰ μάτια τ' ἀσημένια ποὺ ξυπνοῦν καὶ τρεμοπαίζουν.

Ἀκούγοντάς την, φανταζόμουν πὼς ἔβγαινα στ' ἀλώνι μου νὰ δῶ τὰ γεννήματά μου, Βοὸζ ἐγὼ μὲ γένεια καὶ κοιλιὰ λευϊτική, σέρνοντας τὴν πορφύρα μου πάνω σὲ δέσμες στάχια σωριασμένα στὸ διάβα μου ἀπὸ δούλοις σκυφτούς. Τότε κύτταζα γιὰ πρώτη φορὰ τὴ Ρούθ, ἡ ὁποία δὲν ἦταν ἄλλη ἀπὸ τὴν κυρία Ἑλένη, ποὺ προσπάθαγε ἡ δύστυχη, ὅλη ἱδρώτα καὶ κούρασι, νὰ μαζώξη ὅσα στάρια εἶχαν μείνει ἀπάνω στὴ γῆ, τὴ φλογισμένη ἀπὸ τὸν ἄσπρον ἥλιο τῆς Ἰουδαίας.

Ἔτρεχα τότε καὶ ριχνόμουνα στὰ πόδια της, ὀχυρωμένος πίσω ἀπ' τὴ μεταμφίεσί μου, γιὰ νὰ τῆς πῶ πόσο τὴν ἀγαποῦσα, νὰ τὴ βάλω νὰ μοῦ τραγουδήση καὶ νὰ τὴν ὁδηγήσω στὸ σπίτι μου, ὅπου ἡ ὑπηρέτρια θὰ μᾶς ἔδινε τὸ ἀγαπημένο μου κεντί, ψωμὶ γωνιὰ ξεροψημένο καὶ χαλβᾶ φτιαγμένο ἀπὸ σιμυδάλι καὶ μύγδαλα.

* * *

Αὐτὴ τὴν ἐποχὴ τῆς σχολικῆς ζωῆς μου τὰ κορίτσια ἀρχίσανε νὰ τραβιῶνται ἀπὸ κοντά μου, λέγοντας μ' ἕνα κωμικὸ ὕφος σεμνότυφης γεροντοκόρης:

— Ἀγόρια μὲ ἀγόρια, κορίτσια μὲ κορίτσια...

Βρέθηκα λοιπὸν ξένος μεταξὺ τοῦ θουρυβοποιοῦ στοιχείου τῶν ἀρσενικῶν ὁμοίων μου, ποὺ μὲ ὑποδέχτηκαν μὲ καρπαζιές.

Ὁ Ἀντώνης τότε ἦταν ὁ κολύτερός μου φίλος, γιατὶ φαινόταν ἡσυχώτερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ ἤθελε κι' αὐτὸς σὰν κι' ἐμένα νὰ γίνη δεσπότης. Πολλὲς φορὲς πήγαινα στὸ σπίτι του, μεταμορφώναμε μιὰ καρέκλα σὲ ἱερὸ βῆμα κουκουλώνοντάς τηνε μὲ τὸ φανταχτερὸ σκέπασμα τοῦ τραπεζιοῦ, καθίζαμε κεῖ πάνω ἕνα κόνισμα κι' ἡ λειτουργία ἄρχιζε.

Ὁ Κώστας, ἕνας ἄλλος συμμαθητής μας, ἤθελε νὰ γίνη κουρέας, γιατὶ εἶχε ὡραῖα μαλλιὰ καὶ τοῦ ἀρέσαν ὀτεροβολικὰ ἡ πομάδες καὶ τ' ἀρώματα. Ὁ Σπύρος, ἕνα ζωηρὸ προσωπάκι ὅλο ἐλιές, σὰν νὰ τοῦ εἶχε πιτσιλίσει τὴν ἐπιδερμίδα κανένα πινέλο μὲ μαύρη μπογιά, θὰ γινότανε ζαχαροπλάστης καὶ θὰ πουλοῦσε ἀποκλειστικὰ ζαχαρωτὰ τῆς μαστίχας. Ὁ Γιῶργος θὰ πήγαινε στὴν Ἀθήνα νὰ γίνη ἀξιωματικὸς καὶ χρόνι! θἄσφαζε ὅλους τοὺς Τούρκους ὅταν θὰ κήρυτταν τὸν πόλεμο. Ὁ Ἐπαμεινώνδας, ἕνας κιτρινάρης μὲ μάτια ψαριοῦ καὶ νύχια βουτημένα σ' ἀπαρηγόρητο πένθος, ἐρχότανε νὰ μᾶς φωνάξη, ἀρπάζοντας ἀπὸ τὰ μαλλιὰ ὅποιον τύχαινε, πὼς θὰ γινότανε γιατρὸς κι' ἔσκυβεν ἔπειτα νὰ μᾶς πῆ οτ' αὐτὶ ἕνα σωρὸ βρωμόλογα. Ἦταν κι' ἕνας ἄλλος, ἀδύνατος καὶ μελαψὸς σὰν ψηλοκομμένη φέτα ἀπὸ κρέας παστωμένο, ποὺ ὅταν τὸν ρωτάγαμε τί θὰ γίνη ὅταν μεγαλώση, τέντωνε τὰ δύο του χέρια σὰν νὰ βάσταγε γκέμια ἀλόγων, μιμόταν μὲ τὰ πόδια του στὸ πάτωμα τὸ πατατράκι τῶν πετάλων καὶ σχεδιάζοντας μιὰ περίεργη γκρμάτσα γιὰ νὰ φωνάξη «βάρδα μπρός», μᾶς ἔλεγε πὼς θὰ γινόταν ἀμαξᾶς.

Ἡ κυρία Ἑλένη ἔξαφνα ἕνα πρωὶ δὲν ἐφάνηκε. Πέρασαν τρεῖς μέρες κι' ἡ γλυκειὰ φωνή της δὲν ἀκούστηκε μέσα στὴν τάξι. Φανταζόμουνα πὼς ὁ ἕνας ἔπειτα ἀπ' τὸν ἄλλον ἄρχισαν οἱ συγγενεῖς της νὰ πεθαίνουν καὶ χαιρόμουν πιστεύοντας πὼς ἔτσι θἄμενα μόνος ἐγὼ ποὺ θὰ τὴν ἀγαποῦσα σὰν δική μου.

Μὰ ἕνα ἀπόγεμμα, ἐκεῖ ποὺ μὰ στριφνὴ δασκάλα μὲ μάλωνε γιατὶ δὲν ἐγνώριζα τὸ μάθημα τῆς ἀριθμητικῆς, ἄνοιξε μὲ χαρούμενη βιασύνη ἡ πόρτα τῆς τάξης καὶ μπῆκε ὁ διευθυντὴς τοῦ σχολειοῦ. Τὸν ἀκολουθοῦσε μιὰ ὑπηρέτρια κρατῶντας ἕνα μεγάλο δίσκο ἀσημένιο, γεμᾶτο κουφέτα, καὶ ὁ διευθυντὴς ἀρχίνησε νὰ τὰ σκορπᾶ στὸν ἀέρα, πάνω στὰ θρανία, ἐδῶ κι' ἐκεῖ, φωνάζοντας θριαμβευτικὰ πὼς ἡ κυρία Ἑλένη στεφανώθηκε χτὲς τὸ βράδυ κι' ἔστελνε τώρα τὰ κουφέτα αὐτὰ στ' ἀγαπημένα μαθητούδια της γιὰ νὰ τῆς εὐχηθοῦν καλορρίζικα.

Ὅλα τὰ παιδιὰ ὥρμησαν νὰ μαζέψουν μέσα στὶς τσέπες τους ἀπὸ τ' ἀέλπιστο δῶρο, βγάζοντας φωνὲς κομμένες ἀπ' τὴ συγκίνησι τῆς λειχουδιᾶς. Μόνος ἐγὼ δὲν κουνησα ἀπ' τὴ θέσι μου. Κι' ὅπως ἕνας γεωργὸς ἀνοίγει τὴν πόρτα τῆς καλύβας του μ' ἀπόγνωσι ἔπειτα ἀπὸ ἀνοιξιάτικη θύελλα, ἐκύτταξα μποροστά μου ἕναν κάμπο, τὸν κάμπο τὸ δικό μου, ὅπου μόλις ἐχτὲς ἀνάσαινε ἀπὸ τὴ γῆ τὸ πρῶτο χορτάρι τῆς ἀγάτης μου, πλημμυρισμένο τώρα, τὸ χῶμα σκαμμένο, ὁλόκληρη τὴ συγκομιδὴ καταστραμμένη ἀπὸ αἰφνίδιο χαλάζι, ποὺ εἶχε πιναχτῆ ἐπάνω της τόσο μεγάλο, ὅσο μεγάλα εἶνε τὰ κουφέτα ποὺ μοιράζουν στὸ στεφάνωμα.

ΠΛ. ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗΣ

ΤΟ ΨΩΜΙ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΗ

Ἐργάτη, ὀκνὸς ὅταν περνῶ ποὺ τρῶς
(καὶ σὲ κυττάζω,
ντροπαλὰ στέκω, εὐλαβικά, καὶ σὰ νὰ
(τὰ δοξάζω,
μὲ τῆς δουλειᾶς τὸν κάματο καὶ μὲ τὸν
(ἱδρωτά σου
μυρωμένα, τὸ μαῦρο σου ψωμὶ καὶ τὴν
(ἐλιά σου.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΣΑΤΩΒΡΙΑΝΔΟΣ ΚΑΙ ΟΥΓΚΩ

Ἡ ἀντιδράσεις ποὺ συνάντησε ὁ Οὐγκώ. Ὁ θαυμασμός του προς τὸ Σατωβριάνδο. Ἕνα ποίημα ποὺ τὸν κάνει διάσημο. Ὁ Σατωβριάνδος ἐνθουσιάζεται. Ἡ τρομερὴ ἐπίσκεψις στὸ μεγάλο συγγραφέα. Ἡ καλοσύνη τοῦ Σατωβριάνδου καὶ ἡ... πλῆξις τοῦ Οὐγκώ. Ὅπου ὁ Σατωβριάνδος παίρνει τὸ μπάνιο του μπροστὰ στὸ νεαρὸ ποιητή. Ἡ πόζα τῆς κυρίας Σατωβριάνδου! Διπλωματικὸς ὑπάλληλος μὲ τὸ στανιὸ κτλ. κτλ.

Εἶνε γνωστὸν πόσο μεγάλη ἦταν ἡ ἀντίδρασις ποὺ συνάντησε ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ στὴν ἀρχὴ τοῦ ποιητικοῦ του σταδίου ἀπὸ τοὺς παλαιοτέρους συναδέλφους του. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτούς, ὁπαδοὶ τῆς σχολῆς τῶν κλασσικιστῶν, ἔβλεπαν μὲ ἀγανάκτησι τὸν νέο αὐτὸν ποιητή, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν τόλμη νὰ θέλη νὰ ἐπιβάλη μιὰ νέα σχολή, τὴν «ρωμαντική»! Τὸ Κοινὸν κορόϊδευε ἐπίσης τὸν Οὐγκὼ καὶ τοὺς λίγους ὁπαδούς του, οἱ κριτικοὶ τὸν ἔβοιζαν καὶ οἱ σατιρογράφοι τῆς ἐποχῆς εἶχαν βρῆ ἀφορμὴ νὰ ἐπιδεικνύουν τὸ πνεῦμα τους, παρωδοῦντες τὰ ποιήματά του. Ἐλάχιστοι νέοι μόνον ἐγκολπώθηκαν ἀμέσως τὶς νεωτεριστικές του ἰδέες. Ἡ ἀντίδρασις, ὡστόσο, αὐτή, ἀντὶ ν' ἀποθαρρύνη τὸν νέο ποιητή, τοῦ ἔδινε, ἀντιθέτως, ἀκόμα περισσότερο θάρρος γιὰ ν' ἀγωνισθῆ...

Ὁ Οὐγκὼ βέβαια πικραινόταν σ' βάθος τῆς ψυχῆς του μὲ τὴ γενικὴ αὐτὴ καταιγαγὴ ἐναντίον του... Ἐξακολουθοῦσε ὅμως, μὲ τὴν ἴδια πάντα ὁρμή, νὰ γράφη καὶ νὰ διαβάζη. Ἐδιάβαζε πρὸ πάντων τὰ ἔργα τοῦ Σατωβριάνδου. Ἂν καὶ δὲν ἐγνώριζε προσωπικὰ τὸ συγγραφέα τῶν «Μαρτύρων», ἔτρεφε ὅμως ἄπειρη ἐκτίμησι πρὸς αὐτόν. Συμφωνοῦσε δὲ μαζύ του καὶ σὲ πολλὰ ζητήματα, ὅπως στὴν πίστι του πρὸς τὴ θρησκεία, στὴν ἀφοσίωσί του στὸ βασιλέα κτλ. Γιατί ὁ Οὐγκώ, τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν ἀκόμα φανατικὸς βασιλικός... Ὅταν μάλιστα ἐδολοφονήθη ὁ δοὺξ τοῦ Μπερρού, ἔγραψε μιὰν ὠδή, ἡ ὁποία ἄρεσε τόσο πολὺ στὸν τότε βασιλέα Λουδοβίκο ΙΗ', ὥστε τὴν ἔμαθε ἀπέξω καὶ τὴν ἀπήγγειλε!

Μὰ καὶ ὁ Σατωβριάνδος, ὅταν ἐδιάβασε τὴν ὠδὴ αὐτή, ἐνθουσιάστηκε. Μιὰ μέρα δέ, καθὼς κουβέντιαζε μὲ κάποιον βουλευτὴ τῆς δεξιᾶς, ἐξέφρασε ὅλο τὸν θαυμασμό του γιὰ τ' ποίημα αὐτὸ καὶ πρόσθεσε ὅτι ὁ ποιητὴς ποὺ τὸ εἶχε γράψει ἦταν ἕνα ὠδιπέροχο παιδί! (Ἀνφὰν-σουμπλίμ)!

Ὁ βουλευτὴς ἀνέφερε τὴν φράσι αὐτὴ τοῦ Σατωβριάνδου σὲ κάποιαν ἄρθρο ποὺ ἔγραψε σὲ μιὰν ἐφημερίδα καὶ ἔτσι ὅλος ὁ κόσμος ἔμαθε τὰ ἐπαινετικὰ λόγια ποὺ εἶχε πῆ ὁ μέγας συγγραφεὺς γιὰ τὸν Οὐγκώ, ὁ ὁποῖος ἔγινε πειὰ γνωστότατος.

Ὁ Οὐγκώ, φυσικά, ἔσπευσε νὰ πάη νὰ εὐχαριστήση τὸ βουλευτὴ γιὰ τ' ἄθρο του. Τὸν Σατωβριάνδο ὅμως δὲν τόλμησε νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ... Ν-σταλδὸς καθὼς ἦταν, φοβόταν πὼς θὰ τὰ ἔχανε μόλις βρισκόταν ἀντιμέτωπος πρὸς τὸν μεγάλο αὐτὸν συγγραφέα. Ὁ Σατωβριάνδος ὅμως παραξενεύτηκε πολὺ γι' αὐτὸ καὶ ἐξέφρασε τὰ παράπονά του στὸν φίλο του τὸν βουλευτή, ὁ ὁποῖος πάλι φρόντισε νὰ τὰ διαβιβάση στή... μητέρα τοῦ ἀντλίκου ποιητοῦ. Ἡ κυρία Οὐγκὼ κολακεύτηκε ὑπερβολικὰ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἔδειχνε ὁ διάσημος λογοτέχνης γιὰ τὸ γιό της καὶ συνέστησε στὸ Βίκτορα νὰ πάη ἀμέσως νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ. Ἔτσι ὁ Οὐγκώ, ὁ ὁποῖος ὑπάκουε τυφλὰ τὴ μητέρα του, ἀναγκάσθηκε, θέλοντας καὶ μή, νὰ πάη στὸ βουλευτὴ καὶ νὰ τὸν παρακαλέση νὰ τὸν συνοδεύση στὸ σπίτι τοῦ Σατωβριάνδου.

Πράγματι, τὴν ἄλλη μέρα, στὶς 7 τὸ βράδυ, ὁ κ. Ἀζιέ—ἔτσι λεγόταν ὁ βουλευτὴς—πέρασε ἀπὸ τὸ σπίτι του γιὰ νὰ τὸν πάρη νὰ πάνε στοῦ Σατωβριάνδου. Φανταζοῦστε δὲ τὴ συγκίνησι τοῦ νεαροῦ ποιητοῦ ὅταν ἔφθασε στὸ μέγαρο τοῦ συγγραφέως, τὸν ὁποῖον τόσο ἐθαύμαζε.

Ὁ Β. Οὐγκώ, ὅταν ἐπεσκέφθη τὸν Σατωβριάνδο

Ὁ κ. Ἀζιὲ χτύπησε τὸ κουδούνι καὶ σὲ λίγο ἄνοιξε τὴν ἐξώπορτα ἕνας λακὲς μὲ οἰκοστολή, ὁ ὁποῖος εἰσήγαγε τοὺς δυὸ ἐπισκέπτας μέσα σ' ἕνα εὐρύχωρο σαλόνι, ὅπου βρισκόταν ὁ Σατωβριάνδος καὶ ἡ γυναίκα του. Ἡ κυρία Σατωβριάνδου, βλέποντας τοὺς ἐπισκέπτας, δὲν κουνήθηκε καθόλου ἀπὸ τὴ θέσι της. Ὁ Σατωβριάνδος ὅμως σηκώθηκε ἀμέσως καὶ προχωρώντας πρὸς τὸν νεαρὸ ποιητή, ὁ ὁποῖος θὰ μποροῦσε νάταν καὶ ἐγγονός του, τοῦ εἶπε:

—Κύριε Οὐγκώ, εἶμαι ἐνθουσιασμένος ποὺ σᾶς βλέπω... Ἐδιάβασα τοὺς στίχους σας. Ὑπάρχουν μέσα σ' αὐτοὺς πράγματα, τὰ ὁποῖα κανένας ποιητὴς τῆς ἐποχῆς μας δὲν θὰ μποροῦσε νὰ γράψη...

Ὁ Οὐγκὼ κοκκίνησε καὶ κουρμουρίσε μερικὰ εὐχαριστήρια λόγια. Μὰ τὰ εἶχε χάσει ἐντελῶς. Εὐχόταν μέσα του ν' ἀνοίξη ἡ γῆ νὰ τὸν καταπιῆ!... Ἂν μποροῦσε μάλιστα, πολὺ εὐχαίστως θὰ ἐτοέπετο εἰς φυγήν... Εὐτυχῶς τὴν στιγμὴ ἐκείνη μπῆκαν μέσα δυὸ οἰκογενειακοὶ φίλοι τοῦ Σατωβριάνδου καὶ ἡ συζήτησις ἐγενικεύθη. Ὁ Οὐγκὼ κάθησε παράμερα σὲ μιὰ καρέκλα καὶ ἀπ' ἐκεῖ μπόρεσε νὰ παρακολουθῆ προσεχτικὰ τὸ ἴνδαλμά του...

Ὁ Σατωβριάνδος εἶχε, στὸ ὕψος του καὶ στὸ βάδισμά του, κάτι τὸ στρατιωτικό. Φοροῦσε μιὰ μαύρη ρεδιγκότα, κουμπωμένη ὡς τὸ λαιμό. Τὸ μεγαλοπρεπὲς παρουσιαστικό του ἐπρόδιδε ὅλη τὴν ἀρχοντιά του... Ἦταν ὁμιλητικώτατος καὶ ἀπευθυνόταν κυρίως στὸν νεαρὸ Οὐγκώ, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀρχίσει ἐν τῷ μεταξὺ νὰ ξεθαρρεύη κάπως..... Τέλος, ὅταν ἐσκοτείνιασε, ὁ κ. Ἀζιὲ σηκώθηκε καὶ ἀμέσως ὁ Οὐγκὼ τὸν ἐμιμήθηκε. Ὁ Σατωβριάνδος συνώδευσε τοὺς δυὸ ἐπισκέπτας ὡς τὴν ἐξώπορτα, καὶ, πρὶν τὸν ἀποχαιρετήση, παρακάλεσε τὸν Οὐγκὼ νὰ τὸν ἐπισκέπτεται κάπου-κάπου...

Ὅταν βρέθηκε στὸν δρόμο, ὁ Οὐγκὼ ἀνέπνευσε μὲ ἀνακούφισι.

—Ἔ, λοιπόν;... Θάσαι εὐχαριστημένος, φαντάζομαι!... τοῦ εἶπε ὁ κ. Ἀζιέ.

—Ναί, ἀπάντησε ὁ Οὐγκώ, εἶμαι εὐχαριστημένος, γιατί... ἐφύγαμε!

—Πῶς! φώναξε ὁ βουλευτής. Μὰ ὁ κ. Σατωβριάνδος σοῦ φέρθηκε μ' ἐξαιρετικὴ φιλοφροσύνη. Ὁλόενα σ' σένα μιλοῦσε... Δὲν τὸν ξέρεις, τί ἄνθρωπος εἶνε.... Πολλὲς φορὲς μένει τέσσερες καὶ πέντε ὧρες χωρὶς ν' ἀνοίξη τὸ στόμα του... Γιὰ σένα ὅμως ἔκανε σήμερα ἐξαίρεσι! Εἶσαι ἀχάριστος!...

Ὁ Οὐγκὼ ὅμως ἐπέμεινε στὴν ἰδέα του. Προτιμοῦσε τὸ Σατωβριάνδο... στὰ βιβλία του, παρά... ἐκ τοῦ φυσικοῦ!...

***

Γιὰ νὰ εὐχαριστήση, ἐν τούτοις τὴ μητέρα του, ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ ἔκανε καὶ δεύτερη ἐπίσκεψι στὸ διάσημο συγγραφέα.

Ἡ κυρία Σατωβριάνδου οὔτε αὐτὴ τὴ φορὰ καταδέχθηκε νὰ προσέξη τὸ «παιδαρέλι» αὐτό. Ὁ Σατωβριάνδος ὅμως τὸν δέχθηκε μὲ μεγάλη ἐγκαρδιότητα.

—Ἀ! καλημέρα! τοῦ φώναξε μόλις τὸν εἶδε. Καθῆστε... Τί γίνεσθε; Ἐργασθήκατε διόλου ἀπὸ τὴν τελευταία φορὰ ποὺ ἰδωθήκαμε;

Ὁ Οὐγκὼ ἀπάντησε ὅτι εἶχε γράψει μερικοὺς στίχους.

—Ἀ! Τί ὡραῖα!... φώναξε ὁ Σατωβριάνδος. Στίχους! Γράφετε στίχους!... Αὐτὴ εἶνε ἡ πραγματικὴ τέχνη!... Βρίσκεστε σ' ἕνα ἐπίπεδο παραπάνω ἀπὸ μένα!... Πραγματικὸς συγγραφεὺς εἶνε ὁ ποιητής!... Ἔγραφα κι' ἐγώ, κάποτε, στίχους καὶ μετανοῶ ποὺ δὲν ἐξακολούθησα... Ἔχω γράψει μάλιστα καὶ μιὰ ἔμμετρη τραγῳδία; Πρέπει νὰ σᾶς διαβάσω μιὰ σκηνή...

Καί, γυρίζοντας πρὸς τὴ διεύθυνσι τῆς πόρτας, φώναξε:

—Πιλόργκ, ἔλα, σὲ χρειάζομαι..

Ἀμέσως μπῆκε μέσα ἕνας κύριος μὲ κόκκινα μαλλιὰ καὶ φαβορίτες.

—Φέρε μου τὰ χειρόγραφα τοῦ «Μαῦσῆ»... τοῦ εἶπε ὁ συγγραφεύς.

Ὁ Πιλόργκ ἦταν ὁ γραμματεὺς τοῦ Σατωβριάνδου. Ἡ δουλειά του ἦταν τρομαχτική. Μόιον ἡ ἀλληλογραφία τὴν ὁποίαν τοῦ ὑπαγόρευε καθημερινῶς ὁ Σατωβριάνδος, τοῦ σκλάβωνε ἕνα σωρὸ ὧρες. Ἐκτὸς αὐτοῦ ὅμως, ἦταν ἀναγκασμένος ν' ἀντιγράψη τὰ γράμματα τοῦ κυρίου του σὲ ἕνα εἰδικὸ βιβλίο, γιὰ νὰ τὰ βροῦν, ἀργότερα, οἱ μεταγενέστεροι.

Ὁ γραμματεὺς ἔφερε σὲ λίγο τὰ χειρόγραφα τῆς τραγῳδίας καὶ ὁ Σατωβριάνδος ἄρχισε τὴν ἀνάγνωσι... Οἱ στίχοι ἦταν ἀπαίσιοι, ὁ Οὐγκὼ ὅμως, ἀπὸ εὐγένεια, τοὺς βρῆκε «πολὺ καλούς». Ὅταν τελείωσε τὸ διάβασμα, μπῆκε μέσα στὸ δωμάτιο ἕνας ὑπηρέτης κουβαλῶντας μιὰ λεκάνη γεμάτη νερό. Ὁ Οὐγκὼ σηκώθηκε τότε γιὰ νὰ φύγη, ὁ Σατωβριάνδος ὅμως τὸν ἐκράτησε, καί, χωρὶς νὰ τὸν νοιάζη γιὰ τὴν παρουσία τοῦ νεαροῦ ποιητοῦ... γδύθηκε καὶ ἔκαμε τὸ μπάνιο του μπροστά του.

***

Κατ' ἀπαίτησιν τῆς κυρίας Οὐγκώ, ἡ ἐπισκέψεις τοῦ Βίκτορος στὸν διάσημο συνάδελφό του συνεχίστηκαν. Μὰ ὁ φτωχὸς Βίκτωρ, παιδὶ καθὼς ἦταν, ἀνιοῦσε τρομερὰ κοντὰ στὸ μεγάλο συγγραφέα... Τί νὰ ἔκανε ὅμως... Δὲν μποροῦσε νὰ κακοκαρδίση ἕναν τόσο μεγάλο καὶ τόσο καλὸ θαυμαστή του!...

Φανταστῆτε λοιπὸν τὴ χαρά του ὅταν πληροφορήθηκε μιὰ μέρα ὅτι ὁ Σατωβριάνδος εἶχε διοριστῆ πρεσβευτὴς στὸ Βερολίνο. Κατανοουσασμένος ἔτρεξε νὰ τὸν συγχαρῆ καί... νὰ τὸν

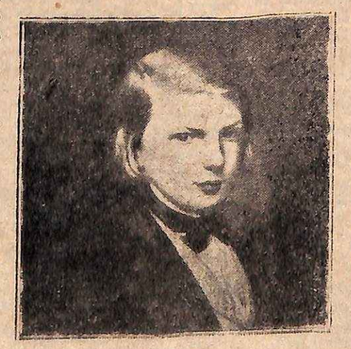

Ὁ Β. Οὐγκὼ στὴ νεανική του ἡλικία

ἀποχαιρετήση.

—Πῶς! Ἦλθες νὰ μ' ἀποχαιρετήσης! τοῦ εἶπε ὁ νέος πρεσβευτής. Μὰ θἀρθῆς καὶ σὺ μαζύ μου...

Ὁ Βίκτωρ τὸν ἐκύτταξε κατάπληκτος.

—Βεβαιότατα! ἐξακολούθησε ὁ Σατωβριάνδος. Σᾶς.... προσκόλλησα στὸ προσωπικὸ τῆς πρεσβείας, χωρὶς νὰ σᾶς συμβουλευθῶ καὶ θὰ σᾶς πάρω μαζύ μου!...

Ὁ Βίκτωρ τὸν εὐχαρίστησε γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον του, ἀλλὰ τοῦ ἐδήλωσε πὼς δὲν μποροῦσε ν' ἀποχωισθῆ τὴ μητέρα του

Τὴν ἴδια στιγμὴ μπῆκε μέσα στὸ δωμάτιο καὶ ἡ κυρία Σατωβριάνδου. Καθὼς εἴπαμε καὶ προηγουμένως, ἔως τότε οὔτε γύριζε νὰ κυττάξη κἀν τὸν νεαρὸ ποιητή. Γι' αὐτό, ὁ Οὐγκὼ ἐξεπλάγη ὅταν τὴν εἶδε αὐτὴ τὴ φορὰ νὰ προχωρῆ μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χείλη.

—Κύριε Οὐγκώ, τοῦ εἶπε, πρέπει νὰ μὲ βοηθήσετε νὰ κάμω μιὰ ἀγαθοεργία. Συντηρῶ ἕνα νοσοκομεῖο γιὰ τοὺς φτωχοὺς παπάδες ποὺ ἀρρωσταίνουν. Γιὰ ν' ἀνταπεξέρχωμαι στὰ ἔξοδα τοῦ ἱδρύματος αὐτοῦ, ἀναγκάσθηκα νὰ ἱδρύσω ἕνα ἐργοστάσιο σοκολάτας... Θέλετε ν' ἀγοράσετε μιὰ λίβρα;...

—Κυρία, ἀπάντησε ὁ Οὐγκώ, ἐνθουσιασμένος ποὺ τοῦ παρουσιαζόταν ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκδικηθῆ τὴν κυρία Σατωβριάνδου γιὰ τὸν ἕως τότε ὑπερο-πτικό της τρόπο. Θ' ἀγοράσω τρεῖς λίβρες!...

Καί, ἀγόρασε τὶς τρεῖς λίβρες, ἔμεινε ὅμως ὅλο τὸ μῆνα χωρὶς χαζηλίκι...

ΑΠΟ ΠΑΛΗΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΙ

Ἀπὸ μιὰ παλὴ ἐφημερίδα τῆς Καρδίτσης, τὴν «Σλιγγα», παραλαμβάνομεν τὰ ἑξῆς ἀμίμητα:

«.... Ἀπὸ τῆς μοιραίας ἐκείνης στιγμῆς ὑπῆρχεν ἀνάγκη μεγάλου πολιτικοῦ ἀνδρός, ἐκ δὲ τῶν ἐκτάκτων ἐκείνων, οἵτινες ὑπὸ περιστάσεων γεννῶνται, εἴτε μοιραίως ὑπὸ τῆς τύχης προσφέρονται, ποδηγετοῦσι τοὺς λαοὺς εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ προορισμοῦ αὐτῶν, μετὰ πεποιθήσεως ἀκραδάντου καὶ ἰσχυρᾶς θελήσεως ἐπιβαλλόμενοι καὶ ἐπισπεύδοντες εἰς τὴν ἑαυτῶν ἀπειλήν, ὁτὲ μὲν διὰ τῆς ἐξ ἐλαχίστου σοβαρᾶς δημιουργίας, ὁτὲ δὲ διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ὑφισταμένων εὐνοϊκῶν στοιχείων, πρὸ πάντων ὅμως ἐπωφελούμενοι ἐγκαίρως τῶν περιστάσεων καὶ εἰς τὸ ἀζημίωτον!»

Στὴν ἴδια ἐφημερίδα καὶ στὴ στήλη τῶν «Κοινωνικῶν» διαβάζουμε ἐπίσης τὰ ἑξῆς διασκεδαστικά:

«Ἀφίκετο ἐκ Μεσινικόλα κόκκινος κόκκινος καὶ δρυσερὸς ἐπὶ ἡμιόνου ὁ ἀγαπητὸς φίλος τῆς «Μάστιγος» Δ. Κ., κομίζων ἐπὶ δύο δισακκίων του χαρὰν μὲν εἰς τοὺς φίλους του καὶ λύπην εἰς τοὺς ἐχθρούς του...»

Ἐπίσης ἀπὸ τὴ «Μερόπη», παλὴ ἐφημερίδα τῆς Σίφνου, ἀντιγράφουμε τὴν ἑξῆς χαριτωμένη εἴδησι:

«Μετὰ τὴν πρώτην λιταν εἰαν, τῆς ὁποίας οἱ καρποὶ ἦσαν σχεδὸν ἀνωφελεῖς ἐκ τῆς μικρότητος, ἐπανελήφθη προχθὲς πάλιν νέα, ἐπίσης παμπληθὴς καὶ μεθ' ὅλων τῶν τύπων τῆς τελετῆς».

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΟΥ ΑΝΤΕΡΣΕΝ

Ο ΜΥΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ

Κοντὰ στοὺς πρόποδες τοῦ βουνοῦ Ραμπέργ, στὴν ἄκρη τοῦ κάμπου, κατοικοῦσε τὸν παληὸ καιρὸ ἕνας μυλωνᾶς, ποὺ γιὰ μόνη του περιουσία εἶχε ἕνα μύλο, μὲ τὸν ὁποῖο ἔπρεπε νὰ συντηρῆ ὅλη τὴν οἰκογένειά του.

Ὁ μύλος ὅμως αὐτὸς ἦταν χτισμένος σ' ἕνα μέρος ἀκατάλληλο κι' ὁ ἄνεμος ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ μόνο γυρνοῦσε τὰ φτερά του, στὴ στιγμὴ ποὺ οἱ μύλοι τῶν περιχώρων δούλευαν μέρα-νύχτα ἀδιάκοπα κι' οἱ ἰδιοκτῆτες των ἐπλούτιζαν ἀπὸ τὴν ἐργασία τους.

—Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω, ἔλεγε ἀναστενάζοντας ὁ φτωχὸς μυλωνᾶς, γιὰ ποιὸ λόγο οἱ γονεῖς μου τὸν ἔχτισαν τὸ μύλο ἐδῶ κι' ὄχι ψηλὰ στὸ βουνό...

Κι' ἔτσι ὁ μύλος ἔμενε πάντα στὴν ἴδια θέσι, ὁ μυλωνᾶς χωρὶς δουλειὰ καὶ τὰ παιδιὰ του χωρὶς ψωμί.

Ἕνα βράδυ, καθὼς ὁ μυλωνᾶς περιπλανιόταν ἄσκοπα καὶ πολὺ στενοχωρημένος, βρέθηκε, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβη, στὴν κοουφὴ τοῦ βουνοῦ. Ὁ ἀγέρας ἐπάλευε δυνατὰ τὰ κλαδιὰ τῶν δέντρων κι' ἡ σελήνη κρυβόταν κάθε τόσο πίσω ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ σύννεφα.

—Τί κρίμα! μονολογοῦσε ὁ μυλωνᾶς. Γιατί νὰ μὴν εἶνε ὁ μύλος μου χτισμένος ἐδῶ πάνω;

—Δίκηο ἔχεις, τοῦ ἀποκρίθηκε ἀξαφνα ἀπὸ πίσω μιὰ φωνή.

—Τί θέλεις νὰ πῆς; ρώτησε ὁ μυλωνᾶς γυρνῶντας πίσω καὶ βλέποντας σὲ μικρὴ ἀπόστασι ἕναν ἄνθρωπο ποὺ καθόταν ἀπάνω σὲ μιὰ πέτρα.

—Νά, ἀπάντησε ἐκεῖνος, ἂν τὸν εἶχαν χτίσει ἐδῶ πάνω τὸ μύλο, οἱ γονεῖς σου, δὲν θὰ πεινοῦσαν τώρα τὰ παιδιά σου...

—Μὲ γνωσίζεις λοιπόν; ρώτησε ὁ μυλωνᾶς μ' ἀπορία τὸν ἄγνωστο.

—Βεβαιότατα, κι' ἂν θέλης νὰ μάθης, χτίζω καὶ μύλους...

—Ἀλήθεια;

—Ναί, καὶ θὰ βάλω τὰ δυνατά μου νὰ σοῦ φτιάσω ἕνα καλύτερον ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους...

—Δὲν ἔχω χρήματα ὅμως, μουμούρισε ὁ φτωχὸς μυλωνᾶς.

—Δὲν πειράζει, τοῦ ἀπάντησε ὁ ξένος μ' ἕνα σατανικὸ χαμόγελο. Δῶτε μου τὴν ψυχή σου καὶ σοῦ ὑπόσχομαι πὼς ἐπὶ δώδεκα χρόνια ὅποια ἐπιγείοτισι κι' ἂν κάνης θὰ πλουσιώνεσι ἀπὸ ὅλους τοὺς γειτόνους σου...

Ὁ δυστυχισμένος ὁ μυλωνᾶς, μόλις ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια, ἀνατρίχιασε σύγκορμος, γιατὶ κατάλαβε πειὰ πὼς εἶχε ἀπέναντί του τὸν ἴδιο τὸ Διάβολο. Ἔπειτα ὅμως σκέφτηκε καλύτερα τὴν πρότασι κι' ἡ ἰδέα ὅτι θὰ γινόταν πλούσιος τὸν ἐγοήτευσε.

—Καὶ πῶς νὰ βεβαιωθῶ ἐγὼ ὅτι μοῦ λές τὴν ἀλήθεια καὶ ὅτι θὰ κατήσης τὸ λόγο σου; ρώτησε, προσπαθῶντας νὰ κρύψη τὴ χαρὰ ποὺ τὸν ἐπλημμύριζε.

Ὁ Διάβολος τότε γέλασε τόσο ἀλλόκοτα καὶ δυνατά, ποὺ ἀντήχησε ὁλόκληρο τὸ δάσος ἀπὸ τὰ γέλια του.

—Μὴν ἀνησυχῆς γι' αὐτό, τοῦ εἶπε. Γράψε τ' ὄνομά σου ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ χαρτὶ καὶ πρὶν λαλήση ὁ πετεινός, θὰ ἰδῆς σ' αὐτὴ τὴ θέσι ἕνα μύλο, ποὺ ὅμοιό του δὲν ξαναείδαν τὰ μάτια σου. Θὰ γυρίζη κι' ὅταν ἀκόμα δὲν θὰ φυσᾶ ὁ ἀγέρας καὶ θἄναι ὁικός σου, καταδικός σου...

—Ναί, ἀλλὰ δὲν ἔχω χρήματα γιὰ ν' ἀγοράσω σιτάρι. Καὶ ἔπειτα, πῶς

θὰ μπορέσης νὰ τὸν τελειώσης μέσα σὲ μιὰ νύχτα;

—Αὐτὸ δὲν εἶνε δική σου δουλειά. Ἐγὼ σοῦ λέω ὅτι ὁ μύλος θὰ εἶνε ἕτοιμος πρὶν λαλήση ὁ πετεινός. Ὅσο γιὰ τὰ χρήματα, πάρε τα ἀπὸ τώρα...

Καὶ ἀμέσως ὁ Διάβολος πέτταξε μπροστὰ στὰ πόδια τοῦ κατάπληκτου μυλωνᾶ ἕνα βαλάντιο γεμάτο χρυσάφι. Ὁ μυλωνᾶς ἔτρεμε σὰν φύλλο ἐκείνη τὴ στιγμή, ἀλλὰ τὰ νομίσματα ἐνέδωσαν ἕναν ἦχο τόσο θελκτικό, ὥστε ἀναγκάστηκε νὰ σκύψη καὶ νὰ τὰ πάρη.

—Βάλε τώρα τὴν ὑπογραφή σου! τοῦ εἶπε ὁ Διάβολος μ' ἐπιτακτικὴ φωνή.

Ὁ μυλωνᾶς ἀποτάσε ἀκόμα λιγάκι, ἀλλά, παίρνοντας περισσότερο θάρρος, πλησίασε κι' ἔγραψε ἀπάνω σ' ἕνα χαρτὶ τ' ὄνομά του.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἀκούστηκε ἕνα δυνατὸ σφύριγμα, μιὰ τρομαχτικὴ βροντὴ ἐπακολούθησε καὶ τὸ βουνὸ γέμισε ἀπὸ ἕνα πλῆθος τερατομόρφων μικρῶν κλασμάτων μὲ οὐρὲς καὶ μὲ γένεια. Ὅλοι αὐτοὶ ἄρχισαν τότε μὲ μιὰ ἀπίστευτη ταχύτητα νὰ ξεκόβουν κομμάτια ἀπὸ τοὺς βράχους, νὰ ξεριζιώνουν δέντρα, νὰ κουβαλοῦν λάσπη καὶ νὰ χτίζουν. Σωστὸ πανδαιμόνιο ἐπικρατοῦσε.

Ὁ μυλωνᾶς, βλέποντας τὴν ἐργασία νὰ προχωρῆ τόσο γρήγορα καὶ τὸ μύλο νὰ ὑψώνεται, στὴν ἀρχὴ δὲν ἤθελε νὰ πιστέψη στὰ μάτια του, ἔπειτα ὅμως κυριεύτηκε ἀπὸ μιὰ φοβερὴ ἀνησυχία. Νά, οἱ τοῖχοι εἶχαν τελειώσει, ἡ σκεπὴ εἶχε μπῆ, τὰ φτερὰ ἦσαν ἕτοιμα!... Μόνον ἡ μυλόπετρα ἔλειπε, ἀλλὰ κι' αὐτὴ περίμενε πελεκημένη στὴν ἄκρη τῆς λαγκαδιᾶς.

Ὁ μυλωνᾶς αἰσθάνθηκε τότε κάτι σὰν λιποθυμία, ἀλλὰ ἀμέσως ξαναβρῆκε τὴν ψυχραιμία του, γιατὶ εἶχε δῆ κάποιο ἀθθενικὸ φῶς νὰ θαμπορχαρίζη στὴν ἀνατολή. Ἔτρεξε τότε γρήγορα πρὸς τὸ μέρος τῆς μυλόπετρας, ἔβγαλε μὲ μεγάλο κόπο τὴ δοκὸ ποὺ τὴν ἐσυγκρατοῦσε καὶ τὸ πελώριο λιθάκι κυλίστηκε μὲ πάταγο στὴ βουνοπλαγιά. Ὁ Διάβολος καὶ οἱ βοηθοί του, μόλις ἄκουσαν τὸ δυνατὸ κρότο, ἄφησαν μιὰ κραυγὴ διαπεραστικὴ κι' ἔτρεξαν ὅλοι μαζὺ νὰ πιάσουν τὴ μυλόπετρα. ἐνῶ ὁ μυλωνᾶς εἶχε πάρει τὴν ἀντίθετη διεύθυνσι κι' ὅπου φύγει-φύγει...

Σὲ λίγο ὁ Διάβολος κατώρθωσε νὰ πιάση καὶ νὰ σταματήση τὸ λιθάρι, ἀλλὰ τὴ στιγμὴ ποὺ πήγαινε νὰ τὸ τοποθετήση στὴ θέσι του, ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ πετεινοῦ. Λυσσασμένος τότε ἀπ' τὸ θυμό του, ἐπειδὴ δὲν ἠμπόρεσε νὰ ἐκπληρώση τὴν ὑπόσχεσί του καὶ τοῦ ξέφυγε ὁ μυλωνᾶς, ἔριξε τὴ μυλόπετρα ἀπάνω στὸ μύλο καὶ τὸν γκρέμισε σὲ χίλια κομμάτια. Τὰ κομμάτια αὐτὰ σωριάστηκαν παντοῦ κι' ἀπ' ὅλο τὸ χτίριο μονάχα οἱ μεγάλοι τοῖχοι ἔμειναν ὀρθοί. Ὁ μυλωνᾶς ποὺ κατώρθωσε μὲ τέτοιον ἀνέλπιστο τρόπο νὰ ξεφυγη ἀπ' τὰ χέρια τοῦ Διαβόλου, βρισκόταν κατὰ τὰ γαβάματα στὸ σπίτι του, κοντὰ στὴν οἰκογενειά του. Ἀπὸ τότε δὲν ξαναπαστρεύτηκε γιὰ τὴ φτώχεια του κι' ἀφοσιώθηκε μ' ὅλο του τὸ ζῆλο στὴ δουλειά του. Παρατήρησε ὅμως ὅτι ἀπ' ἐκείνη τὴν ἡμέρα ὁ μύλος του ἄρχισε νὰ πηγαίνη ὅλο στὸ καλύτερο. Σὲ λίγον καιρὸ εἶχε ἀποκτήσει καὶ μερικὰ χρήματα, ἱκανὰ γιὰ τὴ συντήρησι τῆς οἰκογενείας του, καὶ ἦταν πειὰ ἐντελῶς ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὴν τύχη του. Ἀλλὰ ἔπειτα ἀπ' τὸ ἀλησμόνητο ἐκεῖνο περιστατικό, δὲν ἐτόλμησε νὰ ξαναπεβῆ στὴν κοουφὴ τοῦ βουνοῦ Ραμπέργ. Ἀπομακρυσμένος ἀκόμα θεωρεῖται κατὰ τῶν περιχώρων.

ΑΝΤΕΡΣΕΝ

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ DANIEL RICHE

ΑΓΑΠΗ ΠΟΥ ΣΚΟΤΩΝΕΙ

ΕΣΑ στὸ πλούσιο γραφεῖο του, τὸ στρωμένο μὲ πλούσια χαλιά, ὁ ποιητὴς Πέτρος Βαρνέ, χωμένος ὁλόκληρος μὲ νωχελεια σὲ μιὰ πολυθρόνα, παρακολουθοῦσε μεβλέμμα ἀπλανες καὶ κουρασμένο τὸ γαλάζιο καπνὸ τοῦ σιγάρου του, ὁ ὁποῖος ἀνέβαινε ἀργὰ-ἀργὰ πρὸς τὸ ψηλὸ ταβάνι.

Ἡ ὀνειροπόλησις, στὴν ὁποία εἶχε παραδοθῆ, ἦταν τόσο βαθειά, ὥστε ἐπὶ ὧρες ὁλόκληρες ἔμενε ξαπλωμένος στὴν πολυθρόνα ἐντελῶς ἀκίνητος. Ἡ φαντασία του βρισκόταν μακρυὰ ἀπ' ἐκεῖ... Βρισκόταν στὴν ἔκθεσι τῆς ζωγραφικῆς, στὴν ὁποία γιὰ πρώτη φορὰ εἶχε δῆ Ἐκείνην!...

Καὶ ὅλες ἡ λεπτομέρειες τοῦ μεγάλου πάθους ποὺ ἔννοιωσε γι' αὐτὴν ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ποὺ τὴν εἶδε τῆς ἀναστατώσεως ποὺ εἶχε γίνει μέσα του μὲ τὴν ἐμφάνισί της, ξαναγύριζαν ζωηρὲς μέσ' στὸ μυαλό του μιὰ-μιά.

Θυμόταν πώς, ἕνα πρωΐ, ἐνῶ καθόταν στὸ γραφεῖο του καὶ συμπλήρωνε ἕνα μεγάλο δράμα σὲ στίχους, ποὺ τὸ προώριζε γιὰ τὴ Γαλλικὴ Κωμῳδία, μπῆκε ἄξαφνα μέσα ὁ φίλος του ζωγράφος Φρεβίλ καὶ τοῦ φώναξε:

—Ἔρχομαι γιὰ νὰ σὲ πάρω... Σήμερα γίνονται τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐκθέσεως στὸ Σαλόνι τῶν Ἡλυσίων Πεδίων... Θαρθοῦν, ξέρεις, καὶ πολλοὶ ἐπίσημοι. Ἔχω κι' ἐγὼ ἔργο μου ἐκεῖ...

—Ὠ! τοῦ ἀπάντησε μὲ κάποια βαρυεστημάρα ὁ ποιητής. Δὲν βγαίνω ἔξω... Καθὼς βλέπεις, ἐργάζομαι...

Μὰ ὁ Φρεβίλ ἐπέμεινε.

—Σοῦ τὸ ζητάω γιὰ χάρι... Ἔλα γιὰ νὰ δῆς τὴν «Τσιγγάνα» μου... Ἐσὺ εἶσαι εἰδικὸς καὶ θέλω νὰ μοῦ πῆς τὴ γνώμη σου...

—Τί εἶνε αὐτὴ ἡ «Τσιγγάνα» σου;

—Μιὰ σπουδὴ ποὺ τὴν ἔκαναν ἐντελῶς τυχαίως.

Καὶ, ἀνάβοντας ἕνα τσιγάρο, ὁ ζωγράφος ἐξακολούθησε:

—Πᾶνε τρεῖς μῆνες τώρα ποὺ ἀναρωτιόμουν διαρκῶς, χωρὶς ν' ἀποφασίζω, ποιὸ ἔργο μου θὰ ἔστελνα στὴν προσεχῆ ἔκθεσι, ὅταν ἄξαφνα μιὰ νέα γυναῖκα, πολὺ ὡραία, ἕνας τύπος τελείας ὡμορφιᾶς, παρουσιάστηκε στὸ ἀτελιέ μου, ἐκλιπαρῶντας με νὰ τὴ χρησιμοποιήσω γιὰ μοντέλλο. Δὲν ἦταν ἡ δουλειά της αὐτή, μὰ ἡ ἀνάγκη τὴν ἔσπρωχνε νὰ κάνη τὸ μοντέλλο. Ἐγώ, στὸν ὁποῖον εἶχε κάνει μεγάλη ἐντύπωσι ἡ ἐξαιρετικὰ χαρακτηριστικὴ φυσιογνωμία της, δέχτηκα μὲ ἐνθουσιασμὸ τὴν πρότασί της, ἐπειδὴ βρῆκα ἀπάνω της ὅτι μοῦ χρειαζόταν γιὰ νὰ δημιουργήσω ἕνα τέλειο ἔργο. Καὶ τὸ ἔργο αὐτὸ τὸ δημιούργησα, τὸ ἐστέιλα στὴν ἔκθεσι καὶ ἐλπίζω πὼς θὰ πάρω τὸ βραβεῖο... Λοιπόν, ἔλα νὰ τὴ δῆς...

Τότε, παρ' ὅλην τὴν πρόθεσί του νὰ μὴ βγῆ καθόλου ἀπὸ τὸ γραφεῖο του, προτοῦ τελειώση τὴ σκηνὴ ποὺ εἶχε ἀρχίσει, ὁ ποιητής, μὲ τὴν περιέργεια ἐρεθισμένη ἀπὸ τὴ διήγησι τοῦ φίλου του, σηκώθηκε καὶ τὸν ἀκολούθησε στὴν ἔκθεσι.

Ἐκεῖ, ἔκαναν στὴν ἀρχὴ μιὰ πρώτη βόλτα, μὴ μπορῶντας νὰ δοῦν καὶ νὰ κυττάξουν τίποτε, σπρωχνόμενοι

Αὐτὴ μονάχα!... Αὐτή, μὲ τὰ αἰνιγματικά της χαρακτηριστικά, προσωποποιοῦσε τὸ ἐρωτικὸ ἰδεῶδες του..

ἀπὸ τὸ ἀναρίθμητον πλῆθος τῶν κομψῶν Παρισιανῶν, ποὺ κατέκλυζαν τὶς διάφορες αἴθουσες καὶ χαιρετῶντας ἀναρίθμητες ἀπὸ τὶς χαριτωμένες ἐπισκέπτριες, ἡ ὁποῖες τοὺς ἦταν γνωστές... Τέλος κατώρθωσαν νὰ βρεθοῦν στὴν αἴθουσα, ὅπου ὁ Φρεβίλ εἶχε ἐκτεθειμένο τὸ ἔργο του...

Ὁ Βαρνὲ στάθηκε ἀμέσως θαμπωμένος...

Τὸν ε'γε θαμπώσει ἡ ὡμορφιὰ τῆς γυναίκας ποὺ παρουσίαζε ἡ εἰκόνα τοῦ φίλου του... Τὸ χρῶμα της ἦταν μελαψὸ σὰν Βοημῆς καὶ μάντευε τοῦ ἰδεῶδες, ἔτσι ὅπως τὸ εἶχε συλλάβει στὴ φαντασία του κι' αἰσθανόταν ὅτι ἐκείνη, τὴν ὁποία τόσο ἔξαφνα εἶχε συναντήσει, θὰ γινόταν ἡ μονάκριβη ἀγάπη του καὶ θὰ τοῦ συνέπαιρνε ὅλη τὴν ποιητική του ψυχή.

Καὶ ἀναρωτιόταν τώρα, πῶς θὰ μποροῦσε νὰ ζήση, κλείνοντας μέσα του μιὰ τόσο ἀπελπισμένη ἀγάπη, τὴ στιγμὴ ποὺ ἤξερε, ὅτι τὸ τρελλὸ πάθος ποὺ τὸν ἔτρωγε δὲν θὰ ἡσύχαζε ποτὲ μὲ τὴ γλύκα ἑνὸς φιλιοῦ, ἀφοῦ ἀγαποῦσε μιὰ εἰκόνα...

Ἀπὸ ἐκείνη τὴν μέρα, ὁ Πέτρος Βαρνὲ ἦταν νεκρὸς γιὰ ὅλο τὸν κόσμο. Αὐτὸς ποὺ ἄλλοτε ἀγαποῦσε τόσο πολὺ νὰ τρέχη στοὺς χοροὺς καὶ στὶς ἑορτὲς καὶ νὰ λέη στὶς κυρίες ποὺ τὸν ἄκουγαν προσεχτικὰ διάφορα χαριτωμένα ἀνέκδοτα, δὲν ἔβγαινε πειὰ ἀπὸ τὸ σπίτι του. Περνοῦσε ὅλη του τὴ ζωὴ μέσ' στὸ γραφεῖο του, ποὺ τὸ εἶχε μεταβάλει σ' ἕνα ναό, τοῦ ὁποίου τὸ εἴδωλο ἔκρυβε ἀπὸ τὰ μάτια τῶν βεβήλων, σκεπάζοντάς το μὲ βαρειὰ καὶ πολύτιμα βελοῦδα.

Εὐλαβητικά, μέσα στὴ μοναξιὰ τῶν νυκτῶν του, ἐσκέπαζε τὸ πορτραῖτο ἐκείνης ποὺ ἀγαποῦσε τόσο τρελλὰ καὶ ποὺ τὸ εἶχε πάρει ἀπὸ τὸ φίλο του, καὶ μὲ τὰ χέρια ἑνωμένα σὲ μιὰ μυστικὴ προσευχή, τῆς ἐψιθύριζε τὰ θερμότερα λόγια.

Ἔμενε ἐκεῖ, μὲ τὰ μάτια γεμάτα ἔκστασι, μὲ τὸ σῶμα συνεχόμενο ὁπὼ ἕνα νευρικὸ ρίγος, βλέποντας σὲ ὀφθαλμαπάτη τὴν εἰκόνα νὰ ἐμψυχώνεται καὶ νὰ κινεῖται... Τότε ἐκεῖνος ξετρελλαμένος τῆς ἄπλωνε τὰ χέρια του καὶ ἐκείνη ἔγερνε πρὸς αὐτὸν μὲ εὐσπλαχνία, ἀγγίζοντας μὲ τὰ χείλη της τὸ μέτωπό του.

Καὶ τὸ ἀγνὸ αὐτὸ φίλημα, αὐτὸ τὸ φίλημα τοῦ ὀνείρου, ἦταν γιὰ τὸν ποιητὴ μιὰ ἀπόλαυσις τόσο δυνατὴ καὶ τόσο λεπτὴ συγχρόνως, ὥστε τὸν ἐκμηδένιζε καὶ τὸν ἔκανε νὰ χάνη τὶς αἰσθήσεις του...

Ὡστόσο, ἡ παράφορη αὐτὴ ἀγάπη, οὔτε στὶς ὧρες τοῦ πυρετοῦ του ἀκόμα, δὲν τοῦ ἔφερνε καμμιὰ ἐπιθυμία νὰ γνωρίση καὶ τὴ γυναίκα, ἡ ὁποία εἶχε ἐμπνεύσει τὸ μεγαλειῶδες αὐτὸ ἔργο στὸ Φρεβίλ. Φανταζόταν ὅτι στὴν πραγματικότητα, ἔστω καὶ ἂν τὸ μοντέλλο τῆς εἰκόνος συμμεριζόταν τὸ αἴσθημά του, θὰ ἔννοιωθε πολλὲς ἀπογοητεύσεις καὶ θλίψεις, ἐνῶ αὐτὴ τοὺ ζοῦσε μέσα στὸ μυαλό του δὲν τὸν ἔκανε νὰ νοιώθη τίποτε ἀπ' αὐτά. Ἄκουγε πάντα χαμογελαστὴ τὶς πιὸ τρελλὲς ἐξομολογήσεις του καὶ ποτὲ ἡ κούρασις δὲν ζωγραφιζόταν στὰ ὡραία της μάτια, καὶ ποτὲ ἕνα πεῖσμα δὲν ἔκανε μιὰ πτυχὴ στὰ χείλη της.

Ὡστόσο, καταλάβαινε ὅτι ἡ μέθη αὐτὴ ποὺ τὸν ἐτύλιγε ὁλόκληρον, τοῦ συνέτριβε τὸ κορμὶ καὶ τὸν ἐκμηδένιζε κάθε μέρα περισσότερο. Μὰ τί τὸν ἔμελλε;

Ἔννοιωθε πὼς θὰ πέθαινε, χωρὶς νὰ τοῦ ξεφεύγη ἕνα παράπονο γι' αὐτὸ τὸ σύντομο τέλος του.

***

Ξαπλωμένος ἀπάνω σ' ἕνα σωρὸ μαξιλαριῶν, μὴ ἔχονας πειὰ τὴ δύναμι νὰ σταθῆ ὄρθιος, βασανιζόμενος ἀπὸ ἄγριο βῆχα ποὺ τοῦ ξέσκιζε τὸ στῆθος κ' ἔκανε ν' ἀνεβαίνη στὰ χείλη του ἕνας κόκκινος ἀφρός, ὁ Πέτρος ἐκύτταζε μὲ μάτια ποὺ ἔλαμπαν ἀπὸ πυρετὸ τὴ μυστηριώδη του ἐρωμένη.

Ὄρθιος στὸ πλευρό του, ὁ Φρεβὶλ τὸν ἐρωτοῦσε κάθε τόσο:

—Ἔλα λοιπόν!... Θέλεις νὰ σοῦ τὴ φέρω;... Θέλεις νὰ σοῦ φέρω τὸ μοντέλλο τῆς εἰκόνος μου;

Ἔχει συγκινηθῆ πολὺ ἀπὸ

τὸ πάθος ποὺ σὲ βασανίζει καὶ θέλει πολὺ νὰ σὲ δῆ...

Μὰ ὁ ποιητὴς τοῦ ἀπαντοῦσε στερεότυπα:

—Ὄχι!...

—Μὰ γιατί; ἔκανε σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ ζωγράφος.

—Γιατί; ἀπάντησε ὁ Βαρνὲ μὲ τὴ σβυσμένη του φωνή, ἀνασηκωνόμενος λίγο στὰ μαξιλάρια του. Γιατὶ φοβᾶμαι πὼς ἡ Τέχνη σου ἔχει ἐξιδανικεύσει πολὺ τὰ χαρακτηριστικά της κι' ὅτι βλέποντας τὸ μοντέλλο δὲν θ' ἀναγνωρίσω στὸ πρόσωπό του Ἐκείνη, τὴ δέσποινα τῶν ὀνείρων μου... Φοβᾶμαι ἐπίσης πὼς ἡ ψυχή του δὲν θὰ εἶνε ὅμοια σὲ γλυκύτητα, σὲ χάρι καὶ σ' ἀπλότητα μὲ τὴν ψυχὴ τῆς εἰκόνος... Φοβᾶμαι ἀκόμα πὼς ἡ φωνή του δὲν θὰ ἔχη τὶς μουσικὲς ἀποχρώσεις ποὺ ἀντηχοῦν μέσ' στὴν καρδιά μου... Μπορεῖ νὰ μὲ βεβαιώσης ὅτι ἡ γυναίκα αὐτὴ εἶνε ἀκριβῶς ἐκείνο ποὺ ἔχει φαντασθῆ τὸ μυαλό μου;... Ὄχι!... Δὲν εἶν' ἔτσι;... Ἀσφαλῶς δὲ μόλις θὰ τὴν ἔβλεπα, τὸ ὄνειρό μου θὰ ἐσβοῦνε, ἡ ὀπτασίες μου θὰ διελύοντο καὶ κάθε χαρὰ γιὰ μένα θὰ χανόταν.

—Μιλᾶς σὰν τρελλός! τοῦ φώναξε ὁ φίλος του. Μὰ ὑπάρχει τίποτε πιὸ ὡραῖο ἀπὸ τὴ ζωή, ἀπὸ τὴν πραγματικότητα;

—Ναί, τοῦ ἀπάντησε μ' ἐνθουσιασμὸ ὁ ποιητής, ὑπάρχει τὸ ὄνειρο ποὺ δὲν ἀπατᾶ.

—Αὐτὸ μονάχα ἕνας τρελλὸς θὰ μποροῦσε νὰ τὸ πῆ!... φώναξε ὁ ζωγράφος. Μπορεῖ τὸ μοντέλλο νὰ μὴν εἶνε ὅμοιο μὲ τὸνειρό σου... Ἀλλὰ ὑπάρχει, ζῆ!... Ἐνῶ αὐτὴ ἡ εἰκόνα ποὺ λατρεύεις δὲν εἶνε παρ' ἕνα πανὶ ποὺ μπορεῖ κανεὶς σὲ μιὰ στιγμὴ νὰ τὰ καταστρέψη.

Καί, συνδυάζοντας τὰ λόγια μὲ τὰ ἔργα, μαινόμενος, ἔξω φρενῶν, ὁ Φρεβὶλ ἄρπαξε τὸ ἔργο του καὶ τὸ ξέσχισε σὲ κομμάτια.

Μπρὸς σ' αὐτὴ τὴ βεβήλωσι, ὁ Πέτρος τὰ ἔχασε γιὰ μιὰ στιγμή.

Μὰ ἔπειτα, βλέποντας τὰ κομμάτια τῆς εἰκόνος, ἔννοιωσε ἕνα τρομερό, ἀπερίγραπτο πόνο. Ὁ φίλος του εἶχε δολοφονήσει τὴν ἀγαπημένη του!

Ἀμέσως σὰν τρελλὸς ὥρμησε ἐναντίον του γιὰ νὰ τὸν τιμωρήση.

Μὰ ἀμέσως ἡ δυνάμεις του τὸν ἐγκατέλειψαν καί, οὐρλιάζοντας ἄγρια σὰν θηρίο ποὺ τὸ πλήγωσαν θανάσιμα, σωριάστηκε νεκρὸς ἀπάνω στὰ μαξιλάρια του.

DANIEL RICHE

ΤΙ ΠΡΟΤΙΜΟΥΣΕ

Μιὰ φορὰ κάποιος βασιλεὺς τῆς ἀρχαιότητος, ὁ ὁποῖος διακρινόταν γιὰ τὴν ἀνικανότητά του στὴ διοίκησι τοῦ στρατοῦ του, ἔκανε παρατηρήσεις σ' ἕνα γενναῖο πολεμιστή, ἐπειδὴ δὲν εἶχε ὑπακούσει στὶς διαταγές του.

—Γιὰ ποιὸ λόγο νὰ ὑπακούσω; ἀπάντησε θαρραλέα ὁ πολεμιστής. Ὅσοι παρακούουν στὶς διαταγές σου καταδικάζονται σὲ θάνατο, ὅσοι ὅμως ἀκολουθοῦν τὶς διαταγές σου, καταδικάζονται στὴν κοινὴ περιφρόνησι. Ἐγὼ λοιπὸν προτιμῶ χίλιες φορὲς τὸ θάνατο παρὰ τὴν περιφρόνησι!

Τὸ κοράκι ἔφυγε ἀμέσως. Μὰ τὸ σακκοῦλι μὲ τὰ λεπτὰ τὸν βάραινε πολὺ καὶ τὸ ἔδωσε στοὺς πρώτους ἀνθρώπους ποὺ συνάντησε στὸ δρόμο του, οἱ ὁποῖοι, γιὰ τὴ δυστυχία του,

ΑΡΑΒΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΩΝ ΜΠΕΡΜΠΕΡΙΝΩΝ

— Οἱ τρεῖς κλέφτες

Μιὰ φορὰ κ' ἔναν καιρὸ τρεῖς λῃστὲς εἶχαν στήσει καρτέρι σὲ μιὰ δημοσία ὁδό. Κάποια ὥρα, ἔτυχε νὰ περάση ἀπ' ἐκεῖ ἕνας πλούσιος ἔμπορος. Οἱ λῃστὲς τὸν ἔπιασαν, τὸν ἐσκότωσαν καὶ πῆραν τὰ λεφτὰ ποὺ εἶχε μαζύ του. Ὕστερ' ἀπὸ τὴ λῃστεία τους θέλησαν νὰ φᾶνε καὶ νὰ πιοῦν καὶ ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς κίνησε γιὰ τὴν πολιτεία νὰ φέρη φαγιὰ καὶ κρασί. Τότε οἱ ἄλλοι δυὸ συμφώνησαν νὰ τὸν σκοτώσουν, ὅταν θὰ γύριζε καὶ νὰ μοιραστοῦν μονάχοι τους τὰ λεφτά. Μὰ κι' αὐτός, καλὼς τραβοῦσε τὸ δρόμο του, σκέφτηκε: «Θὰ τοὺς βάλω φαρμάκι στὸ φαΐ κι' ἔτσι τὰ λεφτὰ θὰ μείνουν σὲ μένα».

Καί, χωρὶς νὰ χάνη καιρό, μαζὺ μὲ τὰ φαγιὰ καὶ τὰ πιοτά, ἀγόρασε καὶ φαρμάκι καὶ τὸ ἔριξε σ' αὐτά. Μά, ὅταν ἐγύρισε στὸ λημέρι, οἱ συντρόφοι του τὸν σκότωσαν κι' ἔπειτ' ἄρχισαν τὸ γλέντι. Ὕστερ' ἀπὸ λίγο ὅμως πόνοι φοβεροὶ τοὺς ἔπιασαν κα πέθαναν κι' αὐτοί...

Ἔτσι τὰ λεφτὰ ποὺ εἶχαν κλέψε ἀπὸ τὸν ἔμπορο, δὲν ἔμειναν σὲ κανένα.

— Τὸ τσακάλι κι' ἡ πέρδικα

Κάποτε ἕνα τσακάλι ἀντάμωσε μὲ μιὰ πέρδικα καὶ τὴ ρώτησε:

—Ποιὸς σὲ ἔκανε τόσο ὤμορφη;

Καὶ ἡ πέρδικα τοῦ ἀπάντησε:

—Θὰ γίνης σὰν κι' ἐμένα, ἂν κάνης ὅ,τι θὰ σοῦ πῶ. Κύττα τὸν οὐρανὸ ὥς ὅτου νὰ θαμπωθῆς καὶ τότε τὰ μάτια σου θὰ πάρουν τὴ λαμπράδα τῶν δικῶν μου. Πέσε μέσα στὸ ἀγάγγι καὶ τότε τὰ πόδια σου θὰ γίνουν καμαρωτὰ σὰν τὰ δικά μου. Πήδηξε ἀπὸ μιὰ φτελιὰ μέσ' στὰ λουλούδια καὶ θ' ἀποχτήσης φτερὰ σὰν τὰ δικά μου.

—Θὰ κάνω ὅ,τι μοῦ λές, ἀπάντησε τὸ τσακάλι.

Καὶ χωρὶς νὰ χάνη καιρό, ἔπεσε σ' ἕνα φαράγγι κι' ἔσπασε τὸ πόδι του, κύτταξε τὸν οὐρανὸ καὶ σταυρώθηκε, πήδηξε, τέλος, μέσ' στὰ λουλούδια καὶ σκοτώθηκε...

— Γιατὶ τὸ κοράκι εἶνε μαῦρο

Ὅταν ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸ κοράκι, τὸ ἔκανε ἄσπρο. Μὰ ὁ Δημιουργὸς τὸ τιμώρησε καὶ τὸ ἔκανε μαῦρο, γιατὶ δὲν ὑπάκουσε στὶς διαταγές του. Νὰ τώρα πῶς ἔγινε ἡ ἱστορία αὐτή: Μιὰ μέρα, ὁ Θεὸς εἶπε στὸ κοράκι:

«—Νὰ δυὸ σακκούλια... Τὸ πρῶτο εἶνε γεμᾶτο λεπτὰ καὶ τὸ δεύτερο ψείρες. Τὸ πρῶτο νὰ τὸ πᾶς στοὺς χριστιανοὺς καὶ τὸ δεύτερο στοὺς Μουσουλμάνους».

Τὸ κοράκι ἔφυγε ἀμέσως. Μὰ τὸ σακκοῦλι μὲ τὰ λεπτὰ τὸν βάραινε πολὺ καὶ τὸ ἔδωσε στοὺς πρώτους ἀνθρώπους ποὺ συνάντησε στὸ δρόμο του, οἱ ὁποῖοι, γιὰ τὴ δυστυχία του, ἦταν χριστιανοί. Ἔπειτα ἐπῆγε καὶ τὸ ἄλλο σακκοῦλι στοὺς μουσουλμάνους.

Κι' ἀπὸ τότε οἱ χριστιανοὶ ἔχουν τὰ λεπτὰ κι' οἱ μουσουλμάνοι τὶς ψεῖρες.

Γι' αὐτό, ὅταν τὸ κοράκι, γύρισε στὸν Παράδεισο, ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε:

—Ἀφοῦ δὲν ὑπάκουσες στὶς διαταγές μου, σὲ καταδικάζω νὰ μαυρίσης.

Κι' ἀπὸ τότε τὰ κοράκια γίνηκαν μαῦρα...

— Πῶς ἔγινε τὸ λιοντάρι, ἡ γάτα καὶ τὸ ποντίκι

Τὸν καιρὸ ποὺ ὁ πατέρας μας ὁ

Νῶε ἔφτιαχνε τὴν κιβωτό, ἕνα ἀγριογούρουνο πῆγε κουρὰ τὴ νύχτα κατῆς ἔβγαλε μὲ τοὺς γαυλιόδοντές του μιὰ σανίδα. Ὅταν τὴν ἄλλη μέρα, ὁ πατέρας μας ὁ Νῶε ξύπνησε καὶ πῆγε νὰ συνεχίση τὴ δουλειά του στὴν κιβωτό, εἶδε τὴ σανίδα ποὺ ἔλειπε κι' ἔβαλε μιὰ ἄλλη στὴ θέσι της. Καὶ τὴν τρίτη νύχτα ὅμως τὸ ἀγριογούρουνο ἐξακολούθησε τὴ δουλειά του. Ὅταν ὁ πατέρας μας ὁ Νῶε εἶδε τὴν ἄλλη μέρα πὼς ἔλειπε ἡ σανίδα πάλι, θύμωσε πολύ, καί, καθὼς θέλησε νὰ βάλη βιαστικὰ μιὰ ἄλλη

στὴ θέσι της, πληγώθηκε στὸ χέρι.

Ἄνοιξε τότε μιὰ τρύπα στὴν ἄμμο, ὅπου ἄφησε νὰ τρέξη τὸ αἷμα του. Ἔπειτα σκέπασε πάλι τὴν τρύπα μὲ χῶμα καὶ ξαναγύρισε στὴν κιβωτό του.

Ὅταν τὸ αἷμα ποὺ εἶχε τρέξει μέσ' στὴν τρύπα, ζεστάθηκε λίγο ἀπὸ τὶς ἀχτῖνες τοῦ ἡλιου, πῆρε ψυχὴ κι' ἕνα λιοντάρι γεννήθηκε ἀπ' αὐτό. Κι' ὅταν τὴν ἄλλη νύχτα τὸ ἀγριογούρουνο θέλησε νὰ ξανακάνη τὴν ἴδια δουλειὰ ποὺ εἶχε κάνει καὶ τὶς περασμένες, βρῆκε τὸ λιοντάρι μπρὸς στὴν κιβωτό.

—Φύγε ἀπ' ἐδῶ, βρωμερὸ ἀγριογούρουνο, τοῦ εἶπε τὸ λιοντάρι, γιατὶ ἀλλοιῶς θὰ σὲ σκοτώσω.

Μὰ τὸ ἀγριογούρουνο δὲν θέλησε νὰ φύγη καὶ τὸ λιοντάρι, ὁρμῶντας ἀπάνω του, τὸ κατεβρόχθισε. Κι' ἀπὸ τότε τὸ λιοντάρι τρώει πάντα τὸ κρέας τοῦ ἀγριογούρουνου.

Ὡστόσο, ὁ πατέρας μας ὁ Νῶε φρόντισε νὰ πάρη στὴν κιβωτό του ὄχι μόνο τὸ λιοντάρι, ἀλλὰ κι' ἕνα ἄλλο ἀγριογούρουνο, ποὺ τὸ εἶδε νὰ τριγυρίζη ἐκεῖ κοντά. Μιὰ μέρα τὸ ἀγριογούρουνο φτερνίστηκε κι' ἀπὸ τὸ φτέρνισμά του γεννήθηκε τὸ ποντίκι. Μιὰ μέρα πάλι φτερνίστηκε τὸ λιοντάρι κι' ἀπὸ τὸ φτέρνισμά του γεννήθηκε ἡ γάτα. Κι' ἀπὸ τότε ἡ γάτες τρῶνε τὰ ποντίκια...

— Ὁ Σολομὼν κι' ὁ κλεφτοκοττᾶς

Μιὰ μέρα ἕνας ἄνθρωπος πῆγε στὸν πατέρα μας καὶ βασιλέα μας Σολομῶντα καὶ τοῦ εἶπε:

—Κάποιος μοῦ ἔκλεψε τὶς κόττες, μὰ δὲν τὸν ξέρω.

—Μὴν ἀνησυχῆς γι' αὐτό, τοῦ ἀπάντησε ὁ Σολομών. Θὰ τὸν βρῶ ἐγὼ τὸν κλέφτη.

Καί, χωρὶς νὰ χάνη καιρό, κάλεσε ἀμέσως ἄλλο τὸ λαὸ μπρὸς στὸ παλάτι του καὶ εἶπε:

—Κάποιος κλεφτοκοττᾶς βρίσκεται ἀνάμεσά σας. Ἂς προσέξη καλά, γιατὶ τὸν ξέρω. Ἔχει βγάλει φτερὰ στὸ κεφάλι του.

Ἀμέσως ὁ κλέφτης φοβισμένος κι' ἀνήσυχος ἔφερε τὸ χέρι του στὸ κεφάλι του.

Ὁ Σολομὼν τὸν εἶδε ἀμέσως καὶ φώναξε:

—Νὰ ὁ κλέφτης! Πιάστε τον!...

ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΑ

Φέρτε με στὰ κάλλοισκιωτα τῆς νειό-
(της μου λιοστάσια,
στὰ ὁλόχρυσα σπάρτα κοντά, στὰ κα-
(ταπράσινα τ' ἀμπέλια
νὰ ξαναιδῶ στὶς κερασιὲς ἐπάνω τὰ
(κεράσια
κι' ἡ λυγερὲς νὰ τὰ τουγοῦν, στ' αὐ-
(τιὰ κορῶντας τα, ὅλες γέλια.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Η ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

Η Α. Μ. Η ΜΟΔΑ

ΤΙ ΘΑ ΦΟΡΕΣΩΜΕ

Ἡ Παριζιάνες φοροῦν τὴν ἐποχὴ αὐτή, τὸ πρωΐ, ἕνα ἁπλὸ ταγιὲρ μὲ ἴσια γραμμή, ἢ ἕνα κοστοῦμι σπόρ, κι' ἕνα μικρὸ καπέλλο ἀπὸ φέτρ, χωρίς καμμιὰ γαρνιτοῦρα.

— Τὰ πρωϊνὰ αὐτὰ κοστούμια καὶ τὰ σπὸρ γίνονται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπὸ τουέντ, ἀπὸ τζέρσεϊ, ἀπὸ κασᾶ καὶ ἀπὸ ντρᾶ.

— Ὅταν πρόκειται νὰ βγῆ ἔξω τὸ ἀπόγευμα, ἐνωρίς, ἡ Παριζιάνα θὰ φορέση ἕνα ὡραῖο ταγιὲρ ἀπὸ βελοῦδο, ἢ ἕνα ἀνσάμπλ, τοῦ ὁποίου τὸ φόρεμα γίνεται ἀπὸ κρὲπ-σατὲν καὶ ἀπὸ πάν, καὶ τὸ ἐπανωφόρι ἀπὸ μπραϊτσράντς, ἢ ἀπὸ γοῦνα.

— Ἐπίσης συνηθίζονται τὸν τελευταῖο καιρὸ στὸ Παρίσι καὶ τὰ ἀνσάμπλ ἀπὸ ντρᾶ, γαρνιρισμένα μὲ ἀστρακάν.

— Μὲ ὅλ' αὐτὰ τὰ φορέματα πηγαίνουν μικρὰ καπελλάκια χωρὶς μπόρ.

— Ἀργὰ τὸ ἀπόγευμα — μετὰ τὰς πέντε — ἡ Παριζιάνα θὰ φορέση πιὸ λουσάτα φορέματα, ἀπὸ βελοῦδο, ἀπὸ δαντέλλα, ἀπὸ κρὲπ-ζωρζέτ, ἀπὸ σατὲν ἢ ἀπὸ κρὲπ-ντὲ-σίν. Τὸ καπέλλο ποὺ συνοδεύει τὰ φορέματα αὐτὰ εἶνε βελούδινο ἢ ἀπὸ πάν, μὲ μπὸρ ἰδιόρρυθμο, γυρτὸ ἢ σηκωμένο στὸ πλάϊ ἢ ἐμπρός, μὲ μιὰ καρφίτσα ἀπὸ στράς.

— Ἡ καπελῖνες ἀπὸ μαῦρο βελοῦδο, ἢ μπλὲ-μαρέν, ἢ καφέ, φοριοῦνται πολὺ τελευταῖα καὶ πηγαίνουν σὲ ὅλα τὰ πρόσωπα.

— Μὲ τὰ καπέλλα ποὺ ἔχουν γυρισταὶ μπὸρ πηγαίνουν πολὺ βέλα τοῦ αὐτοῦ χρώματος, ὅπως ἐπίσης μὲ καπέλλα λούσου πηγαίνουν μικρὰ δαντελένια βέλα.

— Θεωρεῖται πολὺ σὶκ νὰ εἶνε ἀσορτὶ τὰ παπούτσια, ἡ τσάντα καὶ τὰ γάντια. Εἶνε πολὺ τῆς μόδας τὰ παπούτσια Ρισελιέ, μαῦρα, μπλὲ-μαρὲν ἢ καφέ. Ἐπίσης συχνὰ τὰ παπούτσια εἶνε ἀσορτὶ μὲ τὸ φόρεμα.

— Τὰ πρωϊνὰ κοστούμια γίνονται ἀρκετὰ κοντά, ἐνῶ τὰ ἀπογευματινὰ εἶνε κάπως μακρύτερα, τὰ δὲ λουσᾶτα ἀπογευματινὰ γίνονται ἀκόμη πιὸ μακρυὰ καὶ ἄνισα δεξιὰ ἢ ἀριστερά.

— Τὰ φορέματα ποὺ φοροῦν τελευταῖα ἡ Παριζιάνες τὸ βράδυ εἶνε πολὺ ὡραῖα καὶ ἔχουν πολὺ μακρυὲς φοῦστες, γαρνιρισμένες μὲ βολάν, μὲ γκοντέ, μὲ παννώ, μὲ πάν, μὲ φεστὸν ὁλόγυρα καὶ μὲ μακρυὲς ζῶνες.

— Ἡ φοῦστες τῶν φορεμάτων χορροῦ γίνονται πιὸ κοντὲς ἐμπρός, ὥστε ν' ἀφήνουν τὶς κνῆμες ἀνοιχτές.

— Ὅλα τ' ἄλλα βραδυνὰ φορέματα εἶνε μακρυὰ ὥς τοὺς ἀστραγάλους, καὶ πιὸ μακρυὰ πίσω, ὥστε νὰ σχηματίζουν οὐρά.

— Τὸ χρῶμα ποὺ ἐπικρατεῖ αὐτὴ τὴν ἐποχή, γιὰ τὸ βράδυ, εἶνε τὸ καφέ, τὸ ὁποῖον δὲν ἐσυνηθίζετο ὥς τώρα γιὰ τὸ βράδυ. Καὶ ὅμως κάνει πολὺ ὡραία ἐντύπωσι στὰ ἠλεκτρικὰ φῶτα καὶ πηγαίνει πολὺ στὸ πρόσωπο. Εἶνε πρὸ πάντων τῆς μόδας τὸ καφὲ σκοῦρο.

— Τὰ μαλλιὰ συνηθίζονται τελευταῖα λιγώτερο κοντὰ ἀπὸ ἄλλοτε, ἐξακολουθοῦν ὅμως νὰ εἶνε πάντα κομμένα. Τὸ μάκρος τους εἶνε τόσο, ὅσο ἀκριβῶς χρειάζεται γιὰ νὰ σχηματίζονται μ' αὐτὰ ὀντυλασιὸν καὶ μικρὲς μποῦκλες.

— Μὲ τὰ χτενίσματα αὐτὰ πηγαίνουν πολὺ τὰ χτενάκια καὶ τὰ διαδήματα μὲ πέτρες, καθὼς καὶ τὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα ἐφέτος εἶνε τῆς μόδας γιὰ τὸ βράδυ.

— Πέρυσι τὰ καπέλλα ἐσκέπαζαν ἐντελῶς τὰ μαλλιά μας. Ἐφέτος ὅμως τὰ καπέλλα θὰ φοριοῦνται ἔτσι ὥστε νὰ φαίνεται ὅλο τὸ μέτωπο, κάποτε δὲ καὶ μέρος τοῦ κεφαλιοῦ.

— Ἡ καλότες μερικῶν νέων καπέλλων, ἀντὶ νὰ προσαρμόζωνται στὴ μέση τοῦ κεφαλιοῦ, ὅπως ἄλλοτε, τοποθετοῦνται στὸ πλάϊ! Πολλὰ ἐπίσης ἀπὸ τὰ ἐφετεινὰ καπέλλα ἔχουν μπὸρ σηκωτὰ ἐμπρός, ντραπὲ στὰ πλάγια καὶ ἀνοιγμένα πρὸς τὰ αὐτιά.

— Τὰ κλὸς ἐπίσης θὰ φορεθοῦν πολὺ καὶ ἐφέτος. Τὰ ἐφετεινὰ κλὸς δὲν θὰ ἔχουν ἴσο μπὸρ ὁλόγυρα, ἀλλὰ πιὸ μακρὺ πίσω.

— Θὰ ἰδοῦμε ἐφέτος, στὰ ταγιὲρ καὶ στὰ ἐπανωφόρια, ἀρκετὰ ρεβὲρ στρογγυλά.

— Ἐπίσης ἀρκετὰ ἐπανωφόρια θὰ γαρνίρωνται μὲ μιὰ μικρὴ κάππα πίσω.

— Πολλὰ ἀπὸ τὰ ἐφετεινὰ φορέματα θὰ γαρνίρωνται μὲ φιόγκους ἀπὸ τὸ ἴδιο ὕφασμα. Ἡ γαρνιτοῦρα ὅμως αὐτὴ δὲν πηγαίνει παρὰ σὲ φορέματα ἀπὸ ὕφασμα λεπτό.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΤΑ ΦΙΓΟΥΡΙΝΙΑ ΜΑΣ

Α' καὶ Β') Δύο κομψὰ ἐπανωφόρια ἀπὸ λαινάζ. Τὸ πρῶτο γίνεται ἀπὸ λαινὰζ φαντεζί, καφὲ καὶ ἄσπρο, μὲ ἐγκρυστασιὸν καφὲ καὶ γοῦνα καστόρ. Τὸ δεύτερο πάλι γίνεται ἀπὸ λαινὰζ κόκκινο, γαρνιρισμένο μὲ χονδρὴ βελονιὰ στὶς τσέπες, στὰ πλάγια καὶ στὰ μανίκια καὶ μὲ γιακᾶ ἀπὸ μαύρη γοῦνα.

Γ') Ἐπανωφόρι ἀπὸ μαῦρο βελοῦδο, γαρνιρισμένο μὲ ἄσπρα γκαλὸν καὶ ἄσπρη γοῦνα.

ΤΑ ΦΙΓΟΥΡΙΝΙΑ ΜΑΣ

ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΑ

(Ὀρθοφωνικὰ)

ΔΙΣΚΟΙ

(Ἠλεκτρικοὶ)

ΤΑ ΜΟΝΑ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΑ ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΝ

ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΠΡΑΤΗΡΙΑ :

ΑΘΗΝΑΙ Σταδίου 3
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ Νοταρᾶ 53 γ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Τσιμισκῆ 22 Μέγαρον Βικτώρια
ΠΑΤΡΑΙ Μαιζῶνος 69
ΒΟΛΟΣ Γερ. Φλωριᾶς Ὁδὸς Ἰωλκοῦ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΘΑ ΑΘΗΝΑΙ

ΖΩΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΔΕΣΜΟΙ
Κατὰ τῆς ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ
καὶ τῶν ΡΥΤΙΔΩΝ
ΕΚ
ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ
RADIO-ACTIF
τοῦ
DOCTEUR
MONTEIL
PARIS
ΧΡΥΣΟΥΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ
ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
ΠΑΣΤΕΡ

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ ΔΩΡΕΑΝ
Εἰς τὰς Ἐπαρχίας ἐναντι δρχ. 5
ΑΝΝΑ ΣΚΑΛΙΑΡΗ
Ἁγ. Κωνσταντίνου 12 ΑΘΗΝΑΙ

ΑΛΟΙΦΗ
"ELSA,,
βάφει
στιλπνώνει
μαλακώνει
διατηρεῖ
τὸ δέρμα
ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ

Τὰ προηγούμενα φύλλα τῆς «Οἰκογενείας» τιμῶνται δραχμὴς 3.

Τὰ ἐσωτερικὰ Κουφώματα τῶν σπιτιῶν Σας
νὰ ἀπαιτεῖτε νὰ βάφωνται μὲ τὰ εἰδικὰ Γερμανικὰ βερνικοχρώματα
«TEMPEROL»
τὰ ὁποῖα εἶνε ἀνθεκτικὰ εἰς πλύσιμον καὶ δίδουν εἰς τὸ σπίτι ἐξαιρετικὸν λοῦσο χωρὶς μεγάλην ἐπιπρόσθετον δαπάνην.
Πωλοῦνται : Γραφεῖον Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗ, Ἀθῆναι, Λέκκα 21α.

Θέλετε νὰ κάμετε οἰκονομίαν;
Νὰ βάψετε μόνη Σας τὰ περσινά Σας φορέματα μὲ Γερμανικὰς βαφὰς μάρκας
ARTI
καὶ θὰ γίνουν ἐντελῶς καινούργια.
Αἱ βαφαὶ ARTI πωλοῦνται εἰς τὰ Φαρμακεῖα καὶ τὰ Ἐμπορικὰ τῆς συνοικίας σας εἰς 60 μοδέρνους χρωματισμούς.
Γεν. Ἀντιπρ. Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ
Ἀθῆναι, Λέκκα 21α.

ΣΑΠΟΥΝΙ-ΚΡΕΜΑ-ΠΟΥΔΡΑ
EDELWEISS (ΕΝΓΕΛΒΑΪΣ)
Εἶναι τὸ ἀναπαραίτητον ὑλικὸ διὰ τὴν τουαλέττα τῶν Κυριῶν. Δίδουν ὡραιότητα, δροσερότητα καὶ ἁπαλότητα εἰς τὸ δέρμα καὶ ἀφίνουν ἕνα γλυκύτατο ἄρωμα.
ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ
ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ
ΟΜΟΝΟΙΑ (ΑΘΗΝΑΙ)

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟΝ
ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΣΠ. ΚΑΜΠΙΤΣΗ
ΣΤΟΑ ΠΑΠΠΟΥ (Σοφοκλέους 9)
Περιποιησις, καθαριστης ἄφθαστος. Εἰδικες τεχνικες διαθεσεις.

ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΣ ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
Ν. ΤΖΑΝΝΕ
ΓΩΝΙΑ ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΣΟΚΡΑΤΟΥΣ (ΟΜΟΝΟΙΑ)
Πλουσία συλλογὴ ΑΔΙΑΒΡΟΧΩΝ γυναικείων μεταξωτῶν καὶ μὴ εἰς τιμὰς ἀφαντάστους εὐθηνάς

ΠΩΛΕΙΤΑΙ
ΧΑΡΤΗΣ ΟΚΑΣ
ΑΠΟΤΑΝΘΗΤΕ :
ΟΔΟΣ ΛΕΚΚΑ 7

ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ
ΤΟ "ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,,
ΤΟΥ 1930
ΘΑ ΕΙΝΕ ΑΛΗΘΙΝΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ
ΔΙΑ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ ΑΠΕΥΘΥΝΘΗΤΕ
ΟΔΟΣ ΛΕΚΚΑ ΑΡΙΘ. 7

ΦΟΔΝΕΙ!

Ἡ κακή πέψις καί ἡ ὑπερβολική ἐργασία δά σέ κάμουν νά ἀρρωστήσης. Νά πέρνης κάδε πρωΐ ἕνα κουταλάκι Μαγνησία Σ. Πελλεγρίνο Μάρκας «Prodel». Θά ταχτοποιήση τήν λειτουργίαν τοῦ στομάχου καί τῶν ἐντέρων καί ἡ ἐργασία δέν δά εἶναι ἐπίπονος.

ΜΟΝΟΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΑΙ

LABORATORIO CHIMICO-FARMACEUTICO MODERNO. TORINO

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ Θ. Σ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 8 ΑΘΗΝΑΙ

Ἀντιπρόσωπος δι' ὅλην τήν Ἑλλάδα: Θεόδωρος Σ. Βασιλειάδης, Εὐριπίδου 6—Ἀθῆναι